

Steklar

Uredniški odbor: Matija Koritnik, Sihur Erna, Tržan Vera, Rudi Kirhmajer, Viktor Racki, Adi Zaletel, Jože Gerhard, Viljem Zaletel ml. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja vsakega 5 v mesecu. Naslov: »Steklar« glasilu kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišej AERO kemična in grafična industrija. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (St. 421-1/72 z dne 11. 3. 1974).

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto X.

Hrastnik, 13. XI. 1974

Št. 11

Z obiska v pobrateni občini Raška v Srbiji

V mesecu oktobru sem kot član delegacije občine Hrastnik bil na obisku v pobrateni občini Raška. Da bi največjo pridobitev narodnoosvobodilne borbe, bratstvo in enotnost, nadaljevali in gojili naprej predvsem pa to prenesli na mlajše, je že leta 1961 bil podan predlog družbeno-političnih organizacij in občinskih skupščin iz vzhodne Slovenije ter zahodne Srbije, da se pristopi k organiziranemu sodelovanju. Tak predlog pa je dejansko tudi osvojen s podpisom dokumenta o medsebojnem sodelovanju in pobratenuju občin. S tem dokumentom so se občine zavezale, da bodo dogovorjeno sodelovanje razvijale na vseh področjih družbenega življenja in delale na osnovah enakopravnosti ter obojestranskih koristi. V septembru letošnjega leta pa so v Velenju predstavniki občinskih konferenc SZDL podpisali medsebojni dogovor o organizaciji vlaka bratstva in enotnosti, ki se organizira vsako drugo leto, in sicer iz Slovenije v Srbijo v mesecu oktobru, saj se v tem času organizirajo oktobrské proslave v počastitev na tisoče ustreljenih leta 1941. Iz Srbije v Slovenijo pa pelje v mesecu juniju, kot spomin na čas, ko so bili naši ljudje izseljeni v Srbijo.

Dokument o pobratenuju je do sedaj podpisalo 26 občin iz Slovenije z enakim številom občin iz Srbije. Naša občina je pobratena z občino Raška, dokument o pobratenuju pa so podpisali letos na svečani seji ob občinskem prazniku 3. julija 1974 v Hrastniku. Podpisu so prisostvovali predstavniki občine Raška, ki so bili naši gostje. Že ob obisku gostov iz Raške smo se dogovorili, da sodelovanje razširimo tudi na ostala področja, kjer bi z izmenjavo mnenj in izkušenj dosegli določene uspehe. V skladu s tem je bila sestavljena letošnja delegacija, v kateri so poleg predstavnikov družbeno-političnih organizacij bili tudi predstavniki delovnih organizacij in prosvete. Na potovanje smo šli 12. 10. 1974 iz Zidanega mosta z vlakom »Bratstva in enotnosti«. To je bil poseben vlak, lepo okrašen z raznimi parolami in ozvočen, tako da so udeleženci bili informirani o vsem, med informacijami pa je razglasna postaja poskrbela tudi za glasbo, tako da je potovanje potekalo v veselem vzdušju. Odhod vlaka iz Slovenije je bil urejen tako, da smo na postaji Topčider prišli ob belem dnevu.

Na postaji je vlak pričakalo veliko število prebivalcev našega glavnega mesta, predvsem mladine in pionirjev. Prirejen je bil

tudi kulturni program, tako sem tu doživel pravo vsebino imena vlaka. Tako je bilo tudi na vseh postajališčih vse do Kraljeva, ki je bil zadnja postaja vlaka bratstva in enotnosti.

V Kraljevu smo se udeležili velikega zborovanja v počastitev oktobrskih dogodkov leta 1941 v Srbiji. Srečanje v Kraljevu je bilo enkratno doživetje, posebno ob pogledih na srečanja tistih, ki so v času vojne v teh krajih našli svoj drugi dom. Naša pot do pobratene občine Raška se je nadaljevala v krogu naših gostiteljev, saj je Raška 80 km oddaljena od Kraljeva v smeri proti Skopju. V Raško smo dopotovali 13. 10. 1974 zvečer. Pred motelom, kjer smo ves čas bivanja v Raški stanovali, so nas pričakali ostali predstavniki družbeno-političnega življenja občine Raška.

Po večerji, ki smo jo imeli v motelu, so nas gostitelji seznanili s programom za čas, ko smo bili v Raški.

Občina Raška se razprostira na površini okrog 670 km² in ima približno 30.000 prebivalcev, samo mesto Raška pa šteje okrog 6.000 prebivalcev.

Kljub hitremu industrijskemu razvoju se še vedno pretežno število prebivalcev ukvarja s poljedelstvom, skoraj pa ni družine, da nekdo ni zaposlen. Glede na to, da precejšen del občine pokriva področje Kopaonika,

imajo precejšnje možnosti za razvoj turizma, kar v določeni meri že izkoriščajo.

V času bivanja v Raški smo obiskali rudnik železove rude »SUVA RUDA« na Kopaoniku. Rudnik ima dnevni kop in podzemno pridobivanje rude. Podzemno pridobivajo rudo v času, ko zaradi vremenskih prilik ni možno koriščenje dnevnega kopa. Rudnik je TOZD železarne Smederevo s samostojnim obračunom in lastnim žiro računom. Po ogledu separacije smo šli na ogled gore Kopaonik z najvišjim vrhom 2017 m. Kopaonik pokriva področje več občin, saj se razprostira v dolžini 100 km in širini 60 km. Deževno vreme nam je onemogočilo ogled nekaj lepote največje srbske planine. Kopaonik ni znan samo po tem, da je največja srbska planina, ampak po velikem števju celoti neraziskane rudne bogastvu, po borbah v vojnah srbskega naroda, posebno še v narodnoosvobodilni vojni.

Po kosilu, ki smo ga imeli v domu rudarjev na Kopaoniku, smo se po novi trasi ceste na Kopaonik spustili v Jošaničko Banjo in tu obiskali osnovno šolo »Kopaonički partizanski odred«. Direktor šole nas je seznanil s programom in delom šole, nakar smo si ogledali prostore šole. Pred šolo sta sekretarja komitejev ZK obeh občin posadila drevo prijateljstva.

Drugi dan bivanja v Raški smo si ogledali garnizon JLA v Raški, podjetje »27 november«, popoldne pa manastir »Gradac« iz 13. stol. Tretji dan bivanja v Raški smo bili na sprejemu pri predsedniku skupščine občine, po sprejemu smo položili venec na spomenik padlim v NOV v Raški. Venec smo položili tudi na spomenik padlih rudarjev v NOV v Baljevcu, kjer smo bili gostje rudnika »Bela stena«, znanega po kvalitetni magnezijevi rudi in rudnika premoga »Ibarski rudnic«.

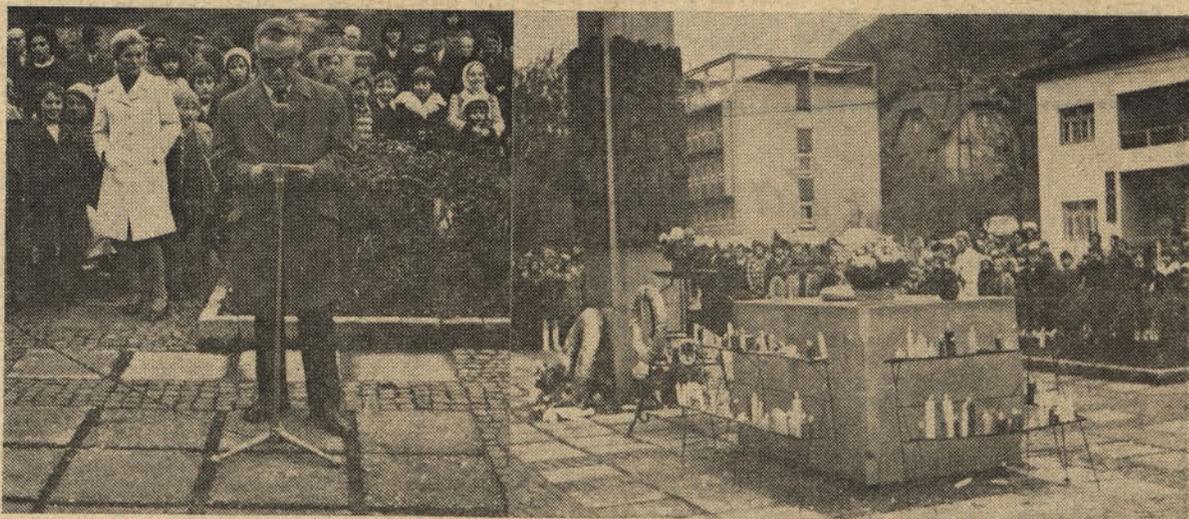
Po kosilu v hotelu »Rudar« v Baljevcu smo se od naših gostiteljev morali posloviti. Slovo je bilo prisrčno in prijateljsko, tako kot so bila vsa srečanja v Raški. V Kraljevo, kjer nas je čakal vlak, so nas pospremili naši gostitelji in tu smo se poslovili od njih z besedami: »Na svidenje v Hrastniku«.

Tako svečani kot so bili sprejemi ob prihodu na posameznih postajah, tako svečano je bilo tudi slovo od naših prijateljev.

Teško je v nekaj besedah vse to opisati, kar človek vidi in sliši, vse to je treba doživeti, da si ustvariš pravo sliko.

Povsod prisotna največja pridobitev narodnoosvobodilne borbe »Bratstvo in enotnost« mora postati parola naših mladih, pa čeprav bo potrebno za to dati tudi svoja življenja.

ing. Franjo Krsnik

Zbrani Hrastničani — svojci padlih, šolska mladina in ostali občani, so se na predvečer dneva mrtvih poklonili spominu 274 žrtvam fašističnega nasilja med II. svetovno vojno, pri centralnem spomeniku v Hrastniku. — Trnjevo pot žrtev je v svojem govoru opisal član predsedstva ZZB NOV Hrastnik, tov. Julij Smodič. — Sodelovali so pevci in godbeniki Svobode II. Hrastnik ter recitatorji šole »Herojska Rajka«. — Spominna svečanost je bila tudi pri Centralnem spomeniku na Dolu. — Podjetja, ki imajo patronat nad ostalimi spominskimi obeležji, so poskrbela, da so bila ta primerno urejena. — Posamezni razredi učencev pa so pred obeležja položili cvetje in prižgali svečke. — Organizacija ZB apelira na pedagoške delavce, da mladi rod vzgajajo v duhu spoštovanja do spominskih obeležij NOB in žrtev za svobodo.

Kako z nočnim delom v bodoče

Po sprejetju Temeljnega zakona o medsebojnih delovnih razmerjih je republiški odbor Sindikata delavcev industrije in rudarstva sprejel kriterije za ugotavljanje pogojev nočnega dela, preden je skladno z zakonsko obvezo dajal mnenje o začasnem nočnem delu žensk in mladoletnih delavcev.

Na podlagi večletnega spremljanja problematike nočnega dela in aktivnega prizadevanja, da bi omejili kritično naraščanje nočnega dela, se je III. kongres Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije (decembra 1971) opredelil za postopno ukinitvev nočnega dela in je v programski osnovi sprejel naslednje stališče:

»Kongres vztraja, da se postopoma ukine nočno delo žensk in mladine in sodi, da je potrebno sprejeti tudi sistemske ukrepe, ki bodo delovnim organizacijam omogočali normalno ustvarjanje dohodka. To velja še posebej za tekstilno industrijo. Kongres nalaga republiškem odboru sindikata, da sproti obravnava problematiko nočnega dela žensk in mladine, da zaostrojuje kriterije pri izdajanju soglasij za uvedbo nočnega dela žensk in mladine. Osnovnim organizacijam sindikata pa kongres priporoča, da v svojih delovnih kolektivih spodbudi izdelavo programov ukinjanja nočnega dela žensk in mladine, še zlasti pa, da pred uvedbo nočnega dela o tem kritično razpravljajo samoupravni organi in OOS. Obenem s tem, ko odločno terja ukinjanje nočnega dela žensk in mladine, pa se kongres zavzema, da ga dotlej, dokler bo kot izjema še obstajalo, pravilno vrednotimo in ustvarjamo čim boljše delovne razmere za delavce v nočnih izmenah dela.«

Skladno s stališči je republiški odbor obravnaval problematiko nočnega dela žensk in mladine na 3. seji dne 23. 5. 1973 in sprejel dopolnjene kriterije za ugotavljanje pogojev nočnega dela žensk in mladine.

Sprejeto nalogo (na 3. seji RO), ki tudi obvezuje, da republiški

odbor seznanja sindikalne organizacije, delovne organizacije, ustrezne organe in institucije z ugotovitvami in stališči, republiški odbor dosledno izvaja.

V priporočilih in sklepih o nočnem delu žensk in mladine v industriji, gradbeništvu in prometu, ki so bili sprejeti na seji republiškega zbora skupščine SRS 20. 4. 1973, se odražajo stališča sindikatov, kakor tudi v določbah zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in o delovnih razmerjih med delavci in posameznimi delodajalci (10. 5. 1974).

Skladno z zakonsko obvezo, priporočili in sklepi republiškega zbora skupščine SRS in na podlagi ugotovitev raziskave centra za samoupravljanje RS ZSS »nočno delo v gospodarstvu«, bo republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije dajal mnenje o uvedbi izjemnega nočnega dela žensk po kriterijih, kot sledi:

Za vsak prvi zahtevek delovne organizacije za izdajo soglasja za izjemno uvedbo nočnega dela žensk bo predstavnik republiškega odbora obiskal podjetje glede pogojev nočnega dela, ne glede na to, koliko delavk nameravajo razporediti na nočno delo. V primerih ponovne uvedbe nočnega dela žensk in v primeru, ko je predstavnik republiškega odbora ugotovil nezadovoljive pogoje nočnega dela, naj se po presoji ponovno obišče podjetje.

Pri razgovoru mora biti navzoč predstavnik osnovne organizacije sindikata ali član izvršnega odbora in predstavnik ustrezne strokovne službe podjetja. Predsednik osnovne organizacije sindikata naj obvesti tudi občinski sindikalni svet.

Predstavnik republiškega odbora si mora ogledati delovna mesta ter si prizadevati, da pride v stik z delavkami, ki so vključene v nočno delo s ciljem, da republiški odbor dobi neposredne informacije o delovnih razmerah v nočnem času in o mnenjih glede potrebe nočnega dela.

Ugotoviti je treba točno število

Ob dnevu mrtvih

Ko ob večerih posedim, z mislimi v preteklost pohitim Odhaja v pozabo kopica opominov, ki vredni so zapiskov krvavih teh spominov.

Tu je pred leti pod okupatorjevim škornjem domovina zaječala, napredna pa mladina skupaj se je zbrala.

Življenje komaj je spoznala, se klicu domovine je množično odzvala.

Roke so stiskali v pesti, ko v juriše so odhajali.

Tovarištvo se je kovalo v stiski, izginili so egoisti.

Veliko jih je imelo načrte za življenje, a smrt pogoltnila jih je v pozabljenje.

Enkrat samo je človek mlad, poln upov je in svetlih nad. Stali so ponosno kakor hrast, premnogi pa omahnili v fašistično je past.

Trpeli so v ječah, taboriščih, omahnili na zverinskih so moriščih.

Edino smrt jih je rešila, pravica krvnikom premnogim še danes ni šodila.

Prihajali vse bolj so klici iz planine, domovina v borbo klicala je sine.

A mnogi starišem je moral zatajiti resnico, ko šel boriti se je za pravico.

Domačije samotne v bregu zatočišče dale premraženim so borcem v snegu.

Lakota je stiskala želodce, ker le neslan krompir pošteno je bil razdeljen med borce.

In pesem borbena se je porodila, ki vero v življenje spet je vlila.

Verjeli so v enakost, bratstvo in resnico, zato so složno borili se za svobodo in pravico.

Bili so si kot sestra brat, drug za drugim so odhajali v napad.

Omahnil če je star ali mlad, bilo ni časa za objokovat.

Roke so borcev hitro ga zagreble, pesti v maščevanje so prisegle.

Brigade so naprej hitele, ker mnogo borb še pred seboj so imele.

In končno se pomlad je v svobodi porodila, zasužnjeno je ljudstvo k vstajenju prebudila.

Zgrnile so brigade se v vasi in mesta, veselja in radosti bila je polna cesta.

A mnoge matere — žene oblekle so črnino, odšle iskat grobove svojih dragih so v grape in strmino.

Nikoli vas ne bomo pozabili, ob grobovih borcev talcev — smo obljubili.

A zdaj se mnogokrat zgodi, da spominsko obeležje za puščeno nam stoji.

Spoštovanje jim sedanji rod dolguje, na njihovih zgledih naj sedanost in bodočnost izgrajuje.

oseb, ki bodo razporejene na nočno delo. Ker podjetja dajejo različne podatke (število delovnih mest, število delavk ene nočne izmene, skupno število delavk, ki se zvrste v nočnih izmenah), je treba določiti skupno število vseh delavk, ki so vključene v nočne izmene.

Potrebna je ugotovitev, ali je nočno delo stalno ali občasno (krajši čas, sezonsko) in če je nočno delo predvideno že v gospodarskem načrtu OZP za tekoče leto.

Predstavnik sindikata mora preveriti ali od strokovne službe, oziroma sindikalne organizacije dobiti zagotovilo, da na nočno delo ne bodo razporejeni mladoletni delavci.

Vse ženske, ki delajo ponoči, naj bodo predhodno zdravniško pregledane in da se za njih organizira periodične zdravniške preglede ne samo iz vidika kurative, ampak da se ugotavlja tudi zdravstveno fizične sposobnosti za nočno delo na določenem delovnem mestu.

Po možnosti je treba ugotoviti bolniški stalež delavk, ki delajo ponoči, v primerjavi z bolniškim staležem delavcev v dnevnih izmenah.

Podjetja naj bi dala zagotovilo, da je na delovnih mestih, koder je uvedeno nočno delo žensk, polna izkoriščenost zmogljivosti v dnevnih izmenah in da bodo spremljala učinek nočnega dela.

Ugotovi naj se, v koliko so enaki pogoji dela v nočnem času v primerjavi s 1. in 2. izmeno in sicer glede organiziranosti za:

— navzočnost in nadzor s strani organizatorjev proizvodnje (vodja izmene), oskrbovanost delovnih mest, razsvetljava, kurjavo itd.;

— prehrano (topli obrok oziroma malica v zadostni kalorični vrednosti);

— prevoz na delo in z dela (oddaljenost bivališča);

— nudenje prve pomoči (oprema, razporeditev delavk s tečajem za prvo pomoč).

Predstavnik republiškega odbora mora preveriti spoštovanje samoupravnega sporazuma o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov, oziroma določil o nagrajevanju nočnega dela in ugotoviti, kolikšen je dodatek za nočno delo.

Ugotoviti je treba, katere so še druge stimulacije nočnega dela žensk in mladine (dodatni dnevi rednega letnega dopusta, poleg socialnega in zdravstvenega stanja, da se tudi nočno delo upošteva kot kriterij, ko osnovna organizacija sindikata predlaga delavce za brezplačno okrevanje ali z delnim nadomestilom in da bi sindikalna organizacija dajala priporočila za prednostni vrstni red pričakovalkam za sprejem v otroško varstvo).

(Nadaljevanje na 3. strani)

Za dan
republike
29. XI.

čestitajo
samoupravni organi
družbenopolitične
organizacije in
uredništvo glasila
Steklar

Dosedanji razvoj in perspektivne možnosti avtomatske proizvodnje in kolektiva kot celote

V zaključni fazi je investicijski kompleks, ki je bil v programu do leta 1975. Prav je, da preanaliziramo, ali se je kolektiv pravilno odločil, če so sredstva smotrno naložena in če je celoten program tudi ekonomsko, organizacijsko in kadrovsko dovršen.

Glede pravilne usmeritve sem mnenja, da je samo ena pot, in to, da kolektiv kot celota obdrži trend razvoja v okviru steklarke industrije v Jugoslaviji in zunaj. Ta trend pa gre v smeri vse večje avtomatike in pa drage ročne proizvodnje. Še en dokaz za pravilno odločitev pa je tudi ta, da nam nekateri v Jugoslaviji očitajo, da smo jih z odločitvami prehiteli, tu mislim predvsem na linijo kelihov. Poudariti želim tudi določene pomanjkljivosti. Vsa leta je bil poudarek predvsem na razvoju osnovne proizvodnje. Vzporedno bi se morali razvijati pomožni obrati, skladišča, delavnice. Tudi ni bil izdelan plan potrebnih kadrov. Slabost je tudi v tem, da so se prepočasi gradila stanovanja in objekti družbenega standarda.

Ta sistem pogojuje minimalne razlike med pridnim in slabim delavcem — posledica temu je nezainteresiranost in slabo izkoriščen delovni čas. Pri nagrajevanju naj se uveljavi načelo plačila po delu.

KAZALCI POSLOVANJA V PRIHODNJEM LETU

Ti nam kažejo, da bi moralo biti prihodnje leto poslovanje bolj uspešno.

Proizvodnja IS strojev bo še bolj usmerjena na tuja tržišča, predvsem Anglijo, Italijo, Poljsko. Tako da so kapacitete v celoti angažirane. Prednost imamo tudi v tem, da ni na teh strojih v prihodnjem letu planiranih večjih remontov.

Proizvodnja stiskanih izdelkov preše

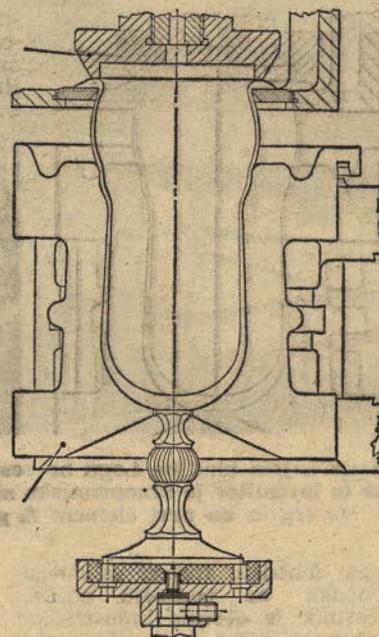
Tu smo proizvodnjo — kapacitete potrojili. Seveda so nam nove kapacitete povzročile določene težave, ki pa jih bomo skušali do konca leta odstraniti. Težave

Ta proizvodnja bo poskusno pričela obratovati v prvi polovici januarja. Ker je to povsem nova proizvodnja in tehnologija, bom skušal to bolj podrobno opisati.

Tehnološki postopek:

Steklo se tali v peči 13 m² talične površine, peč je opremljena z mazutnimi gorilci in z grelnimi elektrodami. Na peč sta vezana dva fidra, eden oskrbuje s steklom prešo IWP 16. To je specialni fider, ogrevan z elektro grelci. Posebna zahteva pri tej proizvodnji je konstantna temperatura in minimalno odstopanje v teži ± 0,5 g.

Na tem stroju se izdelata spodnji del kelih — noga. Ta potuje po tekočem traku do stroja IW 16, ki izdelata gornji del kelih. Oba dela morata imeti potrebno temperaturo, da se zlepita — glej sliko.

Monter firme Emhart, ki je strokovno sodeloval pri remontu stroja H-28, gospod Jean Ansselin

Kljub dobro načrtanemu razvojnemu programu pa navedene napake zelo škodljivo vplivajo na uspešnost poslovanja. Kot glavni problem pa nastopa pomanjkanje delovne sile, predvsem pri zagonu novih kapacitet.

Verjetno se bo v prihodnje tej problematiki posvetilo več pozornosti. Prav za izgradnjo stanovanj bi morali nameniti v prihodnje vsa razpoložljiva sredstva. Takšne so tudi zahteve članov kolektiva na zboru delovnih ljudi. S tem člankom pa želim odgovoriti tudi tistim, ki kritizirajo, da nizkim osebnim dohodkom botruje nova investicija.

Tistim, ki zasledujejo poslovanje podjetja in aktivno delajo v samoupravnih organih, je jasno, da so krivci za slabe osebne dohodke spremenjene tržne razmere (podražitev).

Velik vzrok slabih osebnih dohodkov pa so tudi neizkoriščene notranje rezerve — slabo gospodarjenje — nedisciplinarnost.

Ocenjujem, da je veljavni sistem nagrajevanja preživel, da je destimulativen in cokla napred-

imajo več izvorov. Slaba preskrba z orodjem, uvajanje novega asortimana, priučevanje ljudi, odstranjevanje raznih okvar na strojih. S komercialnim sektorjem je dogovorjeno, da za te proizvodne kapacitete zagotovi asortiman v večjih serijah.

Proizvodnja kozarcev na stroju H28

Letošnji petmesečni zastoj zaradi generalnega remonta ima velik vpliv na poslovne rezultate. Asortiman na tem stroju želimo razširiti, ga obogatiti z bolj elegantnimi kozarci. To pa seveda normalno pogojuje boljše komercialni efekt na domačem in tujem trgu. Ocenjujemo, da bo nova proizvodnja kelihov konkurenčna že obstoječi proizvodnji kozarcev s stroju H28. V tem primeru bo seveda treba določene količine kozarcev usmeriti na tuja tržišča, seveda po precej nižjih cenah.

Proizvodnja kelihov

S prihodnjim letom se bo naš asortiman obogatil tudi s kelih.

Tako izdelan kelih se ročno odvzame iz stroja. Sledi normalni proces ohlajanja v hladilni peči.

Dodelava: Kelih se režejo in brusijo na stroju Gilon, za brušenje se uporabljajo brusilni traki in na dvomantni deski. Obrušen kozarec nato še zatalimo.

Ta tehnološki postopek omogoča izdelavo zelo kvalitetnih kelihov. Možno pa jih je še obogatiti z različnimi dezeni ročno ali strojno in pa delno z rezanjem.

Preskrba z orodjem: Predvsem se za prešo zahteva zelo precizno orodje iz visokolegirane jekla. Za začetek smo orodje naročili pri dobavitelju proizvodne linije. Kasneje pa upamo, da bodo v naši orodjarni izdelovali ta orodja.

Potrebni kadri: Po organizacijski shemi dobavitelja potrebujemo za to proizvodnjo 64 ljudi. Od teh najmanj 10 ključavničarjev, 12 VK strojnih steklarjev (strojnikov), 12 KV strojnikov na stroju Gilon in obžigalnem stroju, 16 pregledalk. Ostali so zaposleni na popravilu orodja.

Ekonomski del: Ta proizvodnja ima veliko vrednost, po oceni je vrednost celotne proizvodnje okrog 6 milijonov S din. Seveda v prihodnjem letu ne smemo s to vsoto računati. Upoštevati moramo poskusno obratovanje in pa začetne težave.

Težko je sedaj dati oceno, v kakšnem času bo ta proizvodnja osvojila domači trg. Od tega je seveda poleg same proizvodnje močno odvisen končni ekonomski uspeh te proizvodnje.

Povedati moram še, da je uspešnost obratovanja odvisna od vseh navedenih faktorjev. Od vseh je najbolj zaskrbljujoča delovna sila, ki jo v našem TOZD močno primanjkuje. Upajmo pa, da bomo uspeli poiskati v kolektivu ljudi, ki bi zasedli nova delovna mesta.

Vodja TOZD II
ing. Anton Žagar

KAKO Z NOČNIM DELOM V BODOČE

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ne glede na soglasje delavke, ki ima otroka mlajšega od 7 let starosti, je treba ugotoviti, če ima zagotovljeno varstvo v nočnem času.

O uvedbi nočnega dela žensk naj bi sklepali samoupravni organi podjetja ob sočasni kritični presoji, če je nočno delo žensk res edina alternativa za realizacijo proizvodnega programa.

OZD mora zahtevek za izjemno delo žensk utemeljiti z analizo oziroma z utemeljenimi argumenti, da obstajajo resnične ekonomske in socialne okoliščine za uvedbo nočnega dela.

V primerih, ko gre za razširitev nočnega dela žensk, predvsem za tiste delovne organizacije, ki že imajo uvedeno nočno delo, je treba zahtevati dodatno dokumentacijo.

Ugotoviti je treba, če ima podjetje že izdelan sanacijski program s časovno dinamično postopne ukinitve nočnega dela žensk in do kdaj bo izdelan. Nujno je ugotoviti, če so pred-

videne investicije skladne z obvezo postopne ukinitve nočnega dela.

Osnovna organizacija mora pred uvedbo nočnega dela tudi razpravljati in posredovati svoje stališče samoupravnemu organu podjetja. Najmanj pa kar je dolžna, da se zavzema za odpravo pomanjkljivosti in si stalno prizadevati za izboljšanje pogojev nočnega dela žensk, saj je osnovna organizacija seznanjena s priporočili republiškega odbora. Mnenje osnovne organizacije naj bo dogovor s prizadetimi delavkami.

Osnovna organizacija sindikata naj da pobudo za dopolnitev internih aktov in ustreznega določila v samoupravnem sporazumu delavcev v združenem delu o kriterijih in pogojih za nočno delo žensk, pri čemer naj bodo upoštevani ti kriteriji in stališča kongresa.

Republiški odbor ne more dati pozitivnega mnenja, kadar gre za grobo kršenje stališč sindikata ali če je evidenten malomaren odnos do pogojev nočnega dela.

Poslovni uspehi organizacij združenega dela v

Celotni dohodek

Organizacije združenega dela s področja gospodarstva občine Hrastnik so v prvem polletju 1974. leta dosegle 309 milijonov dinarjev celotnega dohodka, kar je v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta več za 44% ali za približno 110 milijonov dinarjev. Ker smo se skušali prilagoditi teritorialnemu celotnemu dohodku to se pravi tistemu celotnemu dohodku, ki je bil dosežen na teritoriju občine Hrastnik, smo vanj vključili celotni dohodek ustreznega dela rudnika Hrastnik in pa »Jutranjko« kot poslovno enoto Jutranjke iz Sevnice. Kljub takšnemu zanju pa še vedno podatek ne ustreza čistemu teritorialnemu principu, kajti ne razpolagamo še s podatki, ki se nanašajo na celotni dohodek raznih prodajalnih ter dela Kmetijske zadruge Hrastnik, ki sicer ustvarjajo dohodek na področju občine, vendar imajo sedež izven nje. Celotni dohodek, ki vključuje tudi celotni dohodek rudnika Hrastnik in »Jutranjke« je znašal v prvem polletju 1974. leta 399 milijonov dinarjev in je bil nasproti prvemu polletju 1973. leta večji za 39%.

Dinamika rasti celotnega dohodka je letos višja kot je bila lani in tudi višja kot je bila v prvem kvartalu letošnjega leta. V prvem polletju lanskega leta se je celotni dohodek povečal (podjetniški princip) za 13%, v prvih treh mesecih letos za 34% in v prvem polletju letos za 44%. Iz navedenega je razvidno, da se pričakovana gospodarska rast stopnjuje, predvsem nominalna.

Razlog povečevanja celotnega dohodka je tako v povečani blagovni proizvodnji, kakor tudi v višjih cenah.

Na gibanje poslovnega uspeha gospodarstva v občini Hrastnik so vplivali različni faktorji. Če upoštevamo samo največja podjetja v občini, na katera odpade okrog 65% celotnega dohodka (Steklarna, TKI), je pri Steklarni odločilni faktor, ki je vplival na povečanje celotnega dohodka višje cene ter za 37% povečani izvoz in za 3% povečano število zaposlenih. Tovarna kemičnih izdelkov ni celotnega dohodka povečala le na osnovi višjih cen in povečanega izvoza, ampak tudi s povečano proizvodnjo.

Najmanjše povečanje celotnega dohodka nasproti primerjalnemu obdobju je doseglo gostinstvo podjetje »Jelka« Hrastnik, in sicer je povečanje le 17%, z enakim odstotkom so se povečale tudi cene gostinskih uslug, tako da povečanje celotnega dohodka temelji predvsem na višjih cenah. Kakor v prvem četrtletju letos, sta tudi v prvem polletju letos nasproti prvemu polletju lanskega leta dosegla največje povečanje celotnega dohodka Tovarna kemičnih izdelkov in Splošno gradbeno podjetje Hrastnik. Indeks povečanja celotnega dohodka pri Gradbenem podjetju je v prvem četrtletju letošnjega leta znašal 229%, v prvem polletju letos pa znaša 232%. Pri Tovarni kemičnih izdelkov se je v prvem trimesečju letos povečal celotni dohodek za 57%, v prvem polletju pa za 68%. Navedeni OZD sta tudi v skupnem celotnem dohodku zvišali delež, in sicer TKI za 4,0% in Gradbeno podjetje za 3,4% nasproti primerjalnemu ob-

dobju. Pri Steklarni Hrastnik kot največjem podjetju v občini se tendenca celotnega dohodka zmanjšuje tako v strukturi celotnega dohodka za občino kot celoto, kakor tudi relativno nasproti primerjalnemu obdobju.

Iz podatkov je razvidno, da so se povečale vse oblike dohodkov, ki tvorijo celotni dohodek, razen dohodkov od obresti in dohodki iz naslova popravka finančnega rezultata. Najbolj se je povečala realizacija proizvodov in proizvodnih storitev (za 47%), ki pa tudi v strukturi celotnega dohodka predstavlja odločilno postavko, saj se na realizacijo proizvodov in proizvodnih storitev nanaša v prvem polletju letos 83,4% celotnega dohodka, lani v enakem obdobju pa 81,8%. Iz navedenega pa je dalje razvidno, kako pomembno mesto ima industrijska dejavnost pri oblikovanju celot-

Gibanje porabljenih sredstev pa je bilo za 12 indeksnih enot večje od gibanja celotnega dohodka (podjetniški princip — vključen rudnik Hrastnik).

Skoraj vse oblike vkalkuliranih stroškov so se povečale nadsorazmerno. Porabljeni material in proizvodne storitve drugih so se nasproti primerjalnemu obdobju povečale za 77%, medtem ko se je realizacija proizvodov in proizvodnih storitev v enaki primerjavi povečala le za 47%. Podobno je tudi pri stroških nabavne vrednosti realiziranega trgovskega blaga, materiala in odpadkov, ki so se povečali za 30%, medtem ko se je realizacija le-tega v enaki primerjavi povečala le za 28%. Odločilni vpliv pri tem so imele cene. Cene materialu za reprodukcijo so se v tem času povečale za 32%, še v večji meri pa so bile obremenjene tiste OZD, ki

pa za 95%. Nadsorazmerno so se povečali tudi stroški za dnevnice in terenski dodatek (62%), izdatki za reklamo (43%), drugi materialni stroški za 75%, medtem ko so izredni izdatki ostali na nivoju lanskega leta, popravek finančnega rezultata pa se je zmanjšal za več kot polovico.

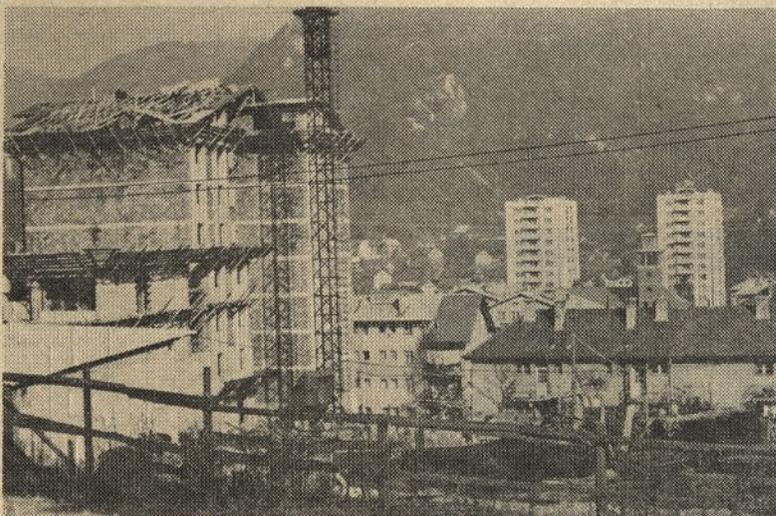
Dohodek, družbeni proizvod in delitev

Doseženi dohodek OZD predstavlja razliko med celotnim dohodkom in porabljenimi sredstvi in je zaradi tega pod vplivom vseh tistih elementov oziroma faktorjev, ki vplivajo na oblikovanje celotnega dohodka in porabljenih sredstev. Na področju občine Hrastnik so ustvarile OZD iz področja gospodarstva v prvem polletju letos 133.681 tisoč dinarjev dohodka (vključno tudi ustreznih del rudnika Hrastnik), kar je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta več za 21%. Torej je povečanje doseženega dohodka znatno manjše od povečanja celotnega dohodka kar je kot že rečeno predvsem posledica nadsorazmernega naraščanja stroškov.

Manj dohodka kot v primerjalnem obdobju je dosegla le Steklarna Hrastnik, in sicer za 3%, sicer pa so več ali manj povečale dohodek vse OZD iz gospodarstva. Po področjih je najbolj povečal dohodek gradbeništvo, in sicer za 108% nasproti prvemu polletju lani, Stanovanjsko komunalna dejavnost za 37%, obrt za 37%, trgovina in gostinstvo za 14% ter industrija za 13%. Če bi navedene odstotke povečanja korigirali s faktorjem cen, bi bilo pri večini dejavnosti kakor tudi pri večini OZD dohodek manjši kot v primerjalnem obdobju, razen nekaterih izjem kot TKI, Gradbeno podjetje, Stanovanjska podjetja, KOP in morda še nekatere OZD.

V merilu občine je znašal v prvem polletju letos dohodek na zaposlenega 29.443 dinarjev, kar je v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta več za 18%. Največ dohodka na zaposlenega je dosegla Tovarna kemičnih izdelkov, in sicer je pri tej OZD znašal dohodek na zaposlenega 48.753 dinarjev in se je nasproti prvemu polletju lanskega leta povečal za 81%. Vzporedno je treba povedati, da je bil dohodek na zaposlenega dosežen v primerjavi z drugimi OZD v občini z najvišjimi poslovnimi sredstvi na zaposlenega, le-ta pa so se nasproti primerjalnemu obdobju povečala za 45% kakšen pa je bil uspeh proizvajalcev pri realiziranju takšnega dohodka na zaposlenega pa je razvidno iz pokazatelja »Doseženi dohodek glede na vložena sredstva«, le-ta se je v enaki primerjavi povečal za 25%.

Manj dohodka na zaposlenega letos v prvem polletju kakor lani v enakem obdobju je dosegla le Steklarna Hrastnik, ki vzporedno kaže, da je v tem času sicer povečala poslovna sredstva na zaposlenega, vendar ta sredstva niso bila rentabilno izkoriščena, kajti le-ta so se zmanjšala nasproti primerjalnemu obdobju za 15%. V primerjavi z drugimi OZD v občini je za Tovarno kemičnih izdelkov največ dohodka na zaposlenega doseglo Stanovanjsko podjetje Hrastnik, in sicer 45.250 dinarjev, kar je nasproti primerjalnemu obdobju več za 62%, vendar je bilo povečanje dohodka na

Stanovanjski blok na Logu bo sestavljen iz petih elementov. Financer in investitor je Stanovanjska skupnost Hrastnik. Objekt se gradi za trg in bo prvi element A gotov v mesecu januarju 1975

nega dohodka. Največ celotnega dohodka na področju občine Hrastnik je dosegla industrijska dejavnost, kljub temu, da se je delež le-te v skupnem celotnem dohodku znižal, in sicer od 74,2% v prvem polletju lanskega leta na 71,9% letos v prvem polletju. Kot že rečeno, je pri tem imela odločilni vpliv Steklarna Hrastnik katera delež v skupnem celotnem dohodku se je znižal od 31,4% v prvem polletju lanskega leta na 27,8% letos v enakem obdobju. Tudi trgovina in gostinstvo sta delež celotnega dohodka v skupnem celotnem dohodku znižala.

Porabljena sredstva

Porabljena sredstva so prikazana le v skupnem znesku, medtem ko so posamezne oblike stroškov še vedno le vkalkulirane. Na drugi strani pa je OZD prepuščeno, da lahko iz doseženega celotnega dohodka pokrivajo vse stroške, tudi tiste, ki niso nastali v določenem časovnem obdobju, torej tudi tiste, ki niso odvisni od obsega poslovanja.

Gibanje porabljenih sredstev prvega polletja letos je bilo sila neusklajeno z gibanjem celotnega dohodka. V merilu občine kot celote (podjetniški princip) so znašala skupaj porabljena sredstva okrog 254 milijonov dinarjev, kar je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta več za 52% ali za 87 milijonov dinarjev.

so vezane na uvoz reprodukcijskega materiala, kajti cene reprodukcijskega materiala na svetovnem trgu so naraščale še v večji meri. Kazalec uspešnosti je v takem primeru neskladnosti naraščanja cen skoraj neuporaben. V merilu občine se je namreč le-ta v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta znatno poslabšal, saj je bilo na 100 dinarjev porabljenih sredstev doseženega za 7% manj celotnega dohodka.

Porabljeni reprodukcijski material, nabavljena trgovska roba in še nekateri stroški so torej naraščali tako, da OZD še kot najboljše gospodarji niso mogle vplivati.

So pa med stroški tudi takšni, na katere OZD kot dober gospodar lahko več ali manj vplivajo. Takšni stroški so predvsem: dnevnice, stroški za reklamo in propagando, izredni izdatki, drugi materialni stroški itd. Iz podatkov v priloženi tabeli je razvidno gibanje le-teh stroškov, ki kaže, da so se nekateri izmed njih v okviru občine kot celote tudi povečali nadsorazmerno, med njimi najbolj neproizvodne storitve drugih, indeks le-teh je znašal 282.

Med neproizvod. storitvami so tudi takšne, ki se nanašajo na privatne osebe in avtorski honorarji. V merilu občine so se neproizvodne storitve privatnikom povečale za 94%, avtorski honorarji

občini Hrastnik v obdobju januar—junij 1974

zaposlenega doseženo z bistveno višjimi sredstvi na zaposlenega, le-ta so se povečala v enaki primerjavi za 106%. Tako povečana sredstva pa niso bila polno izkoriščena, kajti doseženi dohodek v razmerju do vloženih sredstev se je zmanjšal za 21%. Takšne tendence poslovnega uspeha so značilne še za nekatere OZD v občini, in sicer da so z znatno več vloženimi sredstvi na zaposlenega, dosegle sicer več dohodka na zaposlenega kot v primerjalnem obdobju, vendar sredstva niso bila niti v taki meri izkoriščena kakor lani v enakem obdobju. Med takšne OZD bi spadale: Gradbeno podjetje Hrastnik, Splošno trgovsko podjetje Hrastnik, Stanovanjsko podjetje Hrastnik in Komunalno obrtno podjetje Hrastnik.

POVZETEK

Gospodarstvo občine Hrastnik je v prvem polletju letos doseglo 309 milijonov dinarjev celotnega dohodka, kar je v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta več za 44% in kar je tudi več za 1 indeksni poen kot je bilo v merilu republike. Porabljena sredstva, ki

predstavljajo zbir vseh oblik vkalkuliranih stroškov od materialnih stroškov, proizvodnih storitev kot bistvena elementa stroškov, so se nasproti polletju lanskega leta povečala za 56%, kar pa je bistveno bolj od doseženega bruto vrednostnega rezultata in kar je tudi bolj kot so se povečala skupaj porabljena sredstva v merilu republike, ko so se le-ta povečala za 44% oziroma za en indeksni poen bolj kot celotni dohodek v enaki primerjavi.

Kakšna so bila gibanja nekate-

rih elementov finančnega rezultata in pokazateljev uspeha poslovanja v merilu občine Hrastnik in na področju republike je razvidno iz naslednjih podatkov: (Glej tabelo!)

Iz podatkov v tabeli je razvidno, da poslovni uspeh gospodarstva občine Hrastnik v prvem polletju letos zaostaja za poslovnim uspehom, ki je bil v tem času dosežen v merilu republike, vendar ne po vseh pokazateljih. Celotni dohodek na 100 dinarjev porabljenih sredstev v merilu re-

publike zaostaja za gospodarstvom občine, kajti na 100 dinarjev porabljenih sredstev v občini je bilo doseženega več celotnega dohodka kakor v merilu republike, kljub temu, da kažejo podatki zmanjšanje nasproti primerjalnemu obdobju tako v občini kakor tudi v republiki. Podobno je tudi z rentabilnostjo vloženih sredstev. Na 100 dinarjev vloženih sredstev je bilo v občini Hrastnik doseženega manj dohodka kakor v merilu republike, zato se je rentabilnost vloženih sredstev nasproti primerjalnemu obdobju v občini poslabšala. V merilu občine so povprečni neto izplačani osebni dohodki manjši kot v povprečju v republiki, ko se le-ti znašali 2.443 dinarjev, povečanje le-teh nasproti primerjalnemu obdobju pa je večje za 3 indeksne enote.

Po vseh pokazateljih finančnega uspeha gospodarstva občine Hrastnik v primerjavi s pokazatelji v merilu republike so najbolj prizadeta sredstva ostanka dohodka, kajti le-ta so se v merilu občine zmanjšala za 14% nasproti primerjalnemu obdobju, medtem ko so se v merilu republike povečala za 43% v enaki primerjavi.

Povzetek	Zneski v 000 din					
	I.—VI. 1973		I.—VI. 1974		v SRS	
	znesek	strukt. znesek	strukt.	ind.	ind.	ind.
Celotni dohodek	214.175	100,0	309.393	100,0	144	143
Porabljena sredstva	136.198	63,6	212.232	68,6	156	144
Doseženi dohodek	77.977	36,4	97.161	31,4	125	138
Družbeni proizvod	87.324	—	108.589	—	124	137
Ostane dohodka	18.687	8,7	16.093	5,2	86	143
Ekonomičnost	157,3	—	145,8	—	93	99
Produktivnost	24.857	—	29.443	—	118	132
Rentabilnost	30,2	—	28,0	—	93	109
Zaposleni (vkal. ur)	3.137	—	3.300	—	105	105
Masa izplačanih neto OD	35.892	—	45.614	—	127	130
Neto OD na zap. (din)	1.907	—	2.303	—	121	124

Izpolnjevanje srednjeročnega programa razvoja občine Hrastnik

ZA ČAS OD 1. JANUARJA 1971 DO 30. SEPTEMBRA 1974 (SREDNJEROČNI PROGRAM RAZVOJA ZA ČAS OD 1971—1975)

Na osnovi opravljene analize o izvajanju družbenega plana razvoja občine Hrastnik za čas od leta 1971—1975, ocene gospodarskih in družbenih razmer v občini Hrastnik ter na podlagi novih družbeno-ekonomskih odnosov, ki temeljijo na ustavnih spremembah, se vršijo pomembne dopolnitve samoupravnega in političnega sistema in vzpostavljajo razmerja med družbenopolitičnimi skupnostmi pri oblikovanju in izvajanju politike razvoja ter vršijo spremembe v ekonomskem sistemu, ki temelji na medsebojnem usklajevanju razvoja posameznih interesov.

Globalni kazalci gospodarskih gibanj kažejo, da bo z določenimi naporji mogoče v glavnem uresničiti predvidevanja družbenega plana za obdobje 1971—1975, pri tem pa ne smemo pozabiti, da so v sedanjem trenutku odprta nekatera vprašanja razvojne politike, zato bo potrebno ukrepe družbeno ekonomske politike usmeriti v ta področja. Novi družbeno-ekonomski odnosi v duhu sprejete ustave se vse bolj uveljavljajo, tako v gospodarskih kot v negospodarskih dejavnostih. Pri tem pa dobiva vedno večjo vlogo samoupravljanje in družbeno dogovarjanje, krepijo se integracijski procesi, posebno še ob izvajanju nove ustave in njenem sočasnem vplivu na tekoča družbena dogajanja. Precejšnja stagnacija pa je zaznamovana na področju razširjene reprodukcije, problematično so cene, za nekatere proizvode pa tudi tržišče, financiranje družbenopolitičnih skupnosti, nekaterih interesnih skupnosti in podobno.

Temeljni smotri in naloge razvoja so si v medsebojni odvisnosti, zato jih je treba uresničevati vzporedno. Bistvene komponente razvojne politike v času od leta 1971—1975 za našo občino in njih stopnje rasti so naslednje:

- družbeni bruto proizvod gospodarstva letno 13,9%,
- družbeni proizvod družbenega sektorja — povprečno 14,1%,
- zaposlenost v družbenem sektorju — polletno 0,9—1,7%,
- produktivnost dela v družbenem sektorju polletno 13,0%,
- bruto gospodarske investicije 10,0%,
- življenjski standard — povprečno letno 6,0%,
- izvoz blaga in storitev — povprečno letno 23,5%.

Nadalje opredeljuje družbeni plan politiko družbenega razvoja občine za razdobje, ko so se na podlagi ustavnih sprememb vršile v vsej Jugoslaviji pomembne dopolnitve samoupravnega in političnega sistema. Začetek tega petletja je predvideval po svojih pozitivnih rezultatih in negativnih težnjah dosejanega razvoja v gospodarstvu zapletena izhodišča, ki ponujajo take možnosti in tudi resne nevarnosti za realizacijo nalog in ciljev družbenega plana in stabilizacije. Z družbenim planom občine je predvideno, da bo družbeni proizvod naraščal po povprečni letni stopnji 13,9%, kar naj bi omogočilo, da bomo ob koncu leta 1975 dosegli narodni dohodek na prebivalca v višini nekaj nad 25.000 din, ob tem, da je s planom predvidena intenzivna modernizacija gospodarstva, večja poraba znanosti in nove tehnologije, večja produktivnost dela in učinkovitost vloženih sredstev, dvig materialne baze gospodarstva in hitrejša rast izvoza. S tem v zvezi je poudariti, da je v treh in pol letih tega planskega obdobja družbeni brutoproizvod in družbeni proizvod hitreje

naraščal kot je bilo planirano. Tako znaša povprečno letno povečanje nekaj nad 20%. Narodni dohodek, ki je planiran za leto 1975, je dosežen v letu 1974.

Realni življenjski standard prebivalstva naj bi naraščal po približni stopnji 6% letno. Ta odstotek je nekoliko pod predvidevanji in je v zaostanku za približno 10 mesecev. Enaka ugotovitev velja za produktivnost dela in za gospodarske investicije v osnovna sredstva.

Zaposlenost je že v letošnjem letu presešla petletna planska predvidevanja. Predvideno je bilo, da bomo imeli ob koncu leta 1975 zaposlenih v gospodarstvu 4390 delavcev, v prvem polletju letošnjega leta pa smo imeli že 4497 zaposlenih v gospodarstvu.

Tudi na področju izvoza je bila v letošnjem letu dosežena planirana višina leta 1975 in čeprav srednjeročni plan predvideva povprečni letni porast v višini 23%.

Na področju industrijske proizvodnje je bila ustvarjena vrednost družbenega proizvoda, planirana za leto 1975, že v letu 1974 dosežena. To pomeni, da je družbeni proizvod naraščal letno z nad 20% stopnjo, čeprav smo planirali ta porast za nekaj nad 14% letno. Poleg tega porasta družbenega proizvoda, katerega delež imajo vsekakor tudi višje cene, je bila kljub vrstam težav zgrajena na Dolu pri Hrastniku nova tovarna otroške konfekcije ob sodelovanju nekaterih delovnih organizacij z območja občine in Jutranjke iz Sevnice. S tem obratom je omogočena zaposlitev do 250 delavkam. Investicije v osnovna sredstva, tako v tovarni kemičnih izdelkov kot v steklarni, prav tako pa tudi v Sijaju in na rudniku v Hrastniku, so v teku in v polnem razmahu, čeprav so od enega do enega in pol leta v zaostanku, je vendarle pričakovati, da bodo najobsežnejša dela v teh

industrijskih podjetjih v glavnem dokončana ob koncu leta 1975, nekatere investicije pa nekoliko kasneje.

Na področju kmetijstva in kooperacije se preusmeritev posameznih kmečkih gospodarstev ugodno razvija. Na področju gozdarstva se dejavnost razvija v okviru postavljenega plana.

Urejanje voda, to je strug potokov Boben in Brnice ter nekaterih njenih pritokov, se odvijajo v okviru postavljenega plana in razpoložljivih finančnih sredstev.

Na področju gradbeništva so presežena vsa planska predvidevanja, tako v fizičnem kot finančnem pogledu. V tej panogi gospodarstva je bil srednjeročni plan izpolnjen že v začetku leta 1974.

Razvoj prometa in zvez se giblje v postavljenih planskih okvirih z izjemo modernizacije cest IV. reda, kjer modernizacija ne poteka po planu zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Na področju PTT prometa je bila v letu 1973 povečana telefonska centrala za nadaljnjih 300 telefonskih priključkov, kakor tudi povečana medkrajevna zveza z ostalimi kraji. Do konca tega petletnega planskega obdobja je potrebno še položiti PTT kabel v zgornji del Hrastnika, kajti v nasprotnem primeru ne bo možno priključiti novih naročnikov v telefonsko omrežje. Do konca leta 1975 je potrebno vzpostaviti tudi telefonsko zvezo s planinskima postojankama na Kalu in Gorah.

Na področju terciarnih dejavnosti doslej ni bilo doseženih zadovoljivih uspehov. Finančni rezultati so sicer prekoračeni, kar je rezultat višjih cen, na splošno pa trgovska mreža zaostaja za razvojem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. To je posledica večletnih zamrznjenih marž. Podobne ugotovitve veljajo tudi za gostinstvo z razliko od trgovine, (Nadaljevanje na 6. strani)

Izpolnjevanje srednjeročnega programa razvoja občine Hrastnik

(Nadaljevanje s 5. strani)

da v tej panogi niso cene zamrznjene. Zaznamovan pa je precejšen padec fizičnega obsega prodaje zaradi previsokih cen. Tudi nočninske zmogljivosti so iz leta v leto v večjem deficitu. Integracija še vedno ni stekla, čeprav je s planom nakazana, da bo ta v tem petletnem obdobju med trgovino in gostinstvom opravljena.

Obrtna dejavnost je slabo razvita, tako družbena kot zasebna. Družbene obrti skoraj da ni, zasebni obrtniki pa odpovedujejo obrt predvsem zaradi pomanjkanja materialov (nekaterih) na tržišču, in zaradi relativno visokih dajatev za potrebe socialnega zavarovanja. Na tem področju se planska predvidevanja ne uresničujejo, kar velja za oba sektorja lastništva.

Stanovanjsko gospodarstvo se razvija v okviru svojega v 1972 letu sprejetega petletnega plana. Samoupravna stanovanjska skupnost bo realizirala, če ne bo celo preseгла postavljene planske naloge. Na področju komunalnega gospodarstva se posamezne dejavnosti razvijajo v okviru postavljenega plana in pričakovati je, da bodo postavljene naloge dosežene, če ne celo presežene.

Dejavnosti na področju izobraževanja in kulture se ugodno razvijajo. Tako je bila za potrebe osnovnošolskega izobraževanja v tem petletnem obdobju adaptira-

na in nadzidana osnovna šola na Dolu pri Hrastniku, v kateri so bile pridobljene tri nove učilnice in ostali spremljajoči prostori. S to adaptacijo je za nekaj let urejeno vprašanje šolskih prostorov.

Z dograditvijo novih učilnic s kabineti na Logu v Hrastniku pri obstoječi osnovni šoli heroja Rajka je odpravljen triizmenski pouk. Ta se sedaj odvija v eni in pol izmeni. Z dograditvijo dodatnih 12 učilnic s kabineti na Logu v Hrastniku je dobila svoje primerne prostore tudi posebna osnovna šola. Tudi glasbena šola je dobila primernejše prostore, katere pa bo potrebno le še z manjšimi adaptacijskimi deli izboljšati tako, da bo glasbeni pouk ustrezal svojim zahtevam.

Temeljna kulturna skupnost je pridobila ustrezne prostore v bivši spodnji šoli, kjer se nahaja sedaj med ostalim tudi muzejska zbirka, svojo poslovno dejavnost pa opravlja v primernih prostorih delavskega doma na Logu v Hrastniku.

Srednjeročni program predvideva ustanovitev nekaterih strokovnih šol za potrebe izobraževanja industrijskih delavcev. Na tem področju zadeve še niso stekle.

Za potrebe otroškega varstva je bila na Dolu pri Hrastniku zgrajena vzgojno varstvena ustanova za 80 predšolskih otrok. Ta objekt je bil izročen svojemu na-

menu v letu 1973. Investicije za potrebe otroškega varstva so že sedaj v tem petletnem obdobju prekoračene za 100 %.

Temeljna telesnokulturna skupnost se razvija v okviru postavljenega plana, kar velja tudi za ostale interesne skupnosti. Na tem področju je potrebno le še njihovo poslovanje prilagoditi novim ustavnim spremembam.

Z dograditvijo zaprtega kopališča, za katerega je izdelana vsa potrebna investicijsko tehnična dokumentacija in zaradi katerega je bil med ostalim uveden tudi krajevni samoprisepek, bodo postavljene planske naloge iz leta 1971-75 v celoti izpolnjene, posebno še kar se tiče uvedbe samoprisepeka s strani občanov. Z gradnjo kopališča se bo pričelo že v tem letu, zgrajeno pa naj bi bilo ob koncu 1975. leta.

Kvalifikacijska in poklicna struktura zaposlenih ni usklajena s potrebami gospodarstva, kakor je to zapisano v družbenem dogovoru o osnovi kadrovske politike na območju občine in ki je bil sprejet ob koncu leta 1972.

Urbanizacija kot izrazita ekonomska kategorija se razvija na podlagi sprejetega in dopoljenega urbanističnega programa, katerega pa bo potrebno še v letošnjem in prihodnjem letu dopolniti. Na tem področju nam primanjkujejo geodetske podloge in zazidalni načrti. Za realizacijo te-

ga vprašanja je izdelan idejni osnutek del, kar naj bi bilo izvršeno do konca leta 1975.

V izdelavi je regionalni prostorski plan Zasavja, ki bo do konca 1974. leta izdelan. Tudi geodetska dela se razvijajo na podlagi posebej izdelanega in sprejetega petletnega plana.

Sredstva za splošno potrošnjo se gibljejo v okviru planskih nalog, dočim so sredstva za skupno porabo v letošnjem letu zelo problematična in nastopa vprašanje, kako bo zadeva urejena do konca tega leta.

Iz predložene informacije izhaja, da se planska predvidevanja za čas od 1971-1975, kljub velikim težavam zadovoljivo izpolnjujejo, čeprav so nekateri finančni kazalci nekaterih delitvenih kategorij prekoračeni, nekateri pa niso, vendar ni bojazni, da začetnih planskih nalog s petletnim planom, katerega bomo zaključili ob koncu prihodnjega leta, ne bi izpolnili. Res je, da prekoračitve izhajajo v pretežni meri na račun višjih cen in nenormalne inflacije, bolj malo pa na račun višje storilnosti, večje produktivnosti, štednje in podobno, je vendarle pričakovati, da bodo postavljene planske naloge, kljub vsem težavam, ki nas spremljajo, v glavnem dosežene, če ne presežene.

ODDELEK
ZA GOSPODARSTVO
IN FINANCE

Izlet delovnih invalidov steklarne v Bazo 20

V nedeljo, dne 20. oktobra t. l. smo delovni invalidi Steklarne Hrastnik organizirali izlet v znano partizansko področje Bazo 20. Kljub slabemu vremenu se nas je zbralo skupno 35 udeležencev. Pot nas je vodila preko Mokronoga, Trebnjega, Novega mesta, Dolenjskih Toplic, Podturna in končno na cilj izleta, v Bazo 20. Iz Hrastnika smo krenili okrog

šestih zjutraj. Prvi postanek smo imeli v Mokronogu, kjer smo zajtrkovali, pač vsak po svoji želji. Že na začetku poti in vse do vrnitve v Mokronog zvečer nas je pridno zabaval trio Božič-Mekše-Kreže s poskočnimi vižami. Drugi postanek je bil v Dolenjskih Toplicah, kjer smo si ogledali toplice, letni bazen in ostale zanimivosti tega partizanskega kra-

ja. Godci so tudi tu pridno igrali in imeli precej občudovalcev. Zdelo se nam je, da se tudi vreme popravlja, vendar je bilo le navidezno, kajti popoldne je ves čas kar dobro deževalo, kar pa nam ni onemogočilo našega cilja, to je ogleda Baze 20. Do potankosti smo si ogledali Bazo, to je vse barake, ki stoje, ter zanimivosti samega terena, kjer stoji Baza. Žal pri ogledu Baze nismo imeli zraven vodiča, sicer pa napisali tudi povedo, kaj je bilo v kateri baraki in kaj se je delalo. Res preseneča človeka, ki to prvič vidi, na kak način in kako so živeli, delali, vodili in se borili najvišji voditelji partizanstva Slovenije. Ogled nam bo ostal še dolgo v lepem spominu. Po ogledu Baze smo se vrnili v dolino v kraj Podturn v gostišče Štraus, kjer smo imeli izdatno kosilo, s čemer upamo, da so bili vsi zadovoljni. Tako smo se sili napotili v zidanico znanega partizana-prvoborca ter oskrbnika Baze 20 tov. MURNA Alojza s Poljanske doline. Pred zidanico smo se zbrali okrog tega tovariša, ki nam je tu opisal zgodovino NOB na tem področju, še posebno pa Bazo 20. Po pripovedovanju tov. Murna človek, ki ni preživljal to obdobje osebno, kar verjeti ne more, kakšne napore lahko prenese človek, kajti sama gradnja Baze 20 je bila izredno naporna in zahtevna z ozirom na konspiracijo, katera je morala

biti na tem področju. Tako smo se udeleženci seznanili z raznimi dogodki, ki so se dogajali med NOB ter naporu borcev in samopremagovanja, kar ni bilo redko. Mislimo, da bi naša mladina morala bolj pogosto obiskovati takšna področja, ter se še bolj seznanjati z našo NOB.

Ko smo končali z razgovori, so nas postregli z dobrim moštom, rdečim in belim, tako da je lahko prišel vsak na svoj račun. Torej dovolj tudi za žejna grla. Gostitelju smo se pri slovesu iskreno zahvalili za nazorno prikazano zgodovino teh krajev, ter za vse ostalo, kar nam je bilo ponudeno.

Ko smo se odpeljali iz teh partizanskih krajev, smo si dejali, da bi se še kdaj videli. Upamo, da se še bomo.

Ker je čedalje bolj deževalo, smo tudi udeleženci pri vrnitvi bili malce bolj tihi kot prej. Pot nas je peljala nazaj v Mokronog, vendar žal nismo imeli sreče. Gostilničar ni imel kruha, zato smo se odpravili naprej do gostišča Strnad pri Hotemežu, kjer pa je bilo na voljo dosti jestevin, toda kljub temu, da nismo bili lačni, smo se še malo založili. Povratek v Hrastnik je bil nekaj po 20. uri.

Vsi udeleženci izleta se zahvalujemo Društvu invalidov Hrastnika, ki nam je finančno omogočilo ta lepi izlet.

Karl Grčar

Korak na angleško tržišče. — Pred kratkim so predstavniki Steklarne Hrastnik in londonske firme Internacional export services LTD podpisali dolgoročno pogodbo, ki velja najmanj 3 leta, za prodajo različne drobne embalaže za kozmetiko, farmacije in industrijo prehrabnih koncentratov. Okvirna pogodba predvideva izvoz 50 milijonov steklenič letno v vrednosti 1,5 milijona dolarjev. Ta izvoz je omogočen z novimi zmogljivostmi v Steklarni Hrastnik, ki se sestavni del programa razvoja podjetja do leta 1975. V tem programu je načrtano, da se bo Steklarna Hrastnik še naprej intenzivno vključevala v mednarodno blagovno menjavo, kar so z današnjo pogodbo tudi že realizirali

POPRAVEK!

V deseti številki »STEKLARJA« je pri osmrtnici prišlo do neljube pomote: pravilno se glasi FRANCA MREŽARJA in ne Mežnarja, kot je bilo objavljeno. Uredništvo se svojcem s tem opravičuje.

Uredništvo »Steklarja«

Tovariš in ne gospod!

Ko sem v sobotni priloga časopisa »DELO« 28. 9. 1974 prebrala članek Vinka Hafnerja z gornjim naslovom, sem vse bolj prihajala do spoznanja, da je vsebina članka še kako pomembna za vsakega samoupravljalca — delavca.

Ce se ozrem na svoj — naš kolektiv, pridem do spoznanja, da časopisa »DELO« velik del članov kolektiva nima in zato tudi ne bere.

Ker pa je vsebina članka tako aktualna za današnji čas, čutim za svojo dolžnost, da ga preko glasila »Steklar« približam čim širšemu krogu bralcev. Toliko imam proletarske zavesti, da tega ne prepisujem zaradi honorarja, ampak moralne odgovornosti do naše socialistične ureditve, za katero žrtvujem velik del svojega življenja, čeprav za svojo odkrito besedo prejemam moralne klofute.

Uvodoma je zapisano:

Gre za to, kako naj se ljudje pri nas med seboj ogovarjajo — s tovarišem ali tovarišico ali z gospodom in gospo. Vprašanje je na videz preprosto in nepomembno, tako rekoč povsem zasebna zadeva ljudi, v resnici pa ima globlji družbeni pomen. Medsebojno ogovarjanje ljudi v njihovem javnem in zasebnem občevarju namreč vedno tako ali drugače odseva naravo proizvodnih odnosov in vrednot v določeni družbi. Potemtakem tudi izraz tovariš odseva drugačne družbene odnose in vrednosti kot izraz gospod.

V podnaslovih pa:

- Odkod gospod?
- V boju se je rodil tovariš
- Kaj izriva tovariša?
- Izobraženstvo in tovariš
- Tovariš pri delu
- Odgovornost komunistov

Ker vsega ni mogoče posredovati, povzemam le nekaj odlomkov.

ODKOD GOSPOD?

Gospod se je rodil kot pojem za ogovarjanje med ljudmi šele z nastankom razredne družbe, torej z njeno delitvijo na izkoriščevalske in izkoriščane razrede, na zatiralce in zatirane, na gospodo in ljudstvo. Gospod je vedno označeval pripadnika vladajočih razredov — sužnjeposestnikov, fevdalcev in kapitalistov, posvetne in duhovne gospode. Kmetov in delavcev niso nikoli ogovarjali z gospodom, niti se niso tako ogovarjali sami med sabo.

Meščanska revolucija je prinesla med drugim tudi nekatere pomembne spremembe v načinu ogovarjanja med ljudmi. Tako se je začel z veliko francosko revolucijo konec 18. stoletja uporabljati naziv »le citoyen«, ki mu smiselno še najbolj ustreza naš naziv občan, srbohrvatski gradjanin ali ruski graždjanin. Tudi izraz gospod je v razviti meščanski družbi izgubil svojo prejšnjo izključenost in postal vsesplošen izraz za ogovarjanje med ljudmi v njihovem javnem občevarju. Vendar je to odsevalo le formalnopravno enakost med ljudmi, ne pa tudi njihove dejanske družbene enakosti. Zato celo najširša uporaba in kultiviranost nista mogla odvzeti gospodu njegovega prejšnjega družbenega biva.

Spomnimo se samo, koga so na primer ogovarjali z gospodom v predvojni kapitalistični Jugoslaviji. Na vasi so bili gospodje le veleposesniki in drugi vaški mogotci, župan in občinski tajnik, župnik, učitelj in seveda tudi žandar.

V mestih je bila sicer uporaba gospoda mnogo širša kot na vasi, v tovarnah oziroma kapitalističnih podjetjih pa je bila še bolj socialno predeljena. Gospodje so bili lastniki tovarne in njegov ravnatelj, inženirji, uradniki in mojstri, včasih tudi kak predelavec, zlasti če je bil tujec. Vsi ti so se tudi med seboj ogovarjali le z gospodom ali s kolegom. Nikdar pa nisem slišal, da bi kdo od njih ogovoril z gospodom delavce. Nekateri bolj ugajeni so jih vikali, večina pa niti tega ne. Gospe in gospodične so bile le uradnice v pisarnah, delavke pri strojih pa so bile kar Micke ali Katre ali pa enostavno kar »ti«. Seveda tudi delavcem v tovarnah podobno kot kmetom na vasi, niti na misel ni prišlo, da bi se ogovarjali z gospodom, kvečemu v kakšni mestni trgovini, kjer ga je pač trgovec moral obravnavati kot najbolj množičnega kupca blaga. Pravi gospodje so bili slej ko prej le kapitalistični lastniki in tisti, ki so v njihovem imenu upravljali s kapitalom in družbenimi zadevami.

V BOJU SE JE RODIL TOVARIS!

Narodnoosvobodilna vojna oziroma ljudska revolucija, ki so jo izbojevali delavci, kmetje in napredno izobraženstvo, združeni v osvobodilni fronti in pod vodstvom komunistične partije, je postavila temelje socialističnim družbenim odnosom in novim vrednotam. V hudem boju za nacionalni obstanek in socialno osvoboditev izkoriščanih delovnih množic se je rodil tudi nov izraz za ogovarjanje med ljudmi — tovariš. Pravzaprav je tovariš že od nekdaj izražal tesnejšo povezanost, soodvisnost in zaupanje med ljudmi, med sorodci oziroma somišljeniki. V revoluciji je dobil samo širšo družbeno razsežnost in postal prava družbena vrednota, nekakšen sinonim za prijateljstvo, solidarnost in družbeno enakost med ljudmi. Nasprotno pa je postal gospod s svojo družbeno vsebino povsem neprikladen, skoraj smešen za ogovarjanje med ljudmi v tedanjih razmerah. Samo mislimo si partizana, ki bi ogovarjal svojega komandanta z gospodom ali mlado aktivistko z gospodično.

Ko smo v prvem obdobju po osvoboditvi utrdili ljudsko oblast in začeli tudi dejansko uresničevati socialistično družbeno ureditev, smo začeli verjeti, da smo gospoda dokončno odpravili in uveljavili tovariša. Mar ni postal včerajšnji mezdni delavec zdaj sam svoj gospodar in koga naj bi potem še ogovarjal z gospodom. Tovariš se je tedaj res uveljavil kot izključna oblika ogovarjanja med ljudmi v javnem občevarju ter v občevarju med delavci v delovnih kolektivih, zelo pa se je razširil tudi v zasebnem občevarju med ljudmi. Gospod pa se je ohranil bolj iz navade, in sicer predvsem med ljudmi iz tako imenovanih srednjih slojev,

ki so se s težavo vživljali v nove družbene razmere, torej tudi v ogovarjanju s tovarišem.

Seveda je bilo tudi precej takšnih ljudi, ki so zavestno nasprotovali graditvi socialistične družbe in uveljavljanju novih družbenih vrednot, torej tudi tovarišu. To so bili predvsem ljudje iz prejšnjih izkoriščevalskih razredov, ki jim je revolucija odvzela oblast in krivično pridobljeno kapitalistično premoženje ali pa so bili obsojeni za narodno izdajstvo. Vsi ti so izražali svoje nezadovoljstvo z novim družbenim redom med drugim tudi tako, da so še naprej zavestno gojili gospoda in obenem omalovaževali tovariša kot izraz partizanske primitivnosti in političnega vsiljevanja. No, njihov odpor ni mogel preprečiti uspešne graditve socialistične družbe, niti uveljavljanja novih družbenih vrednot.

IZOBRAŽENSTVO IN TOVARIS!

Našo največjo pozornost zasluzi ugotovitev, da je uporaba gospoda zelo razširjena prav v tistih družbenih in delovnih okoliščinah, kjer prevladuje izobraženška sestava oziroma umsko delo. Ta pojav bi mogli dodobra pojasniti le s poglubljenim obravnavo družbenega položaja in obnašanja izobraženstva v naših družbenih razmerah. Vendar se moram omejiti le na nekatere bistvene in obenem tudi precej ponostavljene ugotovitve.

Napredno izobraženstvo je od nekdaj sodelovalo v revolucionarnem delavskem gibanju in osmišljalo delavčeve interese. Večina slovenskega izobraženstva je aktivno sodelovala v narodnoosvobodilnem gibanju ali pa ga je vsaj materialno in moralno podpirala. Izobraženstvo je danes po svojem družbenem položaju nerazdružljiv del delavskega razreda in eden najpomembnejših nosilcev celotnega družbenega napredka. Se več, v skrajni posledici teži celotni družbeni napredek za tem, da bi bili vsi delavci izobraženci in da bi v celoti izginile tudi razlike med umskim in ročnim delom.

Vendar je treba upoštevati, da izobraženstvo tudi danes ni enotno družbeni sloj, da so torej njegovi posamezni deli v dokaj različnem ekonomskem in družbenem položaju in imajo tudi dokaj različen odnos do socializma in samoupravljanja, do vodilne družbene vloge delavskega razreda, do novih družbenih vrednot, torej tudi do tovariša.

Ce danes del izobraženstva odklanja tovariša in koketira z gospodom, je to med drugim tudi odsev njegove težnje za ohranitev položaja nekakšne družbene elite oziroma gospode. Takšne težnje izvirajo deloma iz socialnega porekla precejšnjega dela našega izobraženstva, ki izhaja iz tako imenovanih srednjih slojev, torej iz tistih družbenih plasti, ki se le težko osvobajajo preživeli odnosov in navad. Najpomembnejši objektivni vzrok takih teženj pa je vendarle v samem položaju izobraženstva v družbeni delitvi dela na umsko in ročno delo na sedanji stopnji razvoja proizvodnih sil in družbene zavesti. Umski delavec je namreč že zaradi večjega strokovnega in upravljalškega znanja v konkretni organizaciji dela vedno v nadrejenem položaju v odnosu do ročnega delavca. Po-

leg večje družbene veljave pa mu tudi pomanjkanje strokovnih kadrov vedno omogoča, da bolje vnovči svojo delovno usposobljenost, kot to uspeva manj kvalificirani ročni delavec.

Iz takšnega objektivnega položaja izobraženstva izvira tudi v naših družbenih razmerah očitna protislovnost njegovega družbenega biva, njegova dvojna duša — duša delavca in duša gospoda. Po eni strani je izobraženec delavec v združenem delu, kjer ga povezuje z ročnim delavcem isti produkcijski odnos in množica drugih družbenih in ekonomskih soodvisnosti. Hkrati pa izobraženca njegov objektivno privilegirani položaj spodbuja, da si prisvoji več družbene moči in večji delež od skupno ustvarjene vrednosti, kot bi mu pripadalo po veljavnih družbenih normah. Zato vzdržuje ustrezno socialno distanco do ročnega delavca in si tako hote ali ne hote ohranja položaj družbene elite oziroma gospode. To so še vedno prisotni ostanki razrednih odnosov v družbeni delitvi dela na umsko in ročno delo, ki se z napredkom tehnologije in izobražene ravnih delavcev ter s krepitvijo samoupravnih socialističnih odnosov šele polagoma odpravljajo. Ali ni v tem tudi najboljše pojasnilo, zakaj se del izobraženstva tako težko ločuje od gospoda in zakaj se uporablja v delovnih organizacijah izraz gospod praviloma le pri ogovarjanju predstojnikov, ne pa tudi obratno? Seveda ne kaže tega po-
slošiti na vse izobraženstvo. Toda z gotovostjo lahko trdimo tole: šele kadar bo izobraženstvo v celoti osvojilo tovariša in opustilo gospoda, bomo to kaj lahko uresničili tudi v celotni družbi.

POGOSPODENJE TOVARISEV!

Ce se zavzemam za uveljavljanje tovariša in izpodirvanje gospoda pa nikakor ne smem trditi, da je takšen ali drugačen način ogovarjanja med ljudmi odločilnega pomena za uspešno graditev naše samoupravne socialistične družbe ali za ocenjevanje družbenih odnosov in moralnih vrednot v katerikoli drugi družbi. Tudi v tej ali oni socialistični deželi se lahko ogovarjajo ljudje med seboj izključno s tovarišem, občanom ali drugim podobnim izrazom. Vendar s tem še ni rečeno, da so v tej deželi že odpravljene vse socialne distance in vse oblike izkoriščanja in zatiranja ljudi. To so jasno pokazali tako nekateri primeri hudih družbenih konfliktov in moralnih izroditev v drugih socialističnih deželah pa tudi naše lastne izkušnje.

Prav tako vemo iz vsakdanjega življenja, da je lahko tudi nekdo, ki rajši sliši, če ga ogovorimo z gospodom kot s tovarišem, v resnici dober tovariš. Prav tako pa je lahko kdo, ki se ogovarja samo s tovarišem, v resnici pravi gospod, in slab tovariš. Znani so primeri »tovarišev«, ki so jim bile zaupane odgovorne družbene dolžnosti, vendar so se izpridili ter se izkazali kot brezdušni oblastniki in stremuhi, torej kot gospodje v najslabšem pomenu besede. Čeprav je revolucionarno gibanje takšne pogospodene tovariše sproti izločalo iz svojih vrst, so vendarle škodovali ugledu družbenih delavcev in kompromitirali tudi tovariša.

Takšni pojavi in ugotovitve vendarle ne izpodbijajo dejstva, (Nadaljevanje na 8. strani)

Tovariš in ne gospod!

(Nadaljevanje s 7. strani)
da je način ogovarjanja ljudi pomembno družbeno vprašanje. Socialistična revolucija je ustvarila temeljne družbene pogoje za odpravo vsakega gospodstva in za uveljavljanje resničnega tovarišva med ljudmi. Potemtakem tudi izraz tovariš, ki se je rodil v revoluciji, izraža bistveno drugačne družbene in medčloveške odnose kot izraz gospod. Vendar socializem ni zrastle sam iz sebe, temveč na tleh kapitalizma. Zato nosi s sabo še marsikatero njegove ekonomske in socialne značilnosti ter navade, med njimi tudi ogovarjanje ljudi z gospodom. Potemtakem se gospodu ne moremo učinkovito upreti le z moraliziranjem in s propagando za tovariša, temveč predvsem z dejanskim odpravljanjem objektivnih vzrokov družbenih neenakosti in odtujenosti ljudi ob hkratnem organiziranem prizadevanju zavestnih družbenih sil pri uveljavljanju socialističnih družbenih vrednot, torej tudi tovariša. Utrjevati moramo takšno vesplošno razpoloženje, da se bo zdelo ljudem edino normalno, če se bodo ogovarjali s tovarišem, da bo torej ogovarjanje s tovarišem dokaz resnične kulture in tovarištva, ogovarjanje z gospodom pa dokaz nevzgojenosti, malomeščanske omejenosti in nazadnjaštva.

Prizadevanje za uveljavljanje tovariša in odpravljanje gospoda je torej treba pojmovati kot del naših skupnih naporov za uspešen razvoj samoupravne socialistične družbe. Še več, to je del prizadevanj za uresničevanje tako imenovane asociacije svobodnih proizvajalcev, torej brezrazredne komunistične družbe. Res je to vizija bodočnosti, toda vse tisto, kar smo začeli s proletarsko revolucijo in zdaj nadaljujemo z utrjevanjem samoupravnih socialističnih odnosov, pomeni dejanski prispevek k uresničevanju takšne družbe. Tovariš je glasnik takšne bodočnosti, gospod pa njegovo pravo nasprotje. Uveljavljanje tovariša in odpravljanje gospoda torej ni le trenutna družbena potreba, temveč tudi usmerjevalec za bodočnost.

TOVARIŠ PRI DELU

Največjega družbenega pomena je vsekakor ogovarjanje med delavci v združenem delu, torej na področju ustvarjanja materialnih in duhovnih dobrin, kjer se oblikujejo temeljni družbeni odnosi. Zato moramo biti tu v uveljavljanju tovariša in odpravljanju gospoda najbolj odločni in dosledni. Seveda je pomembno tudi ogovarjanje med ljudmi v njihovem zasebnem občevarjanju, vendar je treba to pojmovati predvsem kot njihovo zasebno zadevo. Zlasti starejši ljudje, ki so se oblikovali kot gospodje, bodo to tudi ostali in pustimo jih v njihovem namišljenem dostojanstvu. Zato pa moramo posvetiti tem večjo skrb vzgoji mladih, ki so manj obremenjeni s preživelimi pojmovanji in bolj sprejemljivi za nove družbene vrednote, torej tudi za tovariša. Pri tem moramo povežati prizadevanja staršev in vseh družbenih institucij, zlasti pa šole. Takšna vzgojna prizadevanja šole pa so lahko uspešna le, če vzgojitelj ni tovariš le uradno,

temveč tudi po svojem prepričanju in če njegova prizadevanja podpirajo vse organizirane socialistične sile, kot so Zveza komunistov, socialistična zveza, mladinska organizacija, sindikati, borčevska organizacija in druge. Pomembno vlogo imajo tudi sredstva javnega obveščanja, torej časopisi, revije, zlasti pa radio in televizija, ki sta najbolj razširjena in obenem najprivlačnejša medija.

ODGOVORNOST KOMUNISTOV

Najpomembnejša vloga in obenem tudi največja odgovornost za uveljavljanje socialističnih družbenih vrednot, torej tudi tovariša, pripada prav Zvezi komunistov. To je zavestna družbena sila, ki je vodila delavski razred in vse delovno ljudstvo v boju za njegovo socialno osvoboditev in izgradnjo samoupravne socialistične družbe. Komunist je tako po svojem idejnem prepričanju kot tudi po svoji družbeni angažiranosti najdoslednejši borec za družbeno enakost, solidarnost in tovarišvo med ljudmi. Potemtakem je komunist tudi sam tovariš v pravem pomenu besede in mora to nenehno potrjevati s svojim osebnim vzgledom. Zanj torej ne more biti nobenega dvoma o tem, da je tovariš najprimernejši izraz za ogovarjanje med ljudmi v socialistični družbi in da ga moramo zato tudi zavzeto uveljavljati.

Ze večkrat smo ugotovili, da smo komunisti v obdobju nekaj let nazaj precej popustili v svoji zavzetosti pri uveljavljanju nekaterih socialističnih družbenih vrednot, vključno z uveljavljanjem tovariša. Očiten porast »gospodakanja« v tem obdobju je bil potemtakem le odsev veliko globljih in pomembnejših idejnih odklonov in zaostritev tako v Zvezi komunistov sami kot tudi v naši celotni družbi. To obdobje je za nami in smer našega družbenega razvoja je spet trdno navedena k ciljem, ki smo si jih zastavili s proletarsko revolucijo in z uvedbo samoupravljanja, torej k utrjevanju oblasti delavskega razreda, k uresničevanju pravice delavca, da sam gospodari s pogoji in rezultati svojega dela, k uresničevanju skupnosti svobodnih proizvajalcev, del naših prizadevanj za uresničitev teh ciljev pomeni tudi prizadevanje za uveljavitev tovariša in izkoreninjanje gospoda kot oblike ogovarjanja med ljudmi v samoupravnih socialističnih družbi.

Cez teden dni pa je Milan Keršovan svoje misli na gornji članek zapisal takole:

Obširen in znanstveno-zgodovinski obdelan članek tov. Vinka Hafnerja v sobotni prilogi Dela na temo medsebojno ogovarjanje pod gornjim naslovom je pritegnil mojo največjo pozornost in posebno zanimanje. In to ne samo zaradi pomembnosti in aktualnosti tega družbenega pojma kot fenomena, ki se razvija stihijsko in proti naši volji, temveč in predvsem zaradi latentne nevarnosti, ki jo vsebuje in v sebi skriva. Kajti hoteli ali ne, priznati moramo, da v končni rezultanti negira najsvetlejšo obdobje naše zgodovine — pridobitve NOB in socialistične revolucije, med katere vsekakor kot naj-

večje štejemo nedvomno bratstvo in enotnost. Ogovarjanje z gospodom nam te dragocene pridobitve vsekakor ne utrjuje, temveč prav nasprotno — razdedinjuje, povečavajoč socialne in nasploh druge razlike med ljudmi, deleč jih celo na razrede — razred gospodov in razred tlačanov.

Vemo tudi, da v končni konsekvenci z medsebojnim ogovarjanjem ljudje izražajo svoja pojmovanja in poglede na medsebojne (produkcijske) odnose in sploh razvoj družbe. Verjetno je, da vestno instinktivno ali pa iz razvade (ne navade), da bi bilo videti bolj »lepo« in »fino«, ko uporabljamo nam tujo in zastarelo besedo gospod, ki sodi v preživel čas in smo jo podedovali kot ostanek fevdalnih, kapitalističnih in malomeščanskih odnosov. Možno je tudi, da to ni vedno niti v skladu z njihovim ideološko-političnim prepričevanjem in jo uporabljajo proti svoji volji, ker »morajo« zato, ker tako zahteva nekakšen »šef« ali pa zaradi »internih navodil«. Tukaj je mišljen predvsem delovni človek v trgovini, gostinstvu ipd., ki sam nikdar ni deležen tega »visokega« izraza, pa je nelogično in čudno bi bilo, če bi ga uporabljal iz lastnega prepričanja. Vendar nas vse to ne opravičuje, temveč ravno nasprotno — obvezuje. Obvezuje v tem smislu, da ne dopuščamo nikakršnega »šefovanja« nad delovnim človekom, temveč zahtevamo, da se le-ta vede v skladu z našo politično ureditvijo in proizvodnimi odnosi v samoupravni socialistični družbi. Dobro pa tudi vemo, da samoupravni sporazumi temeljnih organizacij združenega dela predvidevajo v službi, v uradnih odnosih obvezno uporabo izraza TOVARIŠ (ICA). (Podčrtal M. K.)

Nepojmljivo je tudi, da imamo danes v naši samoupravni socialistični družbi ostanke kapitalističnih medsebojnih odnosov, kar predstavlja tipičen anahronizem oz. diametralno nasprotujoči si pojav. Te kontradikcije lahko razreši samo zavestna akcija celotne družbe pa tudi konstantna — in ne samo kampanjska — aktivnost vseh naprednih družbenih dejavnikov in ne nazadnje slehernega državljana. Pričakovati je, da se bo medsebojna konfrontacija izrazov tovariš : gospod končala v korist prvega, kar bo še ena zmaga svetlobe in napredka nad mrakom in zaostalostjo, kakor je to vedno bilo v naši zgodovini, kadar je šlo za množično družbeno akcijo v boju proti vsemu nazadnjaškemu in zaostalemu.

Vse napore in prizadevanja v tem smislu velja resnično pozdraviti in vsestransko podpreti. Ta akcija imperativno zahteva maksimalno angažiranje vseh naprednih sil v boju proti temu družbenemu zlu, ki ga je pogojevala naša pasivnost, indolentnost in sploh delovanje po »liniji manjšega odpora«. Nedopustno mirno, indiferentno smo opazovali, kaj se okrog nas dogaja, in dovolili, da nas presenečene zalotijo dogodki. Še več, da nas prehitijo. Sedaj se lahko upravičeno vprašamo: zakaj vendarle in vedno dopuščamo, da se stvari stihijsko razvijajo, anomalije razmahnejo v zaskrbljiv družbeni pojav in komaj potem ukrepamo, udarjajoč po posledicah, čeprav vemo, da bi bilo dialektično in smotno upreti se vzrokom torej na samem začetku, oziroma viru deviaciji.

Preveč drago in s krvjo smo poplačali to našo zlato svobodo in dragoceno neodvisnost, katere plodove danes uživamo. Spomnimo se, da je 1.700.000 najboljših sinov in hčera naših narodov in narodnosti žrtvovalo mlada življenja na oltar domovine, za tovarišvo in enakopravnost med ljudmi. Spoštujemo te žrtve in zavedajmo se, da so na bojišču padli v boju proti gospodstvu! Vemo, da so na naši strani barijade bili tovariši, medtem ko so se na drugi bojevali gospodje, ki so hoteli gospodariti ne samo tem tovarišem, marveč vsemu človeštvu.

Ze od nekdaj sem čutil potrebo, da bi o tem problemu javno spregovorili in obsodili ta pojav, predvsem zaradi osebnih doživetij kot na primer:

Kaj želi gospod?

Tovariš, bi to in to!

Zeli gospod še kaj?

Hvala. Za sedaj tovariš ne želi ničesar več.

To samo zaradi ilustracije, kateri pač ni potreben komentar. Se eno neprijetno presenečenje bomo doživeli nekega dne, če ne bomo pravočasno in odločno ukrepali. Gre namreč za posamezne primere javnega nošenja znakov verske pripadnosti na delovnem mestu. Tega pa ne bi smeli dovoliti, ker očitno ni v skladu z ustavno ureditvijo in pozitivno zakonitostjo pa tudi ne z intencijo našega družbenega razvoja. Vsakdo ima ustavno pravico na lastna (tudi verska) prepričanja in to je čisto njegova zasebna stvar. Vendar samo na za to določenem mestu in času, nikakor pa ne propagirati in dokazovati svojo (versko) pripadnost prek delovnega mesta, ki je socialističnega značaja in družbena last. Morda je zdaj to brezpredmetno in celo nepomembno, toda nihče nam ne more zagotoviti, da nekega dne ne postane aktualen družbeni problem, ki bi zahteval ostrejšo ukrepe širše javnosti, kakor se je zgodilo v tem primeru, o katerem sedaj razpravljamo. Prvi korak, da do tega ne bi prišlo, je storjen danes in tukaj.

Ob koncu naj poudarim naslednje: Kako gorko (uporabljam besedo Maksima Gorkega), vzvišeno, častno, humano, človeško in sploh intimno zveni izraz — tovariš! Tovariš simbolizira iskrenost, poštenost, skromnost pa tudi hrabrost in požrtvovalnost, zavednost in zaupljivost, torej vse tiste pozitivne človeške lastnosti, ki so krasile naše borce v NOB. Uporabljam ga vedno in povsod. To je naš dolg do padlih, zahvala preživelim. Ne pozabimo, da so naši borci v NOB umirali za tovarišvo, deleč med seboj vse težave in trpljenja ter skupno vseleč zmago.

Duh tovarišva naj se kot tradicija prenaša na mlajšo generacijo, in to ne samo formalno v obliki ogovarjanja, temveč v smislu tovariških medsebojnih odnosov. Tako se bomo najboljše odločili vsem, ki so domovini darovali najdragocenejšo, kar človek lahko žrtvuje — mlada življenja za naš lepši jutri, za našo svetlejšo prihodnost in srečnejšo bodočnost.

Roko na srce, kajti prepričana sem, da bo v gorji vsebini marsikdo videl sebe in svoje slabosti in se jih bo z bolj humanim in tovariškim odnosom do sodelavcev, podrejenih in nadrejenih skušal otresti.

Bevec Justi

TOZD 5. zmagovalec

Strelska družina »Steklar« Hrastnik je organizirala tekmovanje z vojaško puško med ekipami TOZD delovne organizacije Steklarne Hrastnik.

Na tekmovanju se je zbralo 7 štiričlanskih ekip, ki so glede na razmere dosegle še kar zadovoljive uspehe. Glede na to, da ima takšno tekmovanje tudi drugoten pomen, kajti tu se namreč nekateri delavci po več letih ponovno srečajo z vojaško puško in osvežijo znanje, kako se z njo ravna in deluje.

Rezultati:

	krogov
1. TOZD V.	275
2. TOZD I. notranji obrat	219
3. TOZD IV.	204
4. DSSS	200
5. TOZD I. zmesarna	153
6. TOZD II.	133
7. TOZD I. brusilnica	124

Ti rezultati so doseženi od 400 možnih.

Pet posameznikov je od 100 možnih doseglo naslednje rezultate:

	krogov
1. Grohar Janez	82
2. Sebasu Branko	73
3. Volfand Viki	72
4. Tutner Samo	71
5. Šivec Sandi	70

Tekmovanje je potekalo v izredno prijetnem in športnem vzdušju. Posebno pa velja še pohvaliti udeležence iz TOZD I., ki so se tekmovanja udeležili kar s tremi ekipami.

Udeleženci tekmovanja so ob zaključku menili, da bi naj bilo takšnih tekmovanj v bodoče še več in ugotovili, da se s tem krepi naša obrambna sposobnost. Mnenje udeležencev torej naj upoštevajo v vodstvu Strelske družine »Steklar«.

Strgaršek Janez

Sindikalne športne igre - Hrastnik 1974

Kot smo omenili že v prejšnji številki našega glasila, so v mesecu oktobru, odnosno novembru na sporedu vsakoletne delavske igre med osnovnimi organizacijami sindikata podjetij in ustanov na področju hrastniške občine. Ko to poročamo, so končana tekmovanja v streljanju, rokometu in malem nogometu, medtem ko bodo ostale panoge na sporedu kasneje. Takoj naj omenimo, da naši športniki niso ponovili uspeha iz prejšnjih let. Tako strelci kot nogometaši so morali prepustiti naslov prvakov — boljšim. Prijetno so presenetili rokometiški, ki so šele

v ponovni tekmi morali prepustiti prvo mesto boljšim.

Pa si oglejmo izide.

Streljanje z vojaško puško.

Tekmovanje je bilo ob 8.10 na strelišču Ernest Draksler na Dolu. Zmagala je ekipa Rudnik Dol pred Steklarno.

Rezultati — od 500 možnih krogov so dosegli:

1. Rudnik Dol	302
2. Steklarna	268
3. GP Jelka	228
4. Jutranjka	149
5. KOP	144

Za našo ekipo, ki je nastopila nekoliko oslABLJENA, so tekmovali: Pufler Edi 59, Selič Franc 62, Tutner Samo 59, Grohar Janez 57 in Kališnik Rado 31 krogov.

Rokomet:

Tekmovanje se je odvijalo na igrišču za Savo. Nastopile so ekipe Rudnika, Sijaja in Steklarne. Ekipa Občina-Prosveta ni odigrala nobene tekme, kljub temu, da se je prijavila.

Rezultati:

Steklarne — Rudnik	12 : 12
Steklarne — Sijaj	17 : 14
Rudnik — Sijaj	19 : 16

Ker sta imeli ekipe Rudnika in Steklarne isto število točk kot tudi razliko danih in prejetih zadetkov, sta morali odigrati ponovno še eno tekmo. Tokrat so bili boljši rokometiški Rudnika, ki so premagali naše fante z 26 : 17 ter tako osvojili prvo mesto.

Mali nogomet:

Vse tekme so bile odigrane na stadionu na Logu. Nastopilo je šest ekip. Rezultati naše ekipe:

Steklarne — KOP	7 : 1
Steklarne — Sijaj	3 : 5
Steklarne — Občina	15 : 1
Steklarne — TKI	3 : 0
Steklarne — Rudnik	6 : 3

Lestvica:

Sijaj	5	5	0	0	32:10	10
Steklarne	5	4	0	1	34:10	8
KOP	5	2	1	2	10:14	5
Rudnik	5	1	2	2	15:18	4
Občina	5	1	0	4	5:32	2
TKI	5	0	1	4	4:16	1

Do konca letošnjih iger bodo na sporedu še tekmovanja v odbojki, kegljanju, namiznem tenisu in šahu. Več o tem v prihodnji številki.

J. P.

Medobratna športna tekmovanja

Kljub izredno slabemu vremenu se medobratna tekmovanja odvijajo po začrtanem

programu. Slabo vreme je vplivalo le v toliko, da ni prišlo do tradicionalnih srečanj med športniki zagrebške Neve ter našimi predstavniki. Iz istega razloga niso pri nas gostovali predstavniki Podravke. Sicer pa je upati, da bo do konca leta tudi še kaj lepega vremena in bo mogoče program v celoti realizirati.

In kako je z našo športno rekreacijo?

V oktobru je bil organiziran odbojkarški turnir. Žal je bila udeležba precej skromna. Samo dve ekipi, TOZD I in TOZD II, kje so ostali?

Čudno, ko pa je znano, da je odbojka primerna tudi za tiste, ki smatrajo, da so že malo v letih. Sicer pa je znano, da veliko govorimo, le pri delu rajši stojimo ob strani. Žal, ker premnogi mislijo, da je rekreacija napor. Kot že rečeno, sta v odbojki nastopili samo 2 ekipi. Zmagali so predstavniki TOZD I, v postavi: Pokrajac Djoko, Vidmar Mile, Pufler Edi, Tosič Dane, Tosič Peter in Groznik Uroš. Svoje nasprotnike, ekipo avtomatov, so premagali gladko s 3 : 0!

Tekmovanje v malem nogometu se odvija nemoteno.

X. kolo

Notranji obrat III — Samski dom	8 : 1
Skupne službe — Notranji obrat I	2 : 2
Notranji obrat II — Orodjarna	0 : 2
Delavnice — Avtomati	3 : 2

XI. kolo

Samski dom — Avtomati	8 : 2
Orodjarna — Delavnice	2 : 4
Notranji obrat I — Notranji obrat II	2 : 7
Notranji obrat III — Skupne službe	3 : 0

XII. kolo

Skupne službe — Samski dom	4 : 2
Notranji obrat II — Notranji obrat III	3 : 8
Delavnice — Notranji obrat I	4 : 4
Avtomati — Orodjarna	2 : 1

XIII. kolo

Samski dom — Orodjarna	2 : 10
Notranji obrat I — Avtomati	3 : 7
Notranji obrat III — Delavnice	9 : 2
Skupne službe — Notranji obrat II	4 : 2

Lestvica po XIII. kolu:

Delavnice	13	9	2	2	41:33	20
Notranji obrat III	13	8	3	2	51:18	19
Orodjarna	13	8	2	3	56:27	18
Skupne službe	13	8	1	4	45:30	17
Avtomati	13	5	1	7	34:46	11
Samski dom	13	4	2	7	32:49	10
Notranji obrat I	13	1	3	9	25:52	5
Notranji obrat II	13	1	2	10	26:55	4

Do konca sezone preostanejo tako še tekmovanja v kegljanju, namiznem tenisu in šahu.

DVA PORAZA KEGLJAČEV

Kegljači »Bratstva« so sodelovali na dveh tekmovanjih v borbenih partijah na kegljišču na Rudniku in so se obakrat slabo odrezali. Za oba poraza so več ali manj krivi sami, čeprav to ne zmanjšuje zaslužene zmage na sprotnikov. Poraženi so bili predvsem zaradi slabe organizacijske priprave na tekmovanje, pa tudi zaradi neresnosti pristopa na tek mah.

26. 10. so sodelovali na II. memorialnem turnirju »Koradon—Hribšek—Pavlič«, ki so ga organizirali kegljači »Hrastnika«. Na turnirju je sodelovalo 8 šestčlanskih ekip, ki so dosegle naslednje rezultate:

1. Hrastnik I (moški)	549
2. Steklarna	533
3. Hrastnik II (moški)	528
4. Invalid I	503

5. Rudnik Dol	455
6. KOP	445
7. Invalid II	405
8. Hrastnik (ženske)	326

Kegljači »Hrastnika« so zasluženo zmagali in prejeli prehodni pokal. Kegljači Steklarne oz. »Bratstva« so sicer kegljali dobro in bi lahko tudi zmagali, vendar se je med tekmovanjem poškodoval Peršič, vodstvo ekipe pa ni imelo na kegljišču zamenjave, kar pa je vsekakor bistveno vplivalo na končni rezultat.

Ekipa Steklarne je nastopila v naslednji postavi: Pokrajac Đoko, Kolšek Anton, Hudi Vili, Koritnik Bojan, Peršič Anton in Čakič Ljubo.

27. 10. 1974 pa so kegljači »Bratstva« nastopili na kegljišču na Rudniku, kjer je bilo zasavsko prvenstvo v borbenih parti-

jah. Sodelovale so samo 3 desetčlanske ekipe, ker kegljačev »Partizana« iz Trbovelj na tekmovanje ni bilo.

Pred pričetkom tekmovanja se je na kegljišču zbralo samo 7 kegljačev »Bratstva«. Da jih je nastopilo deset, so morali nastopiti nekateri, ki sicer redno ne tekmujejo in resnici na ljubo je treba priznati, da niso razočarali, toda ekipa »Bratstva« je bila vseeno zadnja in se tako ni uvrstila na republiško tekmovanje v borbenih partijah.

V vodstvu kluba pravijo, da so se natanko dogovorili, kdo bo nastopil na tem tekmovanju in da nekaterih na tekmo ni bilo. Takšno ravnanje posameznikov je vsekakor potrebno obsoditi, problem pa bodo verjetno rešili kegljači sami na skupnem sestanku.

Rezultati zasavskega prvenstva:

1. Rudar Trbovlje	946
2. Hrastnik	860
3. Bratstvo	796

Na republiško prvenstvo v borbenih partijah so se tako plasirali kegljači »Rudarja« iz Trbovelj in »Hrastnika«.

Za ekipo »Bratstva« so nastopili: Pokrajac Đoko, Kolšek Anton, Hudi Vili, Drame Stane, Koritnik Bojan, Mlakar Anton, Kovac Ivo, Pokrajac Krista, Kavšek Karlo, Čakič Ljubo.

Že sam gornji rezultat v odnosu na rezultata »Rudarja« in »Hrastnika« zgovorno govori o kvalitativnih razlikah vseh treh ekip.

Upati je, da bodo takšne in drugačne probleme kegljači »Bratstva« pravočasno rešili, tako da bodo lahko ponovno uspešno nastopali v II. republiški ligi — vzhod.

Janez Strgaršek

V »Brodarskem društvu Hrastnik« so sicer zaključili z letošnjo tekmovalno sezono, vendar se njihovo delo kontinuirano nadaljuje. Nekateri še vedno trenirajo na Savi, pričeli pa so že tudi z zimskimi oblikami treninga. Prirejajo teke, smučanje na Kumu ter druge rekreacijske oblike delovanja na igrišču za Savo. Glede na to, da je zaradi visokih voda odpadlo tekmovalje v Tacnu, bo prvo naslednje tekmovalje najverjetneje šele novoletni spust na Savi pri Zagrebu.

Čeprav nimajo svojih prostorov pa so modelarji »BD Hrastnik« v tem času zelo aktivni. Delujejo v prostorih krajevne skupnosti pri steklarni. Nekateri člani te sekcije pa sodelujejo pri poučevanju tehničnega pouka na osnovni šoli v Hrastniku in na Dolu. Koristno in pomembno je to sodelovanje.

En neodločen rezultat in 3 zmage, to je bilanca rokometišč »Steklarja« v jesenskem delu tekmovalne sezone 1974/75 v republiški ženski rokometni ligi. Osvojile so tako 7 točk. V 11 tekmah so dale 89 golov in prejele 129, tako da imajo negativno gol razliko 40 golov.

Rokometišče so se tako slabo uvrstile verjetno tudi zaradi malenkostne »smole«, saj so dve tekmi izgubile z 1 golom razlike, boleč in neprijeten pa je vsekakor tudi poraz s »Slovanom« na domačem igrišču. Takšnemu plasmanu je verjetno »botrovala« tudi deloma pomladitev ekipe. Mlade igralke so še premalo izkušene za nastopanje v republiški ligi.

Analize tekem kažejo, da imajo rokometišče zelo slabo organiziran napad, saj so dale najmanj golov v ligi in precej boljšo obrambo. Te in še nekatere slabosti bodo morali v zimskem času odpraviti, kar pa bi dalo vsekakor boljše rezultate, saj poleg drugih v spomladanskem delu pridejo v Hrastnik »Beltinka« in »Dobravljica«, pa tudi v gosteh pri »Liscu« in »ETI« ne bi smelo biti večjih težav, kar pa bi zagotavljalo uvrstitev ekipe v sredino lestvice.

Jasno je, da so kegljači »Hrastnika« v borbenih partijah trenutno najboljši v Hrastniku. Kegljjači »Bratstva« so namreč dvakrat nastopili na kegljišču na Logu v borbenih partijah in obakrat razočarali. Ekipe »Hrastnika« je bila obakrat zaslužno boljša, da pa ekipa »Bratstva« ni nastopila kompletna, ali da so imeli druge težave, o tem pa bodo morali resno razmisliti!

ŠPORT

Da resno mislijo brodarji na »novi dom«, so dokazali z imenovanjem odbora za gradnjo novega objekta. Pripravljajo potrebno dokumentacijo, tako da bodo pravočasno zbrali potrebna sredstva in takoj pričeli z gradnjo, ko bo novi savski most zgrajen. Dela so se lotili resno in upati je, da bodo v predvidenem roku zgradili prepotreben objekt.

Avugst Jager, trener hrastniških nogometašev, je povedal, da bodo njegovi varovanci na koncu jesenskega dela tekmovalne sezone 1974/75 najverjetneje uvrščeni okrog 7. mesta. V predzadnjem kolu so neodločeno igrali s Krimom v Ljubljani 1:1, v zadnjem kolu pa se bodo na domačem igrišču pomerili s »Cementom« iz Trbovelj.

Nogometaši — mladinci Hrastnika so v predzadnjem kolu jesenskega dela prvenstvene sezone 1974/75 premagali v gosteh Krim s 4:1. V zadnjem kolu se bodo pomerili na domačem igrišču s sovratniki »Cementa« iz Trbovelj. Pričakovati je, da se bodo uvrstili v prvi del drugega dela lestvice po končanem jesenskem delu.

Enako kot v drugih društvih tudi pri hrastniških košarkaških nastopa nekaj steklarjev. Mladi košarkarji so v predtekmovalju »kadetov« Slovenije v IV. skupini v Trbovljah premagali vrstnike Litijske z rezultatom 90:84, Zagorjane s 96:73 ter izgubili z mladinci trboveljskega »Rudarja« z rezultatom 106:67 in se tako skupaj s Trboveljčani uvrstili v polfinale kadetskega prvenstva Slovenije.

Samo največji entuzijasti zmorejto to. Pinkponkaši NTK »Kemičar« Hrastnik tudi letos uspešno nastopajo v I. republiški ligi. V prvih treh kolih so osvojili vse možne točke in tako so v samem vrhu lestvice republiške lige. Ti rezultati so še toliko bolj pomembni, ker dejansko nimajo najosnovnejšega prostora za treniranje in tekmovalje. Pa tudi delo z mladimi kljub težavam nadaljujejo, tako da se ni treba bati za nadaljnji kvaliteten razvoj namiznega tenisa v Hrastniku.

Javnost mora biti tudi s tem seznanjena. Temeljna telesnokulturna skupnost občine Hrastnik je že pripravila poročilo o delovanju za obdobje do konca letošnjega septembra in okvirni program za leto 1975. Iz poročila je razvidno, da je stanje v telesni kulturi v Hrastniku letos bistveno boljše od preteklih let, v planu za leto 1975 pa je predviden še nadaljnji kvantitativni in kvaliteten razvoj športno-rekreativne dejavnosti v Hrastniku.

Upati je, da bo najmasovnejša rekreativna dejavnost dejansko zajela najširše množice. Komisija za rekreacijo pri TTKS občine Hrastnik je letos že organizirala več trim akcij, med njimi jesenski kros, katerega se je udeležilo okrog 150 tekačev raznih starosti, in akcijo »VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO«, kjer je sodelovalo približno 50 kolesarjev. Skromen, vendar spodbuden začetek.

TTKS ima v letu 1975 kot osnovno v programu najmnogičnejšo rekreacijo v najrazličnejših oblikah. Za uresničenje te temeljne naloge — množičnosti, bodo pristopili v akcijo »VSI SLOVENCI TEČEJO, HODIJO, SMUCAJO, KOLESARIJO IN PLAGVAJO«. Z najširšo pomočjo vseh je upati, da jim bo ta skrb za človeka kar najbolj uspela.

Ravno tako je tudi tekmovalni šport v Hrastniku precej napredoval. TTKS je v svojem programu za leto 1975 zapisala, da bi bilo nujno takšen nivo tekmovalnega športa obdržati, v nekaterih panogah pa naj bi se kvaliteta še dvignila. Poseben in najpomembnejši poudarek pa je vsekakor na skrbi za kontinuirano pomlajevanje tekmovalnih kadrov, to dejstvo potrjujejo zlasti uspehi mladih bodarjev, igralcev namiznega tenisa, košarkarjev in nogometašev.

In na koncu še nekaj števil. Za leto 1974 so skupne zahteve znašale 1.650.524 din, predvidoma pa bo realizirano 1.050.000 din. Zahtevek za leto 1975 znaša 2.336.146 din, predvideva pa se, da bo v letu 1975 realizirano 1.329.000 din, ali v najboljšem primeru 1.439.750 din. Takšni so pač podatki iz okvirnega programa TTKS občine Hrastnik za leto 1975. Ta program pa vsekakor temelji na okvirnih programih klubov in društev za leto 1975.

SD »STEKLAR« OPRAVLJA SVOJO DRUŽBENO POMEMBNO VLOGO

Strelska družina »STEKLAR« že vrsto let šteje med najbolj aktivne, prizadevne in uspešne strelske organizacije v Zasavju. Objekt, ki so ga zgradili in lani pripravili do formalne otvoritve ter predaje svojemu namenu, je velikega družbenega pomena, ki presega okvire občine in Zasavja. Vanj je vloženo veliko truda in na tisoče prostovoljnih ur najbolj prizadevnih članov te družine in kolektiva Steklarne Hrastnik.

Sodobno novozgrajeno strelišče za zračno in MK puško že lahko služi za usposabljanje članov strelskih organizacij in občanov v strelskih veščinah, hkrati pa tudi v pripravah na vsesplošni ljudski odpor. Primerno je za tekmovalje v strelskem športu za več tekmovalnih disciplin, še posebej pa za rekreativno dejavnost članov delovnega kolektiva Steklarne Hrastnik.

Vsa ta dejavnost se lahko nemoteno odvija v strokovnem pogledu. Vodstvo te družine je poskrbelo tudi za strokovni kader, saj si nenehno prizadeva pridobiti nove ustrezne kadre. Na dosedanjih treh strokovnih tečajih je opravilo izpit za strelske sodnike kar 24 njenih članov, kar je redki in morda edinstveni primer v Sloveniji. Prav te dni zaključuje šest tovarišev enomesečni tečaj za strelske trenerje. Po opravljenih izpitih 26. t. m. bodo tovariši Vinko Brglez, Rado Götz, Janez Grohar, Franc Selič, Anton Verač, in Jože Vrtačnik prvi izprašani trenerji strelstva v spodnjem delu Hrastnika, ki bodo na razpolago tudi šolam, podjetjem in sorodnim organizacijam ter društvom v vsej občini.

Ob zaključku omenjenega tečaja (tečaj, katerega pobudnik je KO ZTS, kooperacijski odbor Zasavske tekmovalne skupnosti, obiskujejo tudi kandidati še iz treh zasavskih občin) je vodstvo SD »Steklar« za vse udeležence tečaja organiziralo ogled steklarne in proizvodnje v njej. Z ogle dom so bili zelo zadovoljni. Tako so se obiskovalci tovarne do podrobnosti seznanili z načinom in procesom moderne proizvodnje, sodobno tehnologijo in gospodarskimi uspehi Steklarne Hrastnik.

Nemajhne uspehe pa ima ta družina tudi v tekmovalnem športu. Uspehi bodo ob podpori vseh družbenih dejavnikov iz leta v leto večji. Poleg doseženih rezultatov in uspehov nasploh pa imajo člani te družine tudi precejšnje težave, predvsem materialne. Radi bi dogradili objekt in ga opremili s potrebno opremo, zato pa jim manjkajo ustrezna finančna sredstva. Upamo, da bodo merodajni forumi v prihodnje uvideli realnost njihovih potreb in jih materialno podprli pri realizaciji njihovih načrtov.

Prizadevnim članom te družine čestitamo k dosedanjim uspehom in jim tudi v prihodnje želimo še uspešnejšo strelsko dejavnost pri razvoju strelskega športa v spodnjem delu Hrastnika, občini in Zasavju. Za njihovo uspešno gospodarjenje pa zaslužijo najbolj prizadevni ustrezna priznanja, v čemer so bili doslej prikrasani.

Občinska strelska zveza Trbovlje

Zanimalo vas bo

Prišli v podjetje:

Jovančević Rade, dostavljalec stekla; Odžič Rajko, odnašalec; Odžič Duško, odnašalec; Odžič Milanko, odnašalec; Teržan Marija, kontrolor stekla; Antonič Miroslava, odnašalka; Rancinger Ladislava, natikalka; Žekar Franc, pobiralec črepinj; Markovič Ljubica, odnašalka; Durmišević Sebiha, kontrolor stekla; Veber Jožica, čistilka v upravi; Knežević

Nevenka, odnašalka; Sivko Franc, pripravnik; Udovc Matija, izmenski vodja v TOZD II; Poslek Zlata, kontrolor; Husejnovič Muhib, odnašalka; Hodžič Izet, odnašalec; Kolander Hedvika, kontrolor; Poljan Marija, odnašalka; Hribar Vida, odnašalka.

Odšli iz podjetja:

Terbovc Neža, kontrolor; Na-

pret Martin, pomočnik IS; Čavlovič Marija, kontrolor; Vavtar Vojka, odnašalka; Hauptman Mili, odnašalka; Piliš Drago, pobiralec črepinj; Detič Valtraut, pomožna delavka v slikarnici; Šoba Viljem, voznik viličarja; Zibert Leon, ročni pihalec; Perko Franc, pobiralec črepinj; Razboršek Alojz, delavec težak; Džuzel Marjan, pobiralec črepinj; Bočko Bosa, rezalka stekla; Alešević Mehmed, odnašalec stekla; Redžić Ferida, odnašalka; Rutar Vera, odnašalka; Jelenc Tomaž, pomočnik IS; Ahmeti Bečir, polirec modelov.

(Nadaljevanje na 11. strani)

POGOVARJALI SMO SE...

MLAKAR ANTON — nočni čuvaj

Ko sem zadnjič prelistal svoj interni seznam pogovorov ter premišljeval, koga naj vam predstavim, drage sodelavke in sodelavci, sem se kar naenkrat spomnil našega nočnega čuvaja Tončka. Upam, da mi ne bo zameril, če mu pravim Tonček. Vendar takega ga poznamo vsi, pa čeprav ni tako majčken in s svojimi 49 leti niti ne več mlad. Mimogrede povedano, drugo leto se bo srečal z Abrahamom in kot pravi odšel v pokoj. Moram vam povedati, da je bil pogovor z njim kar prijeten, vendar tudi precej odkrit. Toda kaj hočemo, ko pa je ta rubrika ravno zato, da vsakdo pove svoje mišljenje, ki je zadnje čase precej kritično usmerjeno. Tudi moj današnji sogovornik je bil precej živahen in odkrit pri svojem iznašanju problemov in težav. Seveda vseh njegovih misli nisem mogel zabeležiti. Prvič zaradi prostora, drugič pa tudi zaradi specifičnosti odgovorov. No, saj mi bilo nič kaj takega, kar ne bi papir prenesel, vendar je že tako, da vse tudi ne more človek napisati. Pa kaj bi govoril samo jaz. Tonček izvoli!

Ja, pa naj bo. Praviš, da naj se vam predstavim.

Torej, rodil sem se 28. 11. 1925 v Podkraju. Oče je bil knap. Šolo sem obiskoval deloma v Hrastniku in deloma v Podkraju. Leta 1939 sem se zaposlil v steklarni.

Kje?

Kje drugje kot pri odnašalcih. To je bila edina pot, preko katere si lahko prišel do steklarskega poklica.

In si od takrat ostal zvest steklarskemu poklicu?

Lahko bi rekel, da je tako, čeprav sem bil medtem šest let miličnik.

Kje, v Hrastniku?

Ne, v Ljubljani, kjer sem bil nekaj časa tudi namestnik komandirja na postaji Vič.

Pa kako to, da si se vrnil nazaj v steklarno?

Kaj vem. Mogoče sem storil napak. Toda kaj hočeš, domotožje, tukaj sem preživel mladost, imel prijatelje pa sem se vrnil.

In koliko časa si opravljal delo steklarja?

Niti ne tako malo. Polnih 27 let, vse do leta 1969.

Če se ne motim, nisi od takrat nočni čuvaj?

Ne, tega leta sem bil s strani komisije spoznan in potrjen kot invalid III. kategorije.

So bile to posledice napornega dela ali kaj drugega?

Ne vem, ne bi mogel reči. Toda eno z drugim me je izčrpalo do te meje, da ne morem več opravljati svojega poklica.

Si bil tudi v partizanih?

Da, dve leti.

In sedaj si nočni čuvaj.

Od aprila leta 1973 opravljam to delo. Predhodno pa sem delal nekaj časa na pregledu v slikarnici.

Če se ustaviva pri tvojem sedanjem delu. Kako si se ti vživel v to vlogo. Bi nam lahko kaj določnega povedal?

Torej že pri sprejemu tega delovnega mesta sem se zavedal pomembnosti in odgovornosti, katera mi je bila zaupana. Z zavestjo in polno odgovornostjo sem sprejel zaupano mi nalogo. Osnovno vodilo, čuvanje družbene in lastne imovine, mi je bilo in ostalo najpomembnejše vodilo pri opravljanju tega delovnega mesta.

In kako gledaš ti na vlogo nočnega čuvaja nasproti ostalim članom naše delovne skupnosti?

Mislím, da je vloga nočnega čuvaja mnogo bolj pomembna kot si zamišlja večina članov našega kolektiva. Kajti marsikateri, ko te vidi pri obhodu okrog podjetja, vidi v tebi samo odvečno osebnost ter te gleda kot parazita v podjetju.

Samo trenutek, je to tvoje osebno prepričanje?

Da!

Zakaj?

Zato, ker smatrajo, da smo brez koristi in prejemamo osebne dohodke, ki bi se lahko delili na ostale člane kolektiva. Sicer vem, da je težko razumljivo tistemu, ki fizično dela, gledati nekoga, ki se iz dneva v dan spreha in pri tem nima kaj dosti pokazati. Vendar je naša vloga tako pomembna in razsežna, tako da marsikomu ni jasna. S tem ne mislim poudarjati vloge nočnega čuvaja. Želim si samo, da bi nas ostali sodelavci gledali tako kot gleda sodelavec sodelavca in nas temu primerno tudi vrednotili.

Mogoče pa ljudje niso seznanjeni s tvojim delokrogom?

Naš delokrog je precej specifičen. Namreč naloga nočnega čuvaja ni samo, da lovi ljudi, ki predčasno in po stranskih poteh zapuščajo delovno mesto in pri tem odnašajo manjše ali večje količine proizvodnih artiklov. Naloga naša je, da pri samem obhodu kontroliramo vsa vrata, katera so dostopna v podjetju. V neposredni bližini imamo butanske naprave, katere morajo biti tudi pod stalno kontrolo. So pa gotovo naloge, katere ti zaradi konspirativnosti ne morem zaupati. Lahko ti zatrdim, da sta vloga in delokrog nočnega čuvaja obširnejša kot si marsikdo predstavlja.

Pa mi zaupaj vsaj težave na katere naletiš pri svojem delu.

Veš, težav je več. Trenutno je velika težava v tem, ker je naše podjetje v razvoju (novogradnja) in temu primerno preventivno zavarovano pred zunanjimi vplivi. Imamo glavni vhod, vendar je poleg tega še mnogo poti, kjer

je mogoč dostop v podjetje. Primer: pri strojnari so vrata, ki so bila svoj čas zavarovana z bodečo žico, vendar so jo neznanzi odstranili. Žal moja večkratna opozorila na merodajnih mestih niso kaj dosti zalegla. Posledice so lahko vsakomur jasne. So pa še ostale težave, ki nastajajo sproti. Prezreti pa ne smemo spoznanja, da mi opravljamo svoje delo ponoči, ob praznikih, v mrazu in dežju.

Imaš morda kakšne pripombe na svoje delo?

Mislím, da bi nočni čuvaj moral obvezno nositi uniformo. Svojo trditev podkreplujem s spoznanjem, da bi na ta način lahko odpravili marsikatero nepravilnost, katere se lahko poslužijo nočni čuvaji. Na kakšen način verjetno ni treba posebej poudarjati.

Veš kaj, nekaj me zanima. Se ti ne zdi, da bi nočni čuvaj moral neposredno kontaktirati z odborom ljudske kontrole?

S tem vprašanjem si me zadel nekako naravnost. Ja, pa zato, ker sem sam predsednik komisije za delavsko kontrolo pri TOZD 7 skupne službe. Mislím, da ti je jasno, da nas samoupravljalec naš samoupravni sistem časovno prehitava. Tako je tudi z delavsko kontrolo. Komisije so bile ustanovljene pri formiranju TOZD, medtem ko smo pravilnik o nalogah in delu komisij za delavsko kontrolo dobili šele pred slabim mesecem. Zato je bilo težko kaj konkretnega govoriti pred tem. Vendar se mi zdi, da bi moral nočni čuvaj kot tak neposredno sodelovati z odborom delavske kontrole.

In zakaj?

Zato, ker so vse prijave, katere so prihajale na komisijo delavske kontrole le pri TOZD 7 s strani vodje skladišča gotovih izdelkov bile meni zelo dobro znane. Razumljivo, da sem pri reševanju vseh teh prijav moral neposredno sodelovati. In ravno zaradi tega smatram, da bi nočni čuvaj moral neposredno sodelovati v delu komisij za delavsko kontrolo.

Preden končava najin pogovor samo še nekaj. Kot dolgoletni član kolektiva, družbenopolitični delavec in član ZK, kako gledaš na situacijo, kakršna je trenutno?

Če iskreno govorim: v podjetju ni tistega zadovoljstva, kakršno bi moralo biti. Vzroki so subjektivnega in objektivnega značaja. Vsi člani kolektiva se moramo zavedati, da v takšnem stanju, kakršnem smo, nismo edini. S podobnimi težavami se srečujejo več ali manj povsod. V letošnjem letu so materialni stroški tako občutno porasli, da so krivi trenutni gospodarski situaciji. Ni pa samo to. S trenutkom, ko smo prešli na TOZD, so se ustvarila podjetja v podjetju, ki pa žal nosijo vse preveč negativnega. Imamo kup šefov, ki bi morali v svojem delokrogu vsakodnevno odpravljati napake, katere se pojavljajo. Žal pa med njimi samimi ni tiste povezanosti in soglasja, katerega bi delavci od njih pričakovali. To pa je tudi eden od vzrokov situacije, kakršna vlada. Zato menim, da bi se morali s skupnimi močmi, tako vodilno osebje, tehnični kader, kot neposredni proizvajalci, močno angažirati za sanacijo obstoječega stanja. Tako na področju samoupravljanja kot na področju gospodarjenja. Rad pa bi poudaril še nekaj. Zavedati se moramo, da bomo v leto 1975 vstopili še z večjimi nalogami in težavami kot smo vstopili v letošnje leto.

Tone, prav lepa hvala za tale pogovor. Vem, da sva poskušala v njem nakazati nekaj problemov, ki niso samo najini. Če bo najin pogovor imel vsaj kanček uspeha pri reševanju problemov, potem sva verjetno uspela. Je že tako, da so pogovori v zadnjem času precej tehtne vsebine. Žal, sta temu primerna tudi čas in stanje v katerem se nahajamo.

Jože, mislim, da se enako lahko zahvalim tudi jaz tebi za trud, katerega vlagaš pri vodenju te rubrike. Zato se tvojim zaključnim mislim tudi jaz pridružujem. Pogovarjal se je

J. Premec

ZAHVALA

Pred 42. leti se je v Steklarni Hrastnik začel moj delovni čas šteti za pokojnino. Tako je 20. 7. 1974 prišel dan, ko sem se zaradi upokojitve moral posloviti.

Na dan, ko sem se poslovil od svojih sodelavk in sodelavcev v kontroli skupina I TOZD I, so mi pripravili prijetno presenečenje. Obdarili so me z darili, ki me bodo vedno spominjala na moje sodelavke in sodelavce iz TOZD I, med katerimi sem prebil zadnjih 10 let.

Ker sem pa večji del svoje delovne dobe bil steklar in to v skupini I, ki jo sedaj vodita tov. Žibert in Blaško, so mi tudi tam skupno z mojstrom brusilnice, tov. Pokrajac Đukom, pripravili lepo spominsko darilo.

Ob vsem tem čutim dolžnost, da se javno zahvalim vsem tistim pregledalkam in pregledalcem iz TOZD I, ki so prispevali k darilom. Ravno tako se zahvaljujem tudi za spominsko darilo skupine I iz notranjega obrata, ter skupini I — brusilnica za skupno

priljubljeno darilo. Vsem pa želim, da bi jim čim hitreje minevali dnevi oziroma prišel ta dan, ko se bodo na enak način poslovili.

Alojz Knez

ZANIMALO VAS BO!

(Nadaljevanje z 10. strani)

Samovoljna izstopitev z dela:

Zupanc Matilda, kontrolor stekla; Kurtovič Besim, odnašalec; Čolič Irfan, odnašalec; Mikanovič Alojzija, kontrolor stekla; Šmit Marija, čistilka; Podlesnik Stanislava, odnašalka; Bašič Smail, odnašalec; Grgič Slavica, odnašalka; Mehdi Rama, odnašalec.

Izključen:
Salihi Enver, voznik viličarja.

Prirastek v družini:

Kajtna Franc, sina.

Poročili so se:

Pajk Stefka in Kramar Franc; Končar Martina in Knez Jože; Oblak Ana in Doberšek Jože.

NAGRADNA KRIŽANKA

	PROT. PALICA	SLOVENSKI VIOLINIST (IGOR)	GOZDNI ČUVAJ	OTOK MED FINSKO IN ŠVEDSKO	GLAVNO MESTO ITALIJE	MURENČEK, CVRČEK	SKRAJ NOST	POZITIVNO NAELEK, TRENI IONI		NOSOROG	GORA NA KRETI	PISKAJOČE DIHANJE	SVOBODNO POSESTVO	OTOK V JADRANU		ŽIVALCA Z DRAGOCENIM KRZNOM	OSLA, NJANJE	PTICA UJEDA	TROVPRE- GAPRI RIM- LJANI
PRVOŠOLEC								TEHNIČNI POKLIC							DEL OKOSTJA				
PODJETJE V LJUB- LJANI								MIRNO SOZITJE							VSTAJA, MOŠKO IME				
KDO ŽIVI V DVOJNEM ZAKONU								JIH IMAJO PSI, DA NE UGRIZNEJO MOŠKO IME											
GLAVNO MESTO JORDANA JE					BERILO					ARSEN DEDIČ ZAPOR, JECA				MORSKI RAK AMERIŠKI BAKTE, RIOLOG					
	VEČDELNA ORKESTRALNA SKLADBA	RIKO DEBENJAK DOLGA VRSTA VOZIL			III. BEETHOVNOVA SIMFONIJA ŽIVOT, POSTAVA							OTOK V JADRANU VOJAŠKI UPRAVNIK				KRILU RIMSKE LEGIJE VRSTA PREMOGA			
OTOKAR KERŠOVANI			REKA V BELORUSKI SSR, DESNI PRITOK DNEPRA	ŠPORTNI CENTER V SARAJEVU INDIJSKI DROBIŽ												CINK REKA V FRANCIJI		OCEAN MED EVROPO IN AMERIKO	ŽIVINO REJSKA FARMA V ZDA
TRGOVSKI POPUST									REKA V ZAH. EVROPI RIŽOTA NA VZHODNJAŠKI NAČIN					LASTNIK LADJEVJA					
PULJSKA ZNAČENITOST								KOŠARKAR LJUBLJANSKE OLIMPIJE	VZDRŽNOST PRI JEDI ZDRAVILNA TRAVNIŠKA RASTLINA				KIRURŠKA STRGALKA MOČNATI ZVITEK						
BULJBA							SLOV. PESNIK (RUDOLF) AVSTRALSKI MEDVEDEK								NOBELIJ HIMALAJSKA KOŽA			LILI NOVI DEL POŠTELJININE	
VRSTA ŽITARICE					MARX KRILOV IVAN									ŽENIN OČE OZIRISOVA MATI		OTOK V JADRANU VERNOV KAPITAN			
GREBEN				OTOK V JADRANU REKA V ANGLIJI													JANEZ NOVAK		DOBA, VEK
PODNET, SPODBUDA																		VRTNE SENČNICE EVA SRBEN	
SLOVENSKA ŽENSKA REVIJA						ZDRAVILO				FRANCOSKA PISATELJICA (GEORGE)						MEHUR			
	SESTAVIL: KARLI DREMEL	ANDREJ MARINC				NADAV, PREDUJEM				VINO, RODNA RASTLINA						MESTO NA JAPONSKEM			

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bomo ž žrebom razdelili 7 nagrad:

1. nagrada: 50 din
2. nagrada: 30 din
- 3.—7. nagrada: po 20 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo STEKLARJA, STEKLARNA HRASTNIK. Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele v uredništvo do torika, 26. novembra.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v deseti številki STEKLARJA smo prejeli 87 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada (50 din): Anica Klenovšek
2. nagrada (30 din): Marta Holešek
- 3.—7. nagrado (po 20 din) prejmejo: Majda Vozlič Mimi Kolman Ljuba Klančar Vili Povše Vilma Alt

PRAVILNA REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: Karpov, očala, steklo, okolje, senik, Parlov, minuden, Lado, arnika, etat, ažio, ilo, kanal, talon, ud, Jakov, dnevnik, Adlai, žad, Be, Mekong, A. I., Ngami, Olt, etamin, pionir, nektar, N. J., valjarna, val, Col, ideja, ranar, diolen, tonaža, etika, Laba, elaborat, Jonas, Onon, Reni, ale, arara, gare, Avar, lek.

ZAHVALA

Ob bridki in boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JOHANA KEBRA

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem ter sosedom za skrb ob najtežjih trenutkih, za vence in cvetje, katero je tako lepo okrasilo njegov zadnji dom. Lepa hvala govornikom, ki sta tako lepo opisala njegovo življenjsko pot, hvala godbi »Svoboda II« in pevkemu zboru društva upokoencev in vsem, ki ste ga pospremili v tako velikem številu.

Žalujoči: žena Marija, hči Slavi z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA NAJDENIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence ter ga pospremili na zadnji poti. Lepa hvala godbi in pevcem »Svobode II« ter govorniku Francu Doberšku. Zahvaljujemo se kolektivu Steklarne, sindikalni organizaciji, zidarsko-šamoterski delavnici in obratu avtomatske proizvodnje za darovane vence.

Žalujoči: žena Pavla, sin Franci ter hčerki Metka in Stanka z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi žene, mame in stare mame

LIDIJE DELPIN

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, jo pospremili na zadnji poti. Lepa hvala govorniku tov. Adolfu Kaizerju ter pevcem »Svoboda II« kakor tudi godbi »Svoboda I«. Iskrena zahvala delavcem in delavkam TOZD II izmena Fabjan za darovani venec.

Žalujoči: mož Anton, sin Edi z družino, vnuk Gerhard z ženo Hildo ter ostalo sorodstvo

IX. KONGRES SLOVENSKE MLADINE

V sredo 2. oktobra tega leta se je v Moravcih pri Murski Soboti pričel IX. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije, katerega sem se udeležil kot eden izmed treh delegatov, ki so zastopali našo OK ZSMS.

Po naporni in predvsem dolgi vožnji smo prispeli do Murske Sobotice, kjer so nas skoraj na vsakem koraku pozdravljali transparenti, napisi in gesla, namenjena udeležencem IX. kongresa in mladim širom Slovenije, organiziranim v ZSMS. Tako je bilo popolnoma nepotrebno spraševati za pot do Moravc, do kongresnega prostora. Posebno tu so nas prijetno in pristrčno sprejeli organizatorji, to je mladina iz Murske Sobotice in bližnje okolice. Po že prej evidentiranih številkah in prejetih izkaznicah, katero je moral vsak delegat nositi na vidnem mestu, so nas razporedili v hotele, bungalove, nekaj pa nas je spalo tudi pri nadvse prijaznih in vljudnih domačinih v najbližji okolici Moravskih toplic. Zelo prijetno pa smo bili presenečeni, ko so nas ljubke hostese popeljale po najbližji poti do naših nekajdnevni domov. Škoda je le, da je slavnostno vzdušje kongresa do neke mere kazilo nadvse slabo vreme prvi in zadnji dan kongresa.

Prvemu plenarnemu zasedanju kongresa in otvoritvi je prisostvovalo veliko število visokih republiških družbeno-političnih funkcionarjev. Med drugimi tov. France Popit, predsednik CK ZKS, tov. Mitja Ribičič, predsednik RK SZDL in drugi.

9. kongres ZSMS je slovesno odprl predsednik RK ZSMS tov. Ljubo Jasnič in predlagal dnevni red ter izvolitev delovnih organov kongresa, kar je bilo soglasno potrjeno. Uvodni referat je imel tov. Ljubo Jasnič, v katerem je spregovoril o nadaljnji vlogi in akciji ZSMS v izgradnji samoupravne socialistične družbe. Med drugim je v svojem referatu jasno začrtal smernice prihodnjega dela mladinske organizacije. V zaključku govora je poudaril:

»S tem kongresom se začinja nova etapa v aktivnosti mladih, združenih v različnih organizacijah naše republike. S formiranjem ZSMS zaključujemo obdobje reorganizacije, pred nami je akcija. Izpolnili smo eno od

nalog, ki jo je pred nas postavil tov. Tito v svojem referatu na X. kongresu ZKJ. Pred nami je glavna naloga, ki so jo ZK, naši delovni ljudje postavili sebi, svetu in zgodovini. Ostaja revolucija in napori, da se ideje Marxa, Engelsa in Lenina uresničujejo.

Te napore in te ideje mora ta generacija in vsi, ki prihajajo, uresničevati in uresničiti. Skupaj z delavskim razredom, z vsemi delovnimi ljudmi, z narodi in narodnostmi Jugoslavije. V te napore je vtakano delo tovariša Tita in ZK. Zavedati se moramo, da smo generacija, o kateri so sanjali največji misleci v zgodovini človeštva — generacija svobode, družbe dostojne človeka. In temu se ne smemo izneveriti. Dokončati moramo to delo, navkljub vsemu kar se kot dilema, omahovanje ali neznanje na tej poti lahko najde.

Učenje in delo! Edino s tem se lahko oddolžimo tov. Titu, Zvezi komunistov, našim narodom in narodnostim, da tako poglobljamo enakopravnost, bratstvo in enotnost, da nadaljujemo revolucijo, da prispevamo svoj delež k močni in enotni ZSM Jugoslavije!

Potem nas je v imenu centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije pozdravil predsednik tov. France Popit. Uvodoma je dejal:

»Gradiva, ki ste jih pripravili za razpravo, izpričujejo, da ste svoj kongres ne le organizacijsko, ampak tudi vsebinsko dobro pripravili. Pri načrtovanju vaše politične dejavnosti je prevladovalo spoznanje, da ste sestavni del družbe z vsemi njenimi obveznostmi, da izražate vsa njena temeljna protislovja in da potemtakem v družbenem življenju ni stvari, ki bi ne vplivale na mladega človeka, pa tudi ne za mladino bistvenih vprašanj, ki ne bi hkrati zaslužila pozornost vse naše družbe. S tem odločno zavržete trditve, ki jo je bilo moč pogosto slišati pred pismom tov. Tita in IB ZKJ ter 29. sejo CK ZKS o tem, da ima mladina kot glasnik novega v družbi nekakšne interese v nasprotju z usmeritvijo Zveze komunistov in potemtakem v nasprotju s sedanjimi in dolgoročnimi interesi delavskega razreda. Posledica takšnega prepričevanja posameznikov, ki jih ni bilo najti samo v mladinskih vrstah, je bila, da so se mladinske organizacije ali točneje povedano njihova vodstva, ponekod začela odtujevati od mladine ter delovnih ljudi ter se spreminjati v politične predstavnike in zastopnike mladih, ne da bi se mogel dovolj izraziti njihov neposreden interes, predvsem interes delavske mladine.«

V nadaljevanju svojega govora je med drugim dejal:

»Komunisti si ne želimo političnega skrbništva nad mlado generacijo. Mladina je ustvarjalni in napredni dejavnik naše družbe in zato ji takšno varuštvo ni potrebno. Toda zavest mladih ljudi se ne oblikuje zunaj našega časa in prostora ali brez vplivov sedanjih družbenih odnosov. Nasprotno: naša mladina je verno ogledalo gospodarske, socialne in idejnopolitične strukture naše družbe. Mladina močneje, neposredneje in bolj občutno izraža vse tisto, kar se dogaja v naši družbi. Zato je Zveza komunistov dolžna, da postavlja vprašanja, ki tarejo mlade, v središče družbene pozornosti.«

Tov. France Popit je v svojem nadaljnjem referatu povedal poleg stališč ZK in vseh naprednih, socialističnih sil v naši samoupravni socialistični družbi do mladine tudi nekaj konkretnih smernic in prihodnjih nalog za nadaljnje delo in usposabljanje mladih. Svoj referat pa je zaključil z besedami:

»In končno: osnovni namen vašega idejnopolitičnega usposabljanja in organizacijskega povezovalja naj bo usposobitev za učinkovito akcijo za odpravo starega, preživelega in za graditev

skega razreda in vseh delovnih ljudi materialna moč razvoja socialistične samoupravne družbe.

Vaša naloga je, da vztrajno delate in se organizirate tako, da bo sleherni mlad človek pri nas socialistično in patriotsko usmerjen, da se bo ne glede na svoje trenutno svetovno nazorsko prepričanje povezoval z organizacijami socialistične mladine, da bo v njej dobival odgovore na dvome in dileme, da ga boste mobilizirali v širše družbene akcije, mladinske in druge; predvsem pa, da se bo uveljavil kot borec za uresničevanje nove ustave, za nove odnose med ljudmi in narodi, za gospodarski in duhovni napredek naše družbe.

Družba, v kateri živite, samoupravna narava naših družbenih odnosov in uveljavitev delavskega razreda kot nosilca napredka, vam ponuja zgodovinsko priložnost, da dosežete svoje življenjske cilje in uresničite svoje politične in družbene naloge, priložnost, kakršne drugod po svetu ni. Upam in želim vam, da bi jo v polni meri uresničili!«

V popoldanskem delu plenarnega zasedanja kongresa je razpravljalo 16 diskutantov, med njimi tudi sekretar RK ZSMS tov. Zdenko Mali o vsebinskih elementih nove organiziranosti.

novega, boljšega, bolj človeškega. Ena sama uspešna akcija v korist gospodarskega in družbenega napredka je več vredna kot tisoč še tako lepodonečih, vendar neuresničenih sklepov. Vaša naloga je, da na podlagi vaših znanj in spoznanj, z vašim mladostnim nezadovoljstvom nad razmerami, stopate v vrste borcev za družbeni napredek, v množično revolucionarno akcijo za osvoboditev človeka in njegovega dela ter tako s svojim delom poskrbite, da ostane množična pobuda delav-

Naslednji dan je kongres delal po komisijah. Tako so bili vsi delegati, glede na področje svojega delovanja, razdeljeni v štiri kongresne komisije, in sicer:

1. Komisija za DEO, kmetijstvo in socialno politiko.
2. Komisija za statut, organiziranost in razvoj, kadrovska politika in mednarodno dejavnost.
3. Komisija za krajevno samoupravo, specializirane organizacije in JLA.

(Nadaljevanje na 2. strani)

IX. kongres slovenske mladine

(Nadaljevanje s 1. strani)

4. Komisija za vzgojo, izobraževanje, kulturo in IPD.

Delo vseh komisij je bilo zelo plodno, saj je v razpravah sodelovalo preko 200 delegatov. V svojih razpravah so enotno podprli osnovno idejno, politično in akcijsko usmeritev, izraženo v poročilu o delu RK ZMS v obdobju od 8. kongresa ZMS do 9. kongresa ZSMS, v poročilu Zveze skupnosti študentov Slovenije, v resoluciji o nadaljnji vlogi in akciji ZSMS v izgradnji samoupravne socialistične družbe, v statutu ZSMS ter v akcijskem programu RK ZSMS do leta 1976.

Delegati so v razpravi zlasti prikazovali uspehe, akcije samoupravnih socialističnih sil naše družbe po 21. seji predsedstva ZKJ, po pismu tov. Tita in IB ZKJ, po 29. seji CK ZKS, pri tem pa so kongresu poročali tudi o uspešnih akcijah mladih, ki so se množično in s konkretno dejavnostjo vključili v uresničevanje skupnega programa socialističnih in samoupravnih sil naše družbe v preteklem obdobju. Delegati so na ta način na 9. kongresu ZSMS pooblaščen predstavitelji mlade generacije, njeno globalno socialistično in samoupravno usmerjenost ter njeno pripravljenost za odločno in brezkompromisno borbo za napredek naše družbe ter za spoprijemanje in spopad z vsemi slabostmi v njej.

Velik del razprav na kongresu so delegati posvetili tudi opredeljevanju nadaljnjih nalog mlade generacije. Na ta način so si skozi razprave in sedaj že sprejete dokumente mladi zadali naloge, ki jih imajo v borbi za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja v okviru skupnega programa organiziranih samoupravnih socialističnih sil Slove-

sem tudi jaz sodeloval z razpravo na temo »Vplivi industrije na življenjsko okolje«. Tu sem se omejil predvsem na naše zasavsko oziroma regijsko področje. Na osnovi moje razprave in razprave tovariša iz Mežice, ki je obdelal isto temo, samo na drugem reliefnem področju, sem komisiji predlagal amandna k Resoluciji o nadaljnji vlogi in akciji ZSMS, ki je bil v naslednji obliki tudi sprejet na drugem plenarnem zasedanju, poleg drugih dopolnitev in sprememb kongresnih dokumentov:

»Ob nenehnem naraščanju onesnaževanja človekovega okolja zaradi razvoja industrije se ZSMS zavzema za to, da se v prihodnje vzporedno z izgradnjo objektov, ki pri svojem obratovanju povzročajo zastrupljanje in onesnaževanje človekovega življenjskega prostora, obvezno in do skrajnosti izkoristijo tudi vse tehnične možnosti za preprečevanje onesnaževanja. Kongres meni, da so takšni izdatki manjši kakor pa posledice, do katerih pride, če takšnih ukrepov ne izvajamo.«

Zadnji dan kongresa, to je na drugem plenarnem zasedanju, je kongres soglasno sprejel bistvena dokumenta za nadaljnjo, enotno in socialistično delo ZSMS, statut ZSMS in Resolucijo o nadaljnji vlogi in akciji ZSMS, takšna kot sta se izoblikovala iz javnih razprav širom Slovenije in na vseh ravneh, še posebno pa na tem 9. kongresu ZSMS.

V nadaljevanju dela kongresa smo na poročilo nadzornega odbora in predlog kandidacijske komisije razrešili dosedanjo in izvolili novo republiško konferenco. Republiška konferenca je sestavljena na osnovi stališč o

Pred zaključkom kongresa smo poslali protestno pismo o preštevanju na Koroškem, najmlajša delegatka 9. kongresa ZSMS, tov. Vesna Metelko, dijakinja prvega razreda gimnazije v Kočevju, pa je prebrala pozdravno pismo tov. Titu. Za časa celotnega kongresa pa so prihajale pozdravne brzojavke od mladih širom Slovenije, Jugoslavije, pa tudi izven naših meja. V teh brzojavkah so mladi zaželeli predvsem uspešno delo kongresu in sprejem konkretnih nalog in smernic za prihodnje delo.

Poročilo s kongresa pa se mi zdi, ne bi bilo popolno, če ne bi vsaj v nekaj stavkih opisal odlično organizacijo in gostoljubnost domačinov, mladine in občanov Murske Sobotne in Moravc.

Res, odlično je bilo vse organizirano tako glede izvedbe kon-

gresu samega, hrane, prevozov in nenazadnje tudi zabave po večerji. Kongresu na čast je bilo organiziranih vrsta prireditev športnega, kulturnega in družbenega značaja, v bližnji in daljni okolici Murske Sobotne. Tako bo verjetno vsem obiskovalcem ostala v prijetnem spominu slavnostna akademija in pa tudi zabavni večer z modno revijo tovarne Mura v hotelu Diana.

Res, težko je opisati občutke vseh nas, ko smo se poslavljali med seboj, od prijetnih in gostoljubnih domačinov, od celotnega Prekmurja, ko smo odhajali vsak na svojo stran, domov. Vsi pa smo bili enotni, da si bomo prizadevali pri realizaciji vseh zadanih nalog, vseh sprejetih dokumentov, ki nas častno zavezujejo pred mladimi, pred celotno družbo.

Vili Zaletel

POZDRAVNO PISMO IX. KONGRESU

V Moravcih pri Murski Soboti je bil med 9. in 10. oktobra IX. kongres ZSMS, katerega je tudi mladinska organizacija Steklarne Hrastnik budno spremljala. Mladinci našega kolektiva so z zborovanjem, katero je bilo v jedilnici v steklarni, poslali pozdravno pismo IX. kongresu.

V uvodni besedi je tov. Gornik orisal pomen IX. kongresa in med drugim dejal:

»ZSMS ustanavljamo mladi kot sestavni del ZSMJ na podlagi resolucije 3. konference ZKJ in lastnih spoznanj in izkušenj z namenom, da bomo na organiziran način uresničevali naloge za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma. Ob spoznanju, da družbeni odnosi vzgajajo, mora ZSMS uveljaviti takšne metode in principe dela, ki omogočajo mladim, da se skozi družbene procese vzgajajo v celovite osebnosti. Seveda pa se bi morala ZSM kot doslej tudi v naprej z vsemi silami upirati neodgovorni in destruktivni kritiki.«

Še nekaj statističnih podatkov

Na 9. kongresu ZSMS je bilo povabljenih 480 delegatov, 209 gostov in 75 novinarjev. Po ugotovitvah verifikacijske komisije, izvoljene na 9. kongresu, je bilo prisotnih 445 delegatov, 205 gostov in 61 novinarjev. Od prisotnih delegatov je bilo 255 mladih delavcev, 10 kmetov, 99 študentov itd. 351 delegatov pa je članov ZK. Opravičilo se je 21 delegatov.

In še nekaj drugih podatkov: V ZSMS imamo organiziranih 57 občinskih organizacij, mestno in obalno konferenco. Organiziranih je 51 konferenc mladih delavcev pri OK ZSMS, organizirana je konferenca mladih delavcev na nivoju republike. V 1046 organizacijah združenega dela (OZD) so organizirane OSNOVNE ORGANIZACIJE ZSMS, ki združujejo 122.140 mladih delavcev, v 67 aktivih je vključenih 2.918 mladih kmetov, v 166 srednjih šolah je organiziranih 48.709 dijakov, v 368 osnovnih šolah je 3.501 učencev članov organizacije ZSMS, v 902 krajevnih skupnostih je organiziranih 82.117 mladih ljudi. To se pravi, da je v 2.971 osnovnih organizacijah ZSMS organiziranih 295.975 mla-

dink in mladincev. Ti podatki pa ne vključujejo 11 slovenskih OK ZSMS, za katere niso na razpolago točni podatki.

Vili Zaletel

NOVO VODSTVO ZSMS

LJUBO JASNIČ, predsednik RK ZSMS:

Rodil se je leta 1947, po poklicu pa je metalurški tehnik. Je član CK ZKS in član ZK od leta 1968.

S svojim dosedanjim delom je veliko prispeval pri oblikovanju nove organizacije mladih v Sloveniji, pri ZSMS.

ZDENO MALI, sekretar RK ZSMS:

Rodil se je leta 1949, po poklicu je elektrotehnik. Je član IO RK SZDL in član ZK od leta 1967.

Tudi on ima veliko zaslug pri realizaciji reorganizacije Zveze mladine Slovenije.

nije in Jugoslavije.

Pri delu posameznih komisij se ne bom posebej zadrževal, v nekaj stavkih se bom ustavil pri komisiji za DEO, kmetijstvo in socialno politiko, v kateri sem sam tudi sodeloval.

V tej komisiji je razpravljalo 48 razpravljalcev, nekaj pa jih je glede na časovno stisko svoje razprave v pisni obliki oddalo redakcijski komisiji. Razprave so se nanašale predvsem na probleme mladih delavcev, kmetov, združnikov in študentov, pa tudi na uspešno delo in akcijo le-teh.

Kot je bilo objavljeno že v prejšnji številki Glasu mladih,

kadrovske politiki s seje RK ZSMS z dne 8. junija 1974, dogovora na mladinski poletni politični šoli in v skladu z dosedanjimi dogovori o kadrovske politiki na nivoju federacije. Tako da RK ZSMS sestavlja 76 delegatov iz OK ZSMS, 13 delegatov po regijah ter 20 delegatov specializiranih organizacij, skupno le-ta šteje 109 delegatov.

Izvolili smo tudi predsedstvo RK ZSMS, ki šteje 35 članov, sekretarja in predsednika RK ZSMS.

Enoglasno je bil za sekretarja izvoljen Zdeno Mali, ravno tako pa za predsednika RK ZSMS Ljubo Jasnič.

Mladi delavci pred kongresi

Akcija republiške konference ZSMS »Mladi delavci pred kongresi« je končana. Namen te akcije je prvenstveno bil, da v njej sodeluje čim več mladih, organiziranih v osnovnih organizacijah ZSMS (aktivnih mladih delavcev), to se pravi, da v tej akciji sodelujejo vse OO ZSMS in da se čim več mladih delavcev na najbolj neposreden in učinkovit način vključi v vsa družbena dogajanja, samoupravljanje oz. realiziranje ustave v praksi itd. Predvsem pa, da se mladi delavci neposredni samoupravljalci izobrazujejo na vseh področjih. Vsi dobro vemo, da je naši samoupravni socialistični družbi potreben odločen, pravilno in jasno usmerjen človek, mladinec na načelih marksizma. Takega človeka pa lahko dobimo le s sistemskim in dobro organiziranim izobraževanjem, izpopolnjevanjem itd.

Akcija »Mladi delavci pred kongresi« je tekla od novembra lanskega leta do letošnjega oktobra. Na občinskem nivoju so akcije vodile konference mladih delavcev pri OK ZSMS, na republiškem nivoju pa KMD pri RK ZSMS. V naši občinski organizaciji ZSMS je od štirinajstih osnovnih organizacij ZSMS sodelovalo dvanajst, ker se OO ZSMS Rudnik in SGP niso vključile v to akcijo, predvsem iz kadrovskih vzrokov. Po pravilih te akcije so OO ZSMS tekmovali v dveh skupinah in sicer v prvo skupino so bile vključene OO ZSMS z več kot 200 mladimi zaposlenimi, v drugo skupino pa OO ZSMS z manj kot 200 mladimi. Na osnovi sklepa, ki ga je na eni izmed sej sprejel izvršni odbor KMD pri OK ZSMS smo OO ZSMS v TOZD I v Steklarni glede na pogoje in težko organizacijsko delo v okviru občine vključili v drugo skupino, v republiškem merilu pa v prvo skupino.

Po pregledu vseh poslanih poročil o delu posameznih OO ZSMS, ki pa so prihajala zelo neredno in včasih tudi nepravilno izpolnjena, smo po dobljenih točkah določili oz. dobili realni vrstni red. Pri ocenjevanju pa

smo upoštevali samo tiste OO ZSMS, ki so poslale vsaj pet poročil, to se pravi, da so sodelovale iz takšnih ali drugačnih vzrokov samo polovico termina celotne akcije. Vsa prispela poročila pa so v posameznih OO ZSMS kontrolirali zadolženi člani IO KMD pri OK ZSMS. Na osnovi tega smo dobili naslednji vrstni red:

I. mesto OO ZSMS — TOZD IV Steklarna 5045 točk;

II. mesto OO ZSMS — DS SS Steklarna 1755 točk;

III. mesto OO ZSMS — TOZD III Steklarna 1590 točk.

Nadalje je bilo doseženo število točk naslednje:

	točk
OO ZSMS Jutrancja	1123
OO ZSMS Sijaj	1117
OO ZSMS KOP	840
OO ZSMS TKI TOZD SS	690
OO ZSMS TKI TOZD AKS	675
Zaradi premalo poslanih poročil pa nismo upoštevali naslednje OO ZSMS, ki so imeli naslednje število točk:	
OO ZSMS TOZD I Steklarna	1768 točk
OO ZSMS TOZD II Steklarna	1633 točk
OO ZSMS TOZD V Steklarna	1521 točk
OO ZSMS STP	815 točk.

Na začetku te akcije smo se dogovorili, da bodo prve tri OO ZSMS v občinskem merilu nagrajene, ravno tako prve tri OO ZSMS v republiškem merilu. Zaenkrat še ne razpolagamo s podatki, katere OO ZSMS so bile najbolj aktivne v republiki.

Vzporedno z OO ZSMS pa so v tej akciji tekmovali tudi konference mladih delavcev pri OK ZSMS. Naša KMD je v tem tekmovanju dosegla 5600 točk.

Kot zaključek celotne akcije bi lahko rekli, da so takšne akcije s strani RK ZSMS, pa tudi s strani OK dobrodošle, potrebno bi bilo le aktivirati širši krog mladincev in tudi večjo samoiniciativnost OO ZSMS pri programiranju in realizaciji posameznih akcij.

Vili Zaletel

Kongres je za nami — in kaj sedaj?

9. kongres ZSMS se je končal že pred dobrim mesecem dni. Na njem so mladi delegati, predstavniki celotne organizirane slovenske mladine pregledali in analizirali svoje dosedanje delo ter izpopolnjevali in dopolnjevali novo mladinsko organizacijo — Zvezo socialistične mladine Slovenije.

V vseh treh dnevih zasedanja kongresa so se v raznih razpravah in diskusijah izkristalizirali odgovori na nekatera, od sedaj še nerešena vprašanja in tudi smernice ter naloge za nadaljnje delo. Na osnovi tega smo mladi, pa tudi celotna naša družba, dobili novo enotno, idejno in tudi akcijsko močnejšo in trdnejšo mladinsko organizacijo. Ta se bo v svojem nadaljnjem delu zavzemala in tudi praktično dokazala, da se mladi ljudje lahko prej, neposredneje, bolj odločno in še bolj brezkompromisno zavzema za napredek naše samouprav-

ne socialistične družbe ter se spoprijemajo z vsemi njenimi slabostmi, anomalijami in drugimi negativnimi dejavniki, ki zavirajo razvoj celotne družbe. Tov. Popit je v svojem pozdravnem govoru 9. kongresu slovenske mladine med drugim dejal:

»Veliko manj kot drugi delovni ljudje ste vi mladi speti v spono praktikizma in tradicionalizma, veliko manj ste obremenjeni tudi s sedanostjo. Zato lahko mladi hitreje in močnejše reagirate na vse, kar zapira pot v prihodnost ter se lahko marsikdaj bolj odločno in z večjim uspehom kot ostali delovni ljudje bojujete za vse novo, boljše in vrednejše v naših samoupravnih odnosih.«

V mladinski organizaciji OZD Steklarna Hrastnik bomo morali najprej celotno situacijo delovanja analizirati in razčistiti v naših temeljnih oblikah delovanja,

to je v osnovnih organizacijah ZSMS.

Nova organiziranost se je pri nas v nekaterih primerih pokazala kot zelo uspešna ter idejno in akcijsko dovolj razgibana, verjetno pa pri kadrovske politiki nismo imeli vsepovsod najbolj »srečne roke«. V zadnjem času pa je nekoliko slabšim rezultatom delovanja verjetno pripomogla tudi precejšnja fluktuacija, katero verjetno pogojuje nepovsem zadovoljiv gospodarski položaj podjetja.

Na osnovi tega smo na zadnji seji predsedstva koordinacijske konference ZSMS OZD Steklarna, oz. na prvi pokongresni seji analizirali trenutno stanje in sprejeli sklep, da je nujno potrebno pripraviti razširjeno sejo tega organa in povabiti vse predstavnike družbeno-političnih organizacij podjetja, tov. direktorja, predsednika in sekretarja republiške konference ZSMS ter predsed-

nika OK ZSMS in predsednika Revirskega sveta.

Namen te seje je predvsem ta, da še enkrat podrobno analiziramo dosedanje delo, vzroke nastale situacije ter si v grobem načrtati smernice za prihodnje delo, glede na specifičnost nekaterih OO ZSMS v TOZD.

Neizpodbitno pa je dejstvo, da moramo predvsem organizirano in sistematsko pristopiti k reševanju kadrovske problematike, kajti pogoj za uspešno delovanje je dovolj sposobnih, izobraženih in idejno jasno usmerjenih kadrov. To se pravi, da bomo morali precej več pozornosti posvetiti vzgoji in izobraževanju mladih delavcev, tako na strokovnem kot idejno političnem področju. Prizadevati si tudi moramo, da bodo mladi komunisti resnično idejno jedro delovanja v naši organizaciji, kar doslej na žalost vsepovsod niso bili.

Vili Zaletel

Spoštovano uredništvo!

Pozvali ste nas, da se tudi iz daljnjih krajev oglašamo s sestavki, ki prinašajo novice za naš list »Steklar«. Tako se oglašam tudi jaz iz daljnega kraja, mesteca Raške, kjer se nahajam na službenju kadrovskega roka. Sestavek, ki vam ga pošiljam, je povezan s preteklostjo pa tudi sedanostjo našega mesta Hrastnik, ki je pobrateno s srbskim mestom Raško. Moj sestavek govori o obisku predstavnikov našega mesta v pobrateni Raški ter o njihovem obisku garnizona »Ibarski rudari«, kjer služim vojaški rok.

S spoštovanjem
Bojan Kirn
Raška, dne 17. 10. 1974

Obisk predstavnikov pobratene občine Hrastnik garnizonu »IBARSKI RUDARI« v Raški

Vlak »BRATSTVA IN ENOTNOSTI« je prispel na končno postajo v mestecu Kraljevo, center srbske pokrajine Šumadije, kjer so mu meščani priredili svečan sprejem. Občina Hrastnik in občina Raška že dolgo gojita prijateljske odnose na najvišji ravni, ki izhajajo še iz obdobja NOF in katerih vrh predstavlja nedavno pobrateno obeh mest.

Med drugo svetovno vojno je okupator s ciljem ponemčevanja izseljeval naše slovenske rodoljube v Srbijo ter je bilo tako veliko Hrastničanov izseljenih v Kraljevo in okolico. Tam so kljub krvavim sankcijam, ki jih je izvajal okupator, sodelovali v NOB kot borci in ilegalci ter se po osvoboditvi prenekateri ni več vrnil na svojo rodno grudo v Hrastnik. V tem herojskem obdobju je bilo sklenjenih veliko prijateljstev, vezi med Srbi in izseljenimi Slovenci, ki tudi toliko let po izgnanju okupatorja še niso zbledele ali se zanemarile,

temveč so se še poglobile ter pripeljale tudi do pobratenja obeh občin.

Predstavniki občine Hrastnik so obiskali družbenopolitične in kulturne institucije občine Kraljeva ter s komemoracijo obudili spomin na vse tiste, ki so toliko pripomogli k izgonu okupatorja, ki so za svobodo žrtvovali svoja življenja, tiste, katerih imena povečujejo že tako obsežni seznam okupatorjevih zločinov. Ob koncu so predstavniki občine Hrastnik obiskali tudi garnizon »IBARSKI RUDARI«, ki je v občini Kraljevo na vidnem mestu.

Predstavniki vojnega kolektiva so jih topla in prisrčno sprejeli ter jih po kratkem nagovoru, v katerem jih je tov. Raičević seznanil z življenjem in vlogo garnizona, povedli na ogled garnizona. Obiskovalce je posebno zanimala pedagoška dejavnost tega vojnega kolektiva, kakor tudi pripomočki, ki jih pri tej dejavnosti uporabljajo. Tov. Stojkovič jih je na predlog komande garnizona povedel na ogled novozgrajenih učnih poligonov, po katerih ta garnizon tudi uživa velik sloves.

Obiskovalci so se zelo razveselili ob ogledu poligona za urjenje streljanja, katerega najvažnejši del je strelišče za zračno puško z vsemi vrstami tarč. Zamišlel, projekt in izgradnja tega poligona je plod trdega dela deseterice vojakov, ki so ta objekt zgradili z minimalnimi investicijami. Resnična vrednost tega poligona je nekočkrat večja od cene postavitve, zlasti še zato, ker se vojaku, ki si privzgaja strelski spretnosti, nudijo resnično vse možnosti, da si znanje streljanja tudi privzgoji. Strelišče samo je izvedeno tako, da poleg vaje v streljanju na pomične, trenutne, nepomične in zračne cilje vzbujajo v strelcu tudi tekmovalni duh, ki je osnova za privzganje strelskih spretnosti. Da tarč ni (Nadaljevanje na 4. strani)

POZDRAV IZ JLA

(Nadaljevanje s 3. strani)

lahko zadeti in da zahtevajo dobri zadetki mnogo vaje in spretnosti, so se obiskovalci kaj kmalu sami prepričali. Nemajhno število izstreljenih diabol je zažvižgalo mimo ciljev, ki so se še naprej veselo premikali.

Obiskovalci, ki so se zaradi zgrešenih strelav hudomušno zbadali, so se napatili na poligon za utrjevanje borbe proti oklepnim enotam ter si ga dodobra ogledali. Tukaj se vojaki, ki imajo pred kot hiša velikimi jeklenimi orjaki precejšen strah, ob spoznanju njihovih ranljivih točk ter postopkov uničevanja, tega kompleksa kaj kmalu otrresejo.

Samo življenje vojakov v garnizonu je zelo dobro urejeno, kar so spoznali tudi obiskovalci, ki so bili nad izredno urejenimi bivalnimi prostori in učilnicami nemalo presenečeni. Glavno presečenje je bil obisk v novozgrajeni jedilnici garnizona, ki se tudi na armadnem tekmovanju pometuje za prvo mesto. Resnično, s prti raznih živih barv pogrnjene mize, na mizah cvetje, vzorno opremljena najmodernejša kuhinja, vse to bolj spominja na restavracijo kot na vojaško jedilnico. Vtis, ki so ga s tega kratkega obiska odnesli obiskovalci, se je še bolj izoblikoval, ko so jih predstavniki vojaškega kolektiva povabili na kosilo. Na jedilnem listu s tremi meniji je bil tudi tradicionalni »pasulj«, ki so se ga obiskovalci z veseljem lotili, saj je splošno znano, da tako dobrega, kot ga skuha vojaški kuhar, drugje ne morejo pripraviti. Kuhar obiskovalcev ni pustil na cedilu, saj »pasulja« kar niso mogli prehvaliti.

Po tem kratkem obisku so se obiskovalci polni vtisov vrnili v Kraljevo, saj se je čas obiska v pobrateni občini neizprosno iztekel. Vlak »BRATSTVA IN ENOTNOSTI« je predstavnik pobratene občine Hrastnik, kot že nekatere pred njimi po osvoboditvi, spet peljal proti njihovim domovom, med solzami slovesa in bratskem stisku rok je preblisnila misel »Vlak Bratstva in enotnosti bo zapiskal še tolikokrat!«

Vojak Bojan Kirn
V. P. 3972/18
36350 Raška

Spoštovani urednik!

Oglašam se vam iz Ohrida, kjer služim vojaški rok. Prosim vas, da mi pošljete Steklarja, ker bi bil rad seznanjen o dogodkih in uspehih ter spremembah pri vas.

Lep pozdrav vsem, še posebej sodelavcem strgarske delavnice. pit. vodnik

KAPLA STANISLAV
VP 5970/22
97300 OHRID
SRM

Dragi Slavko!

Zahvaljujem se ti za pozdrave. Upam, da ti je Ohrid všeč in da si se že navadil na »novo« življenje. Steklarja ti bom z veseljem pošiljal. Pa oglasi se še kaj.

Prejmi lepe pozdrave od urednika

Spoštovani urednik!

Prejmite najprej lepe pozdrave iz Titograda, kjer služim vojaški rok.

Rad bi vas prosil, če bi mi lahko pošiljali glasilo »Steklar«, da bi bil seznanjen z delom v naši delovni organizaciji. Vam, kot tu-

di celotnemu kolektivu želim mnogo delovnih uspehov.

Lep pozdrav!

vojak
ARLIČ VILI
VP 8415/1-Ve-3 a
81002 Titograd

Dragi Vili!

Tudi tebi se zahvaljujem za pismo in pozdrave. Daleč si od doma, zato ti verjamem, da komaj čakaš na novo številko Steklarja. Časopis ti bom redno pošiljal. Oglasi se še kaj.

Te pozdravlja

urednik

Dragi urednik!

Prejmite najprej lepe pozdrave iz Zenice, kjer služim vojaški rok. Prosim, če bi mi lahko pošiljali Steklarja. Že doma sem ga rad prebiral, tu pa mi bo še bolj koristil, da bom seznanjen z delom in vsem, kar se dogaja v podjetju. Vas pozdravlja

vojak Lazar Ivan
V. P. 2685-5
72002 Zenica

Zdravo, Ivan!

Zahvaljujem se ti za pozdrave. Upam, da ti je Zenica všeč kot mesto. Obljubljam ti, da boš Steklarja redno dobival. Oglasi se še kaj.

Prejmi lepe pozdrave od urednika

Socialistična republika Slovenija
SKUPŠČINA OBČINE HRASTNIK
Oddelek za ljudsko obrambo
Številka: 820-2/3
Datum: 22. 10. 1974

SPLOŠNI POZIV obveznikom-nabornikom

Na podlagi 15. in 16. člena zakona o vojaški obveznosti (Ur. list SFRJ, št. 22/74)

POZIVAMO

vse obveznike-nabornike, rojene v letu 1956, stalno ali začasno stanujoče na območju občine Hrastnik, ki iz kakršnihkoli razlogov niso prejeli poziva na nabor, da se dne 14. ali 15. 11. 1974 ob 7. uri javijo naborni komisiji v sejni dvorani Delavskega doma, Log 2.

Ta poziv velja tudi obveznikom-nabornikom starejših letnikov, ki iz kakršnihkoli razlogov dosedaj niso bili na naboru ter obveznikom-nabornikom začasno nesposobnim, katerim je naborna komisija odredila, da se zglasijo ponovno pri naborni komisiji za oceno sposobnosti v letu 1974. Kdor se temu pozivu ne odzove, bo predlagan v kaznovanje v smislu določil 69. člena zakona o vojaški obveznosti (Ur. list SFRJ, št. 22/74).

NAČELNIK
ODDELKA ZA LJUDSKO OBRAMBO
Dušan Grešak

NAGRADNI KVIZ ZNANJA

GLAS
MLADIH

1. Širok svilen trak prek ramen nosijo lepa dekleta ob svečanih priložnostih. Trak se imenuje:

- a) diadem
- b) penja
- c) lenta

2. Napravi za prevoz pisem s stisnjenim zrakom ali razredčenim, posebno prirejena za večja poslopja ali ustanove, pravimo:

- a) pnevmatična pošta
- b) avtomatična pošta
- c) zračna pošta

3. Položaj pri boksu, ko se nasprotnika objameta z rokami, da bi se zavarovala pred udarci, je:

- a) inch
- b) clinch
- c) punch

4. Okno iz raznobarnih stekel z različnimi motivi imenujemo:

- a) viraža
- b) vitraža
- c) pejzaž

5. Svečana lirski pesem, posvečena zaslužnemu človeku, naravi, božanstvu, pomembni ideji, napisana v zanosu, vzvišenem slogu, se imenuje:

- a) ep
- b) novela
- c) oda

PIONIRSKA KONFERENCA NA OSNOVNI SOLI HEROJA RAJKA

29. septembra smo praznovali dan pionirjev, zato smo pripravili pionirsko konferenco.

Praznik pionirjev praznujemo na ta dan, ker je 29. septembra 1942 nastala 1. pionirska organizacija v Bihaću. Takrat so pionirske čete, brigade, odbori in bataljoni po svojih močeh sodelovali v narodnoosvobodilnem boju. Mnogi pionirji so bili kurirji, drugi so zbirali zdravila in hrano za vojsko ter pomagali pri obdelavi zapuščenih polj in obnovi požganih hiš. Na osvobojenem ozemlju so hodili tudi v šolo. Teže je bilo v krajih, kjer so gospodarili sovražniki. Tam so opravljal pionirji vsa dela na skrivaj. Vendar imeli so svojo organizacijo, ki jih je vzpodbujala, jim vlivala vero v zmago pravice, vero v svobodo — lepšo bodočnost. Pridružili so se vsem poštenim ljudem, ki so se trudili, da bi ustvarili v naši deželi človeka vredno življenje.

Sedaj smo lahko vsi srečni, ker je svoboda. Ob prazniku smo imeli tudi na naši šoli pionirsko konferenco. Zbrali so se vsi predstavniki razrednih skupnosti, gostje in tovariši mentorji. Ko so vsi zasedli svoja mesta, je pionirski pevski zbor zapel pionirsko himno. Lanskoletna predsednica je pozdravila vse navzoče, namestnica predsednice pa je prebrala poročilo o delu pionirskega odreda. Sledila so poročila o delu posameznik krožkov. Na šoli namreč delujejo nekateri krožki v okviru kulturnega društva »Mladost«, nekateri v okviru šolskega športnega društva, ostali pa samostojno. Delujejo naslednji krožki: šahovski, likovni, matematični, zgodovinski, zemljepisni, hortikulturni, prometni, literarno-novinarski, recitacijski krožek in drugi.

Letos bomo ustanovili še modelarski, radioamaterski in foto krožek. Pionirji so tudi predlagali, da bi s šahovskim krožkom pričeli že na nižji stopnji in njihov predlog je bil sprejet. Pionirji so na konferenci povedali svoje mnenje o programu, pa tudi predloge. Skoraj vse predloge je delovno predsedstvo z veseljem sprejelo, posebno take, kot je ta, da bi pionirji raziskovali, kako bi samoupravne odnose izvedli na naši šoli tudi v praksi. Upamo, da se bodo vsaj nekateri predlogi uresničili.

Izvolili smo tudi nov odbor naše pionirske organizacije. Predsednica je postala Sihur Desa, mi pa obljublamo, da bomo držali pionirsko besedo in z vsemi močmi prispevali, da bomo naš program v celoti uresničili.

Pionirski odred heroja Rajka
OŠ HRASTNIK

Za nagradni kviz znanja iz prejšnje številke smo prejeli 38 rešitev.

Pravilni odgovori se glase:

- 1. c) John Galsworthy
- 2. c) škodla
- 3. a) ksilografija
- 4. b) Bedřich Smetana
- 5. c) Bowling

Za pravilne odgovore prejmejo nagrade:

1. nagrada (30 din):

Vilma Alt

2. nagrada (20 din):

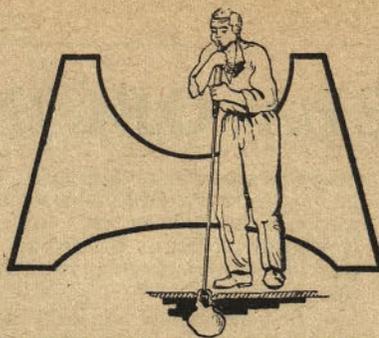
Anton Kobal

3. nagrada (10 din):

Nevenka Sihur

Nagrajencem čestitamo!

Steklar

Uredniški odbor: Matija Koritnik, Sihur Erna, Tržan Vera, Rudi Kirhmajer, Viktor Racki, Adi Zaletel, Jože Gerhard, Viljem Zaletel ml. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja vsakega 5. v mesecu. Naslov: »Steklar« glasilnik kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišiji AERO kemična in grafična industrija. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (Št. 421-1/72 z dne 11. 3. 1974).

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto X.

Hrastnik, 12. XII. 1974

Št. 12

V BOJ ZA BOLJŠO PRIHODNOST

V začetku septembra letos smo bili prvič seznanjeni z obračuni po temeljnih organizacijah združenega dela v Steklarni Hrastnik. Rezultati so v nekaterih TOZD pokazali negativno poslovanje, v nekaterih pa zopet pozitivno. V celoti je bilo prvič prikazano, da je OZD za obdobje januar—

sedičilo se je o ostavkah in čakalo na nekoga, ki naj odpravi probleme in napake. Svoje probleme bomo morali sami reševati! Temu večkrat radi rečemo notranje rezerve.

Na tem političnem aktivu v septembru je bilo sklenjeno, da naj o stanju v podjetju sprego-

v celoti nanašajo na reševanje problematike, ki je v domeni nas vseh, tu, v tovarni. Pravzaprav ni bilo povedanega nič novega. Ti problemi se vlečejo že dalj časa in so znani vsem. Večkrat so bili nekateri prezentirani najrazličnejšim organom, reševali pa so se vse prepočasi, ali pa jih samo zabeležili, ni pa se v dobri meri pristopilo k hitremu in konkretnemu reševanju.

Da so ostajali problemi nereseni, ali vprašanja nerazčiščena, smo v precejšnji meri krivi komunisti sami, ki nismo odločneje postavljali zahteve po reševanju le-teh in tudi sami smo se premalo angažirali. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da precejšen del odgovornosti za takšno stanje imajo komunisti na vodilnih delovnih mestih. Obenem pa je treba priznati, da vse vseeno ni tako črno in da smo se komunisti angažirali na najrazličnejših področjih in v svojih akcijah tudi uspevali, toda iz vseh teh zapisnikov, katerim bi skoraj lahko rekli referendum, saj so v te razprave bili vključeni skoraj vsi člani našega kolektiva, pa izzvani, da vlada v našem kolektivu popolna organizacijska anarhija.

Predloge in sklepe smo torej evidentirali. Morda nekateri niso popolnoma pravilno formulirani, takšnim formulacijam ni zameriti, ker so v dobri meri spregovorili preprosti ljudje. Prepričani smo, da je srž problematike zajeta in popolnoma razgaljena. Komisija je menila, da se vsi

ne Hrastnik predložila v razpravo 60 sklepov. Nekateri terjajo takojšnjo rešitev, nekateri pa bodo terjali več časa in bodo vplivali sistematično in v povezavi z drugimi težili k boljšemu poslovanju.

Svet ZK Steklarne je kar najpodrobneje razpravljal o vsakem

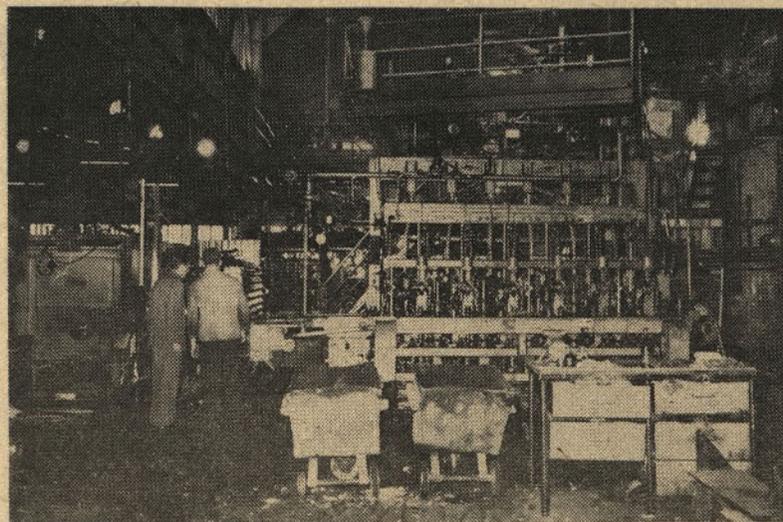
julij poslovalo z izgubo, nekaj dni za tem pa je bilo prikazano, da v celoti gledano le nismo negativno poslovali.

Komunisti so na takšno stanje kar najhitreje reagirali. Sklicali so politični aktiv, ki je obravnaval rezultate poslovanja za omenjeno obdobje po posameznih TOZD, kakor tudi za podjetje kot celoto. Že takrat je bilo ugotovljeno, da so za negativno poslovanje za celotno podjetje v veliki meri krive najrazličnejše podražitve surovin in energijskih virov, na drugi strani pa nismo povečali cen našim izdelkom v takšni meri, da bi pokrile te razlike, obenem pa so se pojavljale tudi nekatere težave na tržišču.

S prehodom na TOZD in obračuni po njih so se v večji meri pričele kazati vse slabe in tudi dobre strani prehoda na TOZD. Na slabe strani, če jim lahko sploh tako rečemo, so vplivala najrazličnejša dejstva, ki pa izvirajo ravno iz nas vseh, le-te pa so se tako spremenile v dobre, saj je videti, ko bodo TOZD zaživele v polni meri in tako kot je predvideno, da bodo napake, ki se pojavljajo že vrsto let, v kali zatrte in tudi opravljene.

Žal na teh prvih sestankih ni bilo izrečenih veliko besed o tem, da bi lahko tudi z odpravljanjem najrazličnejših napak in problemov znotraj vseh TOZD sami v precejšnji meri pripomogli k boljšim poslovnim uspehom. Be-

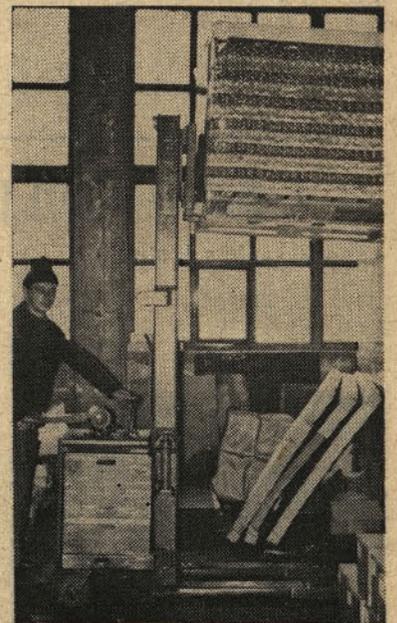
vore vsi komunisti, člani sindikalne organizacije, mladinci in zbori delovnih ljudi. Imenovana je bila posebna komisija, ki naj bi zbrala vse predloge in sklepe, jih povzela in dala svetu ZK Steklarne Hrastnik v nadaljnjo razpravo, prvenstveno vsem komunistom in tako posredno v vse samoupravne organe.

Ta začasna komisija za sklepe in predloge v zvezi z obravnavanjem poslovanja za obdobje januar—julij 1974 je v najboljši želji pregledala kar 15 zapisnikov ter iz tega obsežnega gradiva izluščila sklepe in predloge, ki se

predlogi in sklepi nanašajo na tisto problematiko, ki jo v kolektivu lahko sami rešujemo, ne glede na zunanje vplive, zato pa se pojavlja zahteva po čim učinkovitejši in konkretni akciji.

Komisija je svetu ZK Steklar-

predlogu in sklepu in se po temeljiti razpravi odločil, da je v prid boljšemu poslovanju in v zvezi z nalogami, ki jih narekuje 4. seja predsedstva CK ZKJ in 10. seja CK ZKS, kar najhitreje in najodločneje ukrepati in angažirati vse članstvo in vzporedno s tem tudi vse zaposlene v našem kolektivu.

V prvi fazi je bilo sklenjeno, da se vsakemu sklepu določi izvajalec, določi termine, v katerih se morajo ti sklepi izvršiti. Nekateri problemi seveda niso rešljivi takoj, k reševanju pa je potrebno pristopiti takoj. Akcija bo potekala tako, da bodo vsi, ki bi morali te probleme reševati že po službeni dolžnosti, pismeno obveščali vodstva ZK in tako preko njih vse članstvo ter ostale člane kolektiva. Vsekakor je potrebno podčrtati, da s tem delo še ni opravljeno, tako da bi ostali samo čakali, kaj bodo zadalženi storili. Vsi se bomo morali v polni meri angažirati v prvi vrsti pri spremljanju reševanja že navedenih problemov, odločno zahtevati od zadolženih, da store, kar je v njihovih močeh, le-tem pa bomo morali dati vsi vso podporo.

Vsi tisti, ki so v tej fazi, ki ni zaključena, kar pa bi bilo tudi (Nadaljevanje na 2. strani)

IZ DELA OBČINSKE SKUPŠČINE

Na zasedanju delegatov zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora v Skupščini občine Hrastnik so bili med drugim sprejeti naslednji pomembnejši

SKLEPI

1. Sprejeta je bila informacija o izpolnjevanju srednjeročnega programa razvoja občine Hrastnik za čas od leta 1971 do 1975 in informacija o izpolnjevanju srednjeročnega programa stanovanjske graditve v občini Hrastnik za čas od leta 1972 do 1976.

2. Skupščina naj na prihodnjem zasedanju, ko bo razpolagala s celotno bilanco o splošni in skupni porabi, in kjer bo govora o obremenitvi OD, razpravljala tudi o predlogu, po katerem naj bi vse TOZD, OZD ter druge samoupravne organizacije in interesne skupnosti z območja občine izločale sredstva za stanovanjsko gradnjo v občini Hrastnik po 7% stopnji od bruto osebnih dohodkov, namesto dosežanih 6%.

3. Delegati skupščine občine so obravnavali poročilo o gibanju

gospodarstva občine Hrastnik, ki ga je pripravila SDK — podružnica v Trbovljah za prvo polletje letošnjega leta, v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu in ugotovili:

— S 6-mesečnimi dosežki gospodarstva v občini ne moremo biti zadovoljni ter podpiramo zaključke, ki jih je s tem v zvezi posredoval izvršni svet skupščine občine Hrastnik.

— Skupščina občine Hrastnik pošlje poročilo vsem TOZD, OZD in drugim samoupravnim organizacijam, da še bolj kot doslej smotrno trošijo material in ostala sredstva, potrebna za proizvodnjo. Vse delovne skupnosti bi morale izkoristiti do maksimuma obstoječe notranje rezerve in sprejeti ustrezne programe varčevanja.

Nadaljnja naloga oz. spremljanja zadalžitev slehernega zaposlenega naj bo v racionalnem koriščenju delovnega časa, ustreznih delovnih disciplin itd.

— Družbenopolitične organizacije v OZD Steklarna Hrastnik, naj podvzamejo vse potrebne ukrepe, da se izboljšajo odnosi

med skupnimi službami in posameznimi TOZD v OZD.

— Skupščina občine predlaga izvršnemu svetu Skupščine občine Hrastnik, da ta na svoji prvi prihodnji seji ugotovi, kako se realizirajo finančni programi interesnih in krajevnih skupnosti v občini Hrastnik.

V primeru, da izvršni svet ugotovi, da so zbrana vsa planirana sredstva, se preneha z nadaljnjim plačevanjem prispevkov.

— Izvršnemu svetu se predlaga, da v bodoče pri obravnavanju gibanja gospodarstva v TOZD Rudnik Hrastnik uporablja podatke, navedene TOZD, ker so letni merodajni, ne pa podatke, v katerih so izkazani tudi uspehi oziroma gospodarjenje drugih TOZD ZPT.

Dodatno so bili delegati informirani o 9-mesečnem gospodarjenju v občini. Iz te informacije je bilo zaslediti, da je stanje v gospodarstvu v tem časovnem obdobju že ugodnejše. S tem v zvezi je bilo opozorjeno na ugotovitev, da gledano v občinskem merilu OD naraščajo hitreje kot bi glede na družbeno-ekonomsko izhodišča smeli, zaradi tega se priporoča OZD in TOZD in drugim samoupravnim organizacijam, da to porabo do konca leta skušajo uskladiti z zastavljenimi cilji.

4. Sprejet je bil odlok o organizaciji in delovanju predsedstva in upravnih organov Skupščine občine Hrastnik v vojni, v besedilu kot je bilo posredovano na zasedanju s strani predstavnika izvršnega sveta Skupščine občine Hrastnik.

5. Skupščina občine Hrastnik pristopi k podpisu družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji.

6. Društvu upokojencev Hrastnik se k solidarnostnemu sporazumu za gradnjo doma upokojencev v Trbovljah ne izda soglasje, ker za to ni podana zakonita osnova, niti ni bil pravičen pristop. (Zadeva se je obravnavala v ozkem krogu upokojencev.)

Pristopi pa naj se k izdelavi konkretnih programov potreb iz

gradnje domov za upokojence v vseh treh občinah, ugotovi realne potrebe, način financiranja in ga predloži pristojnim občinskim skupščinam v razpravo.

7. Ustanovljen je bil iniciativni odbor za ustanovitev enote skupnosti za zaposlovanje v občini Hrastnik in se imenujejo: za predsednika JANEŽIČ Alojz, Podkraj 22; za člane pa: SENEGACNIK Alojz, Log 21, ŠMUC Vilma, Dol 262, ŠERBAK Ivanka, Dol 41, FUNKL Minka, Dol 138.

8. Ustanovljen je bil iniciativni odbor za ustanovitev temeljne zdravstvene skupnosti občine Hrastnik in se imenujejo: za predsednika SUŠIN Viktor, dipl. pravnik, Log 15 a; za člane pa: DOLANC Stanko, Veličkova cesta 8, SIHUR Franc, Veličkova cesta 2, dr. MLINARIČ Martin, Taborniška pot 29, KMETIČ Franc, Cesta 1. maja 69, KUŠAR Brane, Novi log 11, KRESE Marija, Veličkova cesta 41.

9. Predsednik komisije za sanacijo plazovja je podal delegatom informacijo o podvzetih ukrepih v zvezi s sanacijo plazov nad Dolinškom in RTP. Delegate je seznanil s tem, da je IS in štab za civilno zaščito skupaj s komisijo za sanacijo plazov informiral o kritični situaciji na navedenem področju izvršni svet skupščine SRS, štab za civilno zaščito SR Slovenije, kakor tudi ostale institucije, ki morajo biti vključene v napore za sanacijo plazov. Delegat je povedal, da je bilo med vsemi navedenimi organi in institucijami doseženo soglasje, da bodo Hrastniku nudili ustrezno finančno in strokovno pomoč. V ta namen bo izdelan ustrezen sanacijski program, po katerem se bodo izvajala dela. Program bo izdelalo podjetje za urejanje hudournikov v sodelovanju z vodno skupnostjo. Skupščini je predlagal, da zadolži izvršni svet Skupščine občine Hrastnik, da imenuje ustrezno komisijo, ki bo operativno sledila izvajanju izdelanega sanacijskega programa. Informacija in predlog o ustanovitvi komisije sta bila sprejeta.

Sekretariat
Skupščine občine Hrastnik

V BOJ ZA BOLJŠO PRIHODNOST

(Nadaljevanje s 1. strani)

napačno, sklepe in predloge prezentirali Svetu ZK in dalje izvršiteljem, so delali v najboljšem

prepričanju, da delajo za dobrobit nas vseh in s tem ne želi nihče kakršnekoli osebne afirmacije ali popularizacije. Še manj pa želi kdorkoli oporekati resnici, da je bilo mnogo storjenega na najrazličnejših področjih, da pa se moramo z ukrepi zavarovati, da ne bi prišlo do še slabših rezultatov poslovanja in se boriti z vsemi silami za boljšo prihodnost. Pri vsem tem je pomembno, da moramo preiti iz besed k dejanjem. Že v kali moramo dokazati tistim skeptikom, ki tudi sedaj ne verjamejo, da bomo napake vsaj v določeni meri odpravili. Tistim, ki govore, da v organizaciji ZK samo govorimo, moramo dokazati, da temu ni tako! To bo poleg ostalega

tudi dejstvo, da bomo lahko v naše vrste pritegnili več novih članov, ki bodo pomagali pri reševanju najrazličnejših problemov.

Poudariti je potrebno, da se bodo morali v prihodnje komunisti bolj angažirati v najrazličnejših akcijah v samoupravnih organih, družbeno-političnih organizacijah ter dajati zgled na delovnem mestu. Le takšna pot bo vodila v boljšo prihodnost, čeprav se moramo zavedati, da vsi problemi ne bodo nikoli rešeni v zadovoljstvo vseh. V prihodnje bomo morali delati bolj aktivno na vseh področjih, sproti reševati probleme, tako da se jih zopet ne bo nabralo toliko kot sedaj, za kar pa smo odgovorni vsi.

Tokrat je delo steklo preko Sveta ZK Steklarne. V prihodnje, ko bomo utrdili naše TOZD in z njimi tudi delo družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov po TOZD, pa bo moralo biti težišče vsega prav tu. Probleme bo potrebno reševati na nivoju in v okolju, kjer so nastali. Tu, kjer orjemo ledino, nas čaka še mnogo dela. O skupnih zadevah, na nivoju OZD, se bomo morali pogovarjati seveda skupno in v slogi ter s skupnimi močmi iskati najboljše rešitve. To naj bo boj današnje gene-

racije za boljši jutrišnji dan. Vsak pravičen boj za boljšo prihodnost pa rojeva uspehe in zahteva žrtve!

J. S.

Ustanovitev komunalne zdravstvene skupnosti

V skladu z ustavo in na podlagi zakona o zdravstvenem varstvu, katerega predlog je v javni razpravi, se bomo delovni ljudje in občani na območju sleherne občine skupaj z delavci organizacij, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, združili v komunalno zdravstveno skupnost, kot jo ustanovimo s samoupravnim sporazumom.

Samoupravni sporazum bomo sklepali po temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah oziroma skupnostih. Osutek sporazuma je že pripravljen in tako že teče razprava, na podlagi katere bomo tudi v naši občini oblikovali končni predlog sporazuma in ga pripravili za podpis.

Za samoupravni sporazum je poglobljena ugotovitev, da ustanovljamo komunalno zdravstveno

skupnost kot samoupravno interesno skupnost, ki bo pravna oseba in bo imela vse lastnosti za samoupravno odločanje o zadevah s področja zdravstvenega varstva oziroma drugih oblik socialne varnosti, zagotovljenih z zdravstvenim zavarovanjem. To bo hkrati samoupravna interesna skupnost, prek katere bomo delovni ljudje in občani v zadevah zdravstvenega varstva enakopravno sodelovali in sodelovali z ustreznim zborom občinske skupščine.

Naša komunalna zdravstvena skupnost se bo združila z vsemi drugimi komunalnimi zdravstvenimi skupnostmi na območju regije v regionalno zdravstveno skupnost Ljubljana ter tako oblikovala rizično skupnost, ki je neogibna za solidarnost in vzajemnost (Nadaljevanje na 3. strani)

GOSPODARJENJE V DEVETIH MESECIH LETOŠNJEGA LETA

Z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SRS Slovenije ter neposrednih nalogah, ki iz nje izhajajo, je bilo predvideno, da naj bi se produktivnost dela povečala za 4 do 5%, realni osebni dohodki na zaposlenega naj bi se povečali za 3 do 4%, splošna raven cen in življenjskih stroškov bi porasla za 15%, kar pomeni, da bi morali osebni dohodki na zaposlenega porasti za 18,5%, sklad osebnih dohodkov pa za 21% ob porastu nominalnega družbenega proizvoda za 23%. Stopnja rasti nominalnih osebnih dohodkov naj bi torej znašala okoli 90% dejanske stopnje rasti nominalnega družbenega proizvoda. Rast osebnih dohodkov naj bi spremljala rast življenjskih stroškov.

Navedena predvidevanja se ne izpolnjujejo, predvsem pa ne na nekaterih področjih. Življenjski stroški so se v času od 1. januarja pa do zadnjega septembra letos nasproti enakemu obdobju lanskega leta povečali za 20%. Še intenzivnejše so naraščale cene. Tako so se pri industrijskih proizvajalcih povečale za 27%, med njimi cene reprodukcijskega materiala za 36%, cene na malo pa so se skupno v tem času povečale za 24%, kakor izkazujejo podatki zveznega zavoda za statistiko. Iz tega izhaja, da so tudi v tem času bile cene največji problem, poleg teh pa za nekatere proizvode tudi tržišče.

Tako v okviru srednjeročnega plana razvoja gospodarstva, kakor tudi v okviru resolucije o družbeno-ekonomski politiki za leto 1974 se je nahajalo tudi gospodarstvo naše občine. Iz navedenega izhajajo bistvene komponente razvojne politike gospodarstva za čas od leta 1971 do 1975, ko naj bi se osnovni elementi fi-

nančnih rezultatov nekaterih gibanj povprečno povečali, in sicer:

- družbeni bruto proizvod za gospodarstvo povprečno letno za 13,9%;
- družbeni proizvod družbenega sektorja povprečno letno 14,1%;
- zaposlenost v družbenem sektorju povprečno letno za 0,9 do 1,7%;
- produktivnost dela v družbenem sektorju po letni stopnji 13,0%;
- bruto gospodarske investicije za 10,0%;
- življenjski stroški po povprečni letni stopnji 6,0%;

zneski v 000 din

	1.—9. 1973		1.—9. 1974		Indeks 74/73	Indeks v SRS
	znesek	struktura	znesek	struktura		
celotni doh.	334.197	100,0	503.180	100,0	151	145
porab. sred.	212.695	63,6	353.906	70,3	166	147
dohodek	121.502	36,4	149.274	29,7	117	136
družb. proizv.	135.646	40,6	167.104	33,2	123	136
ost. dohod.	27.223	8,1	21.717	4,3	80	140
ekonomičnost	157,1		142,2		91	99
produktivnost	38.509		45.691		119	129
zaposlenost	3.156		3.267		104	105
masa neto OD	55.627		71.578		129	130
neto OD zaposl.	1.959		2.434		124	123

Delež porabljenih sredstev v celotnem dohodku se je zvišal, nasprotno se je delež doseženega dohodka za enak odstotek znižal nasproti lanskim devetim mesecem. Zaradi navedenega se doseženi dohodek v občini ni povečal v takem obsegu kot v republiki, oziroma bi se moral še bolj, če gledamo s stališča povečanja celotnega dohodka, ampak se je povečal le za 17%, medtem ko se je v merilu republike za 36%. Na to je bistveno vplivala steklarna, na katero še vedno odpade okoli 44% celotno doseženega bruto vred-

— izvoz blaga in storitev pa po povprečni letni stopnji 23,5%.

Gospodarstvo naše občine je v devetih mesecih letošnjega leta doseglo 503 milijone dinarjev celotnega dohodka, kar je v primerjavi s enakim obdobjem lanskega leta za 51% več in več kot v merilu republike. Še z večjim odstotkom so se povečala skupaj porabljena sredstva, kar seveda negativno vpliva na doseganje dohodka, ki predstavlja osnovo za delitev na osebne dohodke in ostanek dohodka.

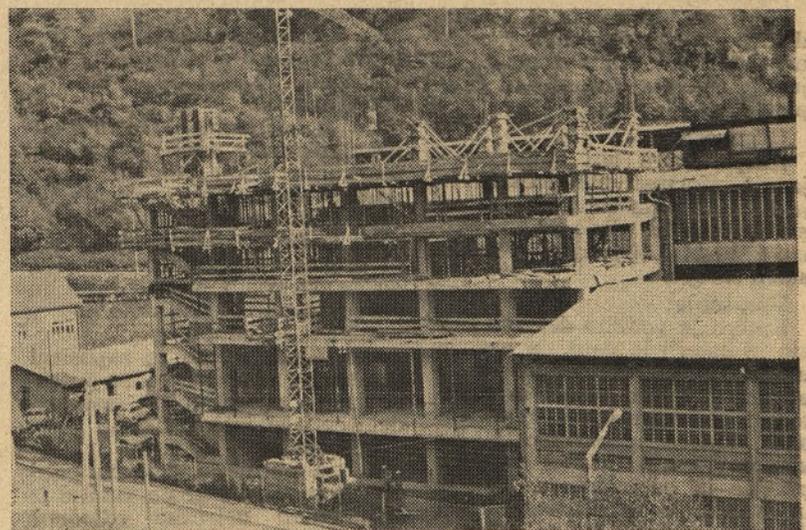
Gibanje nekaterih kategorij v merilu občine in republike izgleda takole:

hodka. V merilu republike se je družbeni proizvod povečal za 36%, torej je povečanje le-tega tudi bistveno manjše od doseženega bruto vrednostnega rezultata, vendar je odstopanje znatno manjše kot v merilu občine. Nadaljnja tendenca delitve doseženega dohodka je bila v merilu občine spremenjena tako, da je ostanek dohodka manjši za 20% v primerjalnem obdobju, da se je delež tega v celotnem dohodku znižal od lanskih 8,1% na letos v enakem obdobju na 4,3%. Nasprotno pa je ugotovljeno, da je v merilu republike delitev potekala nekoliko drugače, kajti ostanek dohodka se je v merilu republike povečal za 40%.

Poleg ugotovitev, ki so na kratko opisane za obdobje devetih mesecev, se je stanje v zadnjem trimesečju letos še poslabšalo, kajti samo v zadnjem trimesečju letos nasproti povprečju prvega polletja kažejo primerjalni indeksi še poslabšanje. Doseženi bruto vrednostni rezultat zadnjega trimesečja se je povečal le za 25%, porabljena sredstva za 34%, doseženi dohodek le za 8%, medtem ko se je ostanek dohodka še zmanjšal, in to za 30% nasproti povprečju prvega polletja.

Poleg steklarske menze in TOZD rudnika Hrastnik v občini po periodičnem obračunu za devetmesečno obdobje nobeno podjetje ni izkazalo izgube. TOZD rudnik Hrastnik je imel v prvem polletju 433.000 din izgube, po obračunu za devet mesecev pa že 3.950.200 din. Iz navedenega izhaja, da pri rudniku Hrastnik izguba progresivno narašča.

nostnega rezultata. Pri steklarni so se porabljena sredstva povečala za 57%, medtem ko se je celotni dohodek le za 30% v enaki primerjavi. Na splošno lahko rečemo, da je pri steklarni opazna stagnacija, na določenih področjih pa morda celo nazadovanje. Bistveni premik oziroma napredek pa je opazen pri tovarni kemičnih izdelkov in splošnem gradbenem

Nova proizvodna hala in upravno poslopje se gradita po planu brez večjih zastojev kljub slabemu vremenu

podjetju, ki sta pozitivno vplivala na doseženi finančni rezultat občine kot celote.

Družbeni proizvod občine je znašal v devetih mesecih letos 167 milijonov dinarjev, kar je s primerjalnim obdobjem za 23% več, kar je tudi več, kot se je povečal doseženi dohodek kot bistvena sestavina družbenega proizvoda. Zato lahko sklepamo, da se je povečala amortizacija, ki se obračunava po višjih stopnjah od minimalno predpisanih. Tudi steklarna jo je obračunala za 80% več kot lani. V enakem času lani je skupno obračunana amortizacija steklarne predstavljala 7,5% doseženega dohodka, letos v istem obdobju pa 13,3% doseženega do-

Glede izvoza velja omeniti, da je bil ta dosežen v devetih mesecih v višini nad 5,5 milijona dolarjev.

PREKLIC

Podpisani Volavšek Jože, zaposlen v TOZD II Steklarna Hrastnik, preklicujem neresnične besede, ki sem jih izrekel tov. Mihi Krežetu zoper njegovo ženo Ano in se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe.

Volavšek Jože

(Nadaljevanje z 2. strani)

jemnost pri združevanju sredstev za zagotovitev pravic do zdravstvenega varstva in iz zdravstvenega zavarovanja nasploh. V regionalnih okvirih bomo tudi uresničevali svobodno menjavo dela, na kateri je zasnovana interesna skupnost uporabnikov in izvajalcev zdravstvenega varstva.

Samoupravni sporazum določa nadalje, da se bodo vse komunalne zdravstvene skupnosti povezale še v zvezo zdravstvenih skupnosti Slovenije.

Za ustanovitev regionalne zdravstvene skupnosti in za povezavo v zvezi zdravstvenih skupnosti bosta sklenjena posebna samoupravna sporazuma.

Samoupravni sporazum za komunalno zdravstveno skupnost omogoča tudi povezovanje med komunalnimi skupnostmi na širših območjih skladno z medobčinskimi sodelovanjem. V njem je predvideno še ustanavljanje enot v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih zavoljo samoupravnega urejanja in razreševanja posebnosti, pomembnih za tako organizacijo ali krajevno skupnost. Ustanovitev enote se opravi s posebnim samoupravnim sporazumom.

Komunalno zdravstveno skupnost bo upravljala skupščina, sestavljena iz zbora uporabnikov in zbora izvajalcev. Med razpravo se bomo dogovorili glede šte-

vila delegatskih mest v enem in drugem zboru. Delegacije bomo oblikovali in volili po zadevnem zakonu, ki je sedaj v javni razpravi.

Delegati uporabnikov in izvajalcev bodo enakopravni in bodo odločitve v vseh pomembnejših zadevah sprejete le s sklepom obeh zborov. Posebej so predvideni primeri, ko zbora nastopata samostojno in zadošča sklep zbora uporabnikov oziroma zbora izvajalcev. To bodo vsekakor zgolj zadeve, ki niso bistvenega pomena za uresničevanje pravic in obveznosti delovnih ljudi in občanov.

Skupščina skupnosti bo določene izvršilne naloge poverila izvršilnemu odboru. Tega bodo sestavljali delegati uporabnikov in izvajalcev, ki jih bo skupščina volila.

Samoupravni delavski nadzor naj bi bil s samoupravnim sporazumom zagotovljen kot odbor samoupravne kontrole, v katerega bodo delegacije oziroma konference delegacij uporabnikov in izvajalcev delegirale svoje delegate.

Samoupravni sporazum vsebuje nadalje poglobljena načela o svobodni menjavi dela med uporabniki in izvajalci, kot tudi o združevanju sredstev za zdravstveno varstvo in pravice iz zdravstvenega zavarovanja. To je usklajeno s predlogom zakona.

SAMOUUPRAVNO UREJANJE MEDSEBOJNIH RAZMERIJ DELAVCEV

V ZDRUŽENEM DELU

(Nadaljevanje iz 10. številke)

Vprašanje:

Ali je delovna organizacija dolžna zahtevati od kandidata, da predloži veljavno zdravniško spričevalo in ali lahko odkloni delavca, ki je zdravstveno nesposoben za delo, na katero bi bil razporejen?

Odgovor:

Delovna organizacija je dolžna zahtevati od delavca, ki prvič stopa na delo, da gre na zdravstveni pregled ali kadar to določajo posebni predpisi. Če se ugotovi, da delavec zdravstveno ni sposoben za delo, na katero bi bil razporejen, mora delovna organizacija odkloniti takšnega delavca, ker ne zadovoljuje splošnemu zdravstvenemu pogoju (10. člen zveznega zakona).

Vprašanje:

Delavec v organizaciji združenega dela sam zahteva, da ga delovna organizacija pošlje na zdravstveni pregled, češ, da ni sposoben delati na razporejenem delovnem mestu. Po internih aktih glede razporeda periodičnih pregledov, bi moral iti na pregled šele naslednje leto. Pri pregledu je ugotovljeno, da je sposoben za delo na razporejenem delovnem mestu. Kdo plača stroške pregleda?

Odgovor:

Glede na to, da je delavec sam zahteval zdravstveni pregled in da se je v tem pregledu ugotovilo, da je sposoben za delo na razporejenem delovnem mestu, nosi stroške takšnega zdravstvenega pregleda sam.

Vprašanje:

Ali mora biti razpis za vodilno delovno mesto objavljen v dnevnem časopisu ali zadostuje, da je objavljen v tedenskem časopisu?

Odgovor:

Razpis mora biti objavljen v javnih informativnih sredstvih in je kot takšnega šteti tudi tedenski časopis ter glede na to zadostuje razpis, objavljen v tedenskem časopisu.

Vprašanje:

Katero je vodilno delovno mesto in katero je tisto, na katerih imajo delavci posebne pravice in obveznosti? Kdo določi in v katerem samoupravnem splošnem aktu, katero je vodilno in na katerem imajo delavci posebne pravice in odgovornosti? Ali je in v čem je razlika med temi delovnimi mesti? Ali se delovno mesto vodje oddelka, poslovodje trgovske poslovalnice mora šteti za delovno mesto, na katerem imajo delavci posebne pravice in odgovornosti?

Odgovor:

Vsa delovna mesta, na katerih imajo delavci posebne pravice in odgovornosti, se niso vodilna delovna mesta. Vodilna delovna mesta so le tista, ki jih kot takšna določajo samoupravni sporazumi o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu. Delavci temeljne organizacije sami odločajo, katera delovna mesta je treba določiti kot vodilna delovna mesta in je glede na to lahko tudi vodja oddelka ali poslovodja trgovske poslovalnice vodilno delovno mesto. Delavci imajo lahko posebne pravice in obveznosti tudi na delovnih mestih, ki jih temeljna organizacija

ne določi kot vodilna delovna mesta. To je zlasti na številnih vodstvenih delovnih mestih.

Vprašanje:

Na razpisano delovno mesto se javi en sam kandidat. Ali ga je treba izbrati glede na to, da se lahko izbira opravi le med več kandidati?

Odgovor:

Po 2. odst. 13. člena se mora opraviti izbira med prijavljenimi kandidati, če ti izpolnjujejo pogoje iz javnega razpisa ali objave. To določilo pomeni konkretizacijo pravice do dela in svobode dela, kot to določata 159. in 160. člen zvezne ustave. Glede na to mora temeljna organizacija izbrati izmed prijavljenih kandidatov enega od prijavljenih kandidatov, če izpolnjuje pogoje razpisa oziroma objave in mora biti »izbran« celo 1 sam prijavljeni kandidat, ki izpolnjuje pogoje za delovno mesto: strokovne, zdravstvene, moralnopolitične in druge.

Vprašanje:

Kateri izraz nadomesti dose-danji sprejem v delovno razmerje? Ali sprejem v združeno delo ali sprejem v medsebojna razmerja v združenem delu?

Odgovor:

Nekdanji izraz sprejem v delovno razmerje lahko nadomestimo pravilno le z izrazom pridobitev delavca v združenem delu.

Vprašanje:

Ali morajo že zaposleni delavci tudi podpisati izjavo za pridobitev lastnosti delavca v združenem delu, ko sprejmejo samoupravni sporazum, ali ti delavci podpisajo samo izjavo, da se strinjajo s predlogi, ki so določeni v sporazumu?

Odgovor:

Po 4. odstavku 5. člena zveznega zakona o medsebojnih razmerjih se šteje, da je samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih v združenem delu sklenjen, kadar 2/3 delavcev v temeljni organizaciji pismeno izjavita, da se strinjata s pravicami in obveznostmi, ki so določene v predlogu samoupravnega sporazuma. Glede na to že zaposleni delavci ne podpisujejo še posebne izjave za pridobitev lastnosti delavca v združenem delu.

Vprašanje:

Ali je potrebno delavcu pred odhodom v JLA in po vrnitvi iz JLA izdati ustrezno odločbo? Prav tako delavcu, ki je obsojen na zapor do 6 mesecev?

Odgovor:

Tako v prvem kot v drugem primeru posebna odločba ni potrebna. Lahko pa se pismeno ugotovi, da je delavec odšel v JLA ali v zapor in da se je po določenem času vrnil iz JLA ali iz zapora.

Vprašanje:

Na objavo prostega delovnega mesta sta se prijavila 2 kandidata iz delovne organizacije. Odbor za medsebojna razmerja se ni strinjal s predlogom kadrovske službe in sprejel na prosto delovno mesto kandidata, ki ima nižjo izobrazbo od zahtevane. Direktor temeljne organizacije je dal »veto« na izbiro. Ali lahko individualni organ zavrne tak sklep, ali se mora prizadeti delavec sam pritožiti oziroma sprožiti postopek za varstvo pravic?

Odgovor:

Sklep odbora za medsebojna razmerja je bil nezakonit, ker je izbral kandidata, ki ni imel zahtevane izobrazbe, zlasti še glede na to, da se je za delovno mesto prijavil kandidat, ki je izpolnjeval vse pogoje razpisa. Po 4. odst. 103. člena zvezne ustave ima individualni poslovodni organ pravico in dolžnost, da v skladu z zakonom zadrži izvršitev aktov delavskega sveta in drugih organov organizacije združenega dela, s tem tudi odbora za medsebojna razmerja, če meni, da so v nasprotju z zakonom in o tem obvesti pristojni organ družbenopolitične skupnosti. Glede na to določilo lahko zavrne ta sklep že sam individualni poslovodni organ in ni potrebno, da prizadeti delavec sproži postopek za varstvo pravic.

Vprašanje:

Kdo lahko odpira ponudbe, dospelje na javni razpis za zasedbo delovnega mesta s posebnimi pravicami in odgovornostmi? Ali kadrovska služba ali komisija za razpis?

Odgovor:

Ponudbe, dospelje na javni razpis za zasedbo delovnih mest s posebnimi pravicami in odgovornostmi, lahko odpira kadrovska služba ali komisija za razpis. Praviloma bi odpirala ponudbe kadrovska služba, kajti prav zbiranje ponudb kandidatov, proučitev in pregled teh vlog ter druge dokumentacije je naloga kadrovske službe, ki potem zbrano gradivo posreduje razpisni komisiji.

Vprašanje:

Sedanji vršilec dolžnosti direktorja temeljne organizacije se je edini prijavil na razpis in ni bil izbran, ker ni izpolnjeval enega od posebnih pogojev. Ali še naprej ostane na delovnem mestu kot vršilec dolžnosti za dobo, določeno z zakonom, ali se lahko izbere drugega vršilca dolžnosti za to dobo?

Odgovor:

Na objavo ali javni razpis se lahko izbirajo le prijavljeni kandidati. Vršilec dolžnosti direktorja temeljne organizacije ne izpolnjuje objavljenih pogojev oziroma razpisnih pogojev in glede na to ima temeljna organizacija samo dve možnosti, prvo, da objavo oziroma razpis ponovi, in drugo, da na delovno mesto začasno sprejme prijavljenega kandidata, ki ne izpolnjuje vseh pogojev, vendar najdalj za eno leto. Ne more pa imenovati drugega delavca, ki se ni priglasil za razpisano delovno mesto.

Vprašanje:

Ali lahko v enoviti delovni organizaciji odbor za medsebojna razmerja objavlja in razpisuje delovna mesta ali mora biti za razpisano delovna mesta imenovana posebna razpisna komisija?

Odgovor:

V enoviti delovni organizaciji lahko odbor za medsebojna razmerja objavlja in razpisuje delovna mesta in ni potrebno imenovati posebne razpisne komisije.

Po 2. odstavku 104. člena pa mora biti imenovana posebna razpisna komisija, ker to določilo določa, da individualni poslovodni organ imenuje delavski svet po javnem razpisu in na predlog razpisne komisije.

Vprašanje:

Ob reelekciji se vodilni delavec ni ponovno prijavil na razpisano delovno mesto. Ali mu je podjetje v tem primeru dolžno ponuditi drugo, njegovi izobrazbi ustrezno delovno mesto? V sistematizaciji delovnih mest takega mesta ni.

Odgovor:

Delavec, ki po javnem razpisu ni znova izbran ne glede na to, ali se je prijavil ponovno na razpisano vodilno delovno mesto ali ne, ima pravico delati na drugem delovnem mestu, ki ustreza strokovni izobrazbi določenega poklica oziroma smeri ali stroke ali drugim njegovim delovnim sposobnostim. Če takšnega delovnega mesta v podjetju ni, je treba takšno delovno mesto odpreti ali pa se povezati z drugo organizacijo združenega dela in se sporazumeti z njo in delavcem, da gre v novo organizacijo združenega dela na delo.

Vprašanje:

Nova ustava govori o individualnem oziroma kolegijskem poslovodnem organu. Ali je možno, da bi bila v skladu s tem delovna organizacija ali temeljna organizacija brez direktorja in bi njegove posle na podlagi ustrezne spremembe statuta prevzel kolegijski poslovodni organ?

Odgovor:

Po 103. členu zvezne ustave ima vsaka organizacija združenega dela poslovodni organ, ki vodi njeno poslovanje, organizira in usklajuje delovni proces v njem ter izvršuje sklepe delavskega sveta in njegovega izvršilnega organa. Organizacije združenega dela imajo lahko individualni poslovodni organ oziroma kolegijski poslovodni organ. Če je individualni poslovodni organ, ta zastopa organizacijo združenega dela. Kolikor je kolegijski poslovodni organ, predsednik tega organa zastopa in predstavlja organizacijo združenega dela. Glede na to je možno, da je delovna organizacija ali temeljna organizacija brez direktorja, to je brez individualnega poslovodnega organa ter da posle tega organa opravlja kolektivni poslovodni organ.

Vprašanje:

Ali lahko odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu izbere kandidata za vodilno delovno mesto ali ga mora imenovati delavski svet?

Odgovor:

Tako zvezni kot republiški zakon o medsebojnih razmerjih nikjer izrecno ne določata, kateri organ odloča o izbiri kandidata za vodilno delovno mesto. Po 104. členu zvezne ustave le individualni poslovodni organ, to je direktorja v organizaciji združenega dela, imenuje in razrešuje delavski svet s sklepom. Glede na to lahko kandidata za druga vodilna delovna mesta imenuje odbor za delovna razmerja, prav gotovo pa je primernejše, da kandidata za vsa vodilna delovna mesta imenuje in razrešuje delavski svet temeljne organizacije ali organizacije združenega dela. Kdo bo odločal o imenovanju in razrešitvi, pa je treba urediti v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih ali v samoupravnem sporazumu o združevanju.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Razvitje prapora Ribiške družine Hrastnik

Že dalj časa se je članstvo RD Hrastnik ukvarjalo z mislijo, da bi imelo svoj društveni prapor. Po daljši razpravi v upravnem odboru RD je bil sprejet sklep, da za praznik republike razvije-

pora prišlo, kakor tudi do same proslave po razvitju prapora. Tudi ostali člani so pridno sodelovali, za kar jim najlepša hvala! Samo praznovanje se je odvijalo takole:

krovitelja proslave in »kuma« (botra) steklarne tov. inž. Jožeta Tušarja. Nadalje predstavnike in zastopnike RD Radeče in Zagorje ob Savi ter predstavnika kemične tovarne Hrastnik, vse ostale

da ga razvije. Ko so bili zastopniki RD Radeče in Zagorje z zastavama pripravljeni je »kum« razvil prapor in to po ceremonialu, ki je običajen za te vrste proslav. Tov. inž. Tušar je nato

Tov. Ernest Seničar, podpredsednik ribiške družine, se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je ribiška družina dobila svoj prapor

Ing. Jože Tušar kot predstavnik (botra) steklarne razvija prapor ribičev in ga izroča zastavonoši

mo svoj prapor. Postavil se je tudi odbor za pripravo praznovanja, v katerem je imel glavno besedo podpredsednik RD Hrastnik tov. SENICAR Ernest. Le predvsem njemu gre v veliki meri zasluga, da je do razvitja pra-

Na dan republike 29. novembra ob 15. uri se je v godbenem lokalu Svobode II pričela slovesnost, katero je odprl podpred-

starejše ribiče in ostale prisotne. V polni lepo urejeni dvorani godbe na pihala je dobil besedo naš dolgoletni član, predsednik RD Hrastnik tov. ŠOBA Jože I., ki je zelo lepo in jedrnato nakazal najvažnejše probleme in uspehe RD v njenem obstoju. Nakazal je tudi smernice za bodoče delo RD Hrastnik ter zaželel vsem prisotnim članom ob dnevu republike še mnogo uspehov tako v delu v RD kot tudi pri izgradnji naše lepše bodočnosti. Počastili smo tudi spomin na vse preminule tovariče ribiče.

predal prapor praporščaku RD Hrastnik tov. Robertu Štiherju z nalogo, da ga varuje in skrbi zanj. Tudi tov. Štiher je obljubil, da bo z vso pozornostjo skrbel za zaupani prapor s strani hrastniških ribičev.

Nadalje je bilo prečitano, kdo je daroval za trakove, ter da je bilo 45 darovalcev za žebelček in tudi, da so vsi člani RD Hrastnik prispevali pri plačevanju letne karte še po 30 din za prapor.

Za trakove so prispevali: Steklarna Hrastnik (boter), Podravka Koprivnica, Kemična tovarna Hrastnik, strelska družina Steklar Hrastnik, RD Vevče, RD Radeče ter član naše RD tov. Strašek Jože. Naknadno bo še pri-

Za predsednikom RD je dobil besedo avtor zgodovine ribištva v Hrastniku tov. MAURER Viljem starejši, ki je zelo nazorno prikazal začetke ribištva v naši

Dolgoletni predsednik ribiške družine Jože Šoba I. prejema za zasluge zlato odličje

sednik RD, a godba Svobode II je zaigrala za uvod državno himno. Lep začetek je nadaljeval vodja proslave, ki je pozdravil navzoče predstavnike, v prvi vrsti pa našega dolgoletnega direktorja Steklarne Hrastnik, tov. Jožeta Klanška, predstavnika po-

Najstarejši član, ribič Emil Benčina prejema zlato odličje za zasluge pri ribištvu

Clani in gostje na razvitju prapora ribiške družine

dolini. Da je njegovo izvajanje zbudilo pri vseh prisotnih izredno zanimanje, je dokaz aplavz, ki ga je prejel po zaključku branja zgodovine, ki kljub polurnem branju ni bilo dolgočasno. Zgodovina, ki je bila prikazana, bo dobrodošla tudi za mlajši rod, ki prihaja v vrste ribičev. Objavljena pa bo tudi v našem glasilu »Steklar« v celoti.

Po govoru tov. Maurerja je vodja proslave poklical botra prapora tov. inž. Jožeta Tušarja,

spevala za trak RD Zagorje ob Savi.

Priznanja zasluge IV. stopnje so dobili: Plaznik Hubert, Strašek Jože, Šinkovec Franc, Tovornik Ivan, Pufler Ernest, Grohar Janez, Knez Riko, Šerer Matija, Tutner Samo, Ločičnik Ivan, Vidmar Franc in Bevc Ivan.

Posebna odličja RD Hrastnik, ki so enkratna, so dobili za dolgoletno aktivno delo v RD Hrast-

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

Vprašanje:

Ena od temeljnih organizacij ima več samoupravnih delovnih skupnosti. Vsaka samoupravna delovna skupnost ima svoj neposredno voljeni organ upravljanja, ki je pristojen za odločanje o pridobitvi in prenehanju lastnosti delavca. Delavca na delovnem mestu s posebnimi pravicami in obveznostmi imenuje in razrešuje delavski svet temeljne organizacije združenega dela. Kateri teh dveh organov upravljanja lahko odloča o pridobitvi ali prenehanju lastnosti delavca na delovnem mestu s posebnimi pravicami in obveznostmi?

Odgovor:

O pridobitvi ali prenehanju lastnosti delavca na delovnem mestu s posebnimi pravicami in obveznostmi: direktorja temeljne organizacije lahko imenuje in razrešuje delavski svet temeljne organizacije ali kak drug neposredno voljeni organ upravljanja, druge vodilne delavce v temeljni organizaciji mora imenovati in razreševati delavski svet temeljne organizacije združenega dela, vodstvene delavce v samoupravni delovni skupnosti pa lahko izbere neposredno voljeni organ upravljanja v teh skupnostih, če je s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih to vprašanje tako urejeno.

Vprašanje:

Kako je mogoče rešiti problem, če kandidat ne zadovoljuje zahtevam delovnega mesta?

Odgovor:

Če kandidat ne zadovoljuje zahtevam delovnega mesta, je treba takšnega kandidata razporediti na drugo delovno mesto, kjer zadovoljuje zahtevam.

Pesem in moda

12. novembra se je v dvorani Delavskega doma v Hrastniku zopet predstavil otroški pevski zbor pod vodstvom tov. Milene Slokan z novim sporedom.

Po lanskoletni uspeli prireditvi S PESMIJO V POMLAD smo želeli najti malo drugačno obliko in tako se je nekega večera porodila zamisel, da bi pevce oblekli v oblačila Industrije otroške konfekcije Jutranjka. V času počitnic smo se odpeljali v Sevnico in jim razložili svoje ideje. Kljub temu, da si niti vodilni

uslužbenci niti modne kreatorke niso zamišljali, kakšno predstavo imamo v načrtu, so pristali na sodelovanje. V poletni vročini smo pripravljali spored. Treba je bilo zbrati primerne pesmi, napisati slovenska besedila (original je v hrvaščini) in sestaviti vezni tekst.

Po počitniških predpripravah se je začelo redno resno delo. Zbor je moral naštudirati 18 novih pesmi. Ritmična skupina je vadila ples, likovni krožek pod vodstvom tov. Heriča pa je pri-

Dvorana delavskega doma v Hrastniku je bila premajhna za vse, ki so si želeli ogledati revijo »PESEM IN MODA«

Na reviji »PESEM IN MODA« so poleg majhnih manekenov nastopili tudi otroški pevski zbor pod vodstvom tov. Slokanove in zabavni ansambel Jožeta Rusa

Nastopajoči manekeni na reviji »PESEM IN MODA« predstavljajo kolekcijo otroških oblačil tovarne JUTRANJKA

RAZVITJE PRAPORA RIBIŠKE DRUŽINE HRASTNIK

(Nadaljevanje s 5. strani)

nik ali da so se posebno izkazali pri delu kot funkcionarji:

Zlata odličja: Benčina Emil (je tudi najstarejši član — ribič), Bajda Franc, Selan Edi, Štiher Robert in Šoba Jože I.

Srebrna odličja: Laznik Polde, Krajšek Jože, Ličen Izidor, Medved Karli in Seničar Ernest.

Bronasta odličja: Maurer Viljem I., Kreže Franc, Ovnik Alojz, Korbar Stane I. in Šketako August II.

Po razdelitvi odličij je godba Svobode II zaigrala koračnico ter s svojim sodelovanjem na

proslavi prispevala lep delež k res lepi prireditvi, katere so se tudi polmoštevnilno udeležili člani ribiči, žal pa nismo dobili odziva od raznih vabljenih predstavnikov, kar zelo obžalujemo. Vendar pa kljub temu je vse izredno lepo poteklo, kakor tudi po proslavi, kjer je bilo za vse preskrbljeno z dobro zakusko, kjer pa tudi ni manjkalo rib (posttrvi).

Na koncu je bilo še nekaj koračnic in nato veselo kramljanje ob dobri kapljici.

Vsi smo si na koncu zaželeli »dóber prijem«

Grčar Karl

pravljaj odrsko sceno. Ves čas smo bili povezani z Jutranjko. Nekaj modelov so izdelali prav za ta nastop. Potem so sledile še vaje z ansambлом Jožeta Rusa in končno je napočil dan nastopa.

Če je prireditev PESEM IN MODA uspela, naj presodijo številni obiskovalci. Menim, da so bili z izvajanjem otroškega pevskega zbora zadovoljni in da jih je ansambel Jožeta Rusa navdušil, tako kot vedno doslej.

Z modeli iz Jutranjke smo prireditev popestrili. Zaradi velike

ga števila ljudi, ki niso mogli dobiti vstopnic za naš nastop, bomo le-tega ponavljali v mesecu januarju. Iz Jutranjke so nam že poslali novejšje modele.

Predstavili pa se bomo tudi ljudem v bližnji okolici. Hvaležni smo vsem, ki so nam kakorkoli priskočili na pomoč.

Pozabljeno je naporno delo, pozabljene so vse velike in drobne skrbi.

Upamo, da smo pripravili obiskovalcem uro in pol prijetne zabave. To pa je bil tudi naš namen.

Manja Golec

ZASEBNO OBRT BO POTREBNO BOLJ RAZVIJATI

V občini imamo že vrsto let precej težav zaradi pomanjkanja obrtnih in storitvenih dejavnosti. Občani vse težje zadovoljujejo usluge na tem področju. Zato so se že večkrat zavzemali pri pristojnih organih, da naj bi prispevali v okviru razpoložljivih možnosti večjo skrb za razvoj vseh tistih storitvenih dejavnosti, ki jih najbolj primanjkuje. Kje so vzroki za zaostajanje in celo za hiranje zasebne obrti v Hrastniku? Prav gotovo jih je več. Med poglavitne pa spadajo prav gotovo pomanjkanje ustreznih poslovnih prostorov, vse manj je zanimanja mladih za te dejavnosti in še vrsta drugih, objektivnih pa tudi subjektivnih vzrokov.

Na eni izmed sej izvršnega sveta občinske skupščine, ko je pregledoval in ocenjeval uresničevanje sedanega srednjeročnega razvojnega programa je ugotovil, da bodo ta načrt v glavnem izpolnili, nekatere postavke celo presegle, da pa obrtna in storitvena dejavnost zelo zaostaja za predvidenimi načrti in da to povzroča resne težave ljudem.

Opozorilo izvršnega sveta naše občinske skupščine v zvezi s stanjem in razmerami na tem področju je prav gotovo resno in ga ne kaže podcenjevati. Vsi dejavniki se bodo morali zavzeti za to, da bi nekatere obrtne in storitvene dejavnosti, ki jih zdaj primanjkuje, ustanovili, obstoječim pa omogočili hitrejši razvoj. Precej časa je že očitno, da predstavlja obrtna in storitvena dejavnost sestavni del gospodarske aktivnosti vsake občine, zadovoljevanje teh potreb pa sodi prav

tako med vsakdanje potrebe vse večjega števila občanov in delovnih ljudi. Tako kot drugod, se tudi pri nas načrtuje predlog novega srednjeročnega razvoja programa gospodarstva in družbenih dejavnosti. V njem bo našlo svoje mesto tudi obrtništvo in storitvena dejavnost. Potrebno pa bo zagotoviti pogoje in takšne razmere, ki bodo bolj spodbujali k ustanavljanju novih obrtnih dejavnosti in se zavzeti tudi v šolah za to, da bodo mladi ljudje, ki končujejo redno šolanje, bolj spoznali nekatere obrtniške poklice. Poiskati bo treba možnost za urejanje poslovnih prostorov za delo storitvenih in obrtnih delavcev.

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem v TOZD III — satinirnica se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in darilo ob življenjskem jubileju.

Babič Marica

Čitajte

STEKLARJA

Piše: Viljem Maurer

ZGODOVINA RIBIŠTVA IN RIBIŠKE ORGANIZACIJE V HRASTNIKU

Sredi prejšnjega stoletja je puti in bogu zahrbtni kraj ob reki Savi začel postajati nadvse zanimiv tudi za nekatere industrialce. Na tem območju je bil odkrit premog in kopice že nakopanega premoga so bile vidne vzdolž cele vijugaste doline. Te kopice premoga pa so nehote padle v oči mlademu Heiderju, ki je bil gradbeni inženir in je sočasno vodil gradnjo pri železnici Dunaj—Trst. Kot nam je znano iz zgodovinskih dejstev je ing. Heider gradil v tem času tudi stransko železnico od železniške postaje do rudnika. Le-ta je novico o množinsko nakopanem premogu nemudoma sporočil svojemu očetu, ki je bil lastnik glažute v Jurkloštru. Stari Heider se ni dolgo pomišljal in si je že čez nekaj dni prišel ogledat dolino sam. Kar je bil videl na lastne oči, ga ni samo presenetilo, ampak se je v njem porodila zamisel, kako bi ta premog koristno uporabljal za kurjenje svojih talinskih peči. Seveda je istočasno že mozgal in ugibal, če bi ne kazalo postaviti glažute v samem kraju.

Njegov sklep, da bo postavil novo glažuto v tem kraju, ki je bil bogat energetskih virov, je bil dokončen in neomajen, ko mu je bil posestnik Pekar prodal lep kos svojega južnega posestva.

Sočasno s Heidlerjevim prihodom v Hrastnik se je pojavil v dolini tudi tržaški industrialec Gosleth. Tudi temu industrialcu je bil Pekar prodal kos gornjega posestva. Tako sta se na tem, sicer takrat precej zamočvirjenem območju, zrasli dve veliki tovarni.

Tovarna kemičnih izdelkov in steklarna.

V letu 1860 je Heider, ki je bil sedaj pravnomočen lastnik del spodnjega območja doline, preselil iz Jurkloštra v Hrastnik vse svoje imetje skupno z delavci. Uradno je znano, da je v tem letu glažuta v Hrastniku začela z obratovanjem. V istem letu je tudi kemična tovarna začela s svojim obratovanjem.

Kot Heider se je tudi Gosleth za stalno naselil v Hrastniku. Gosleth si je zgradil prvo vilo s stolpom, v katerem je danes ambulanta. Heider se je zadovoljil s Pekarjevim gošpodarskim posloplem, iz katerega je pozneje lastnik Steklarne Hrastnik, Franc Burger, napravil vilo z lesenim stolpom spredaj.

Ta vila danes ne stoji več, ker se je morala umakniti na novo speljani cesti, ker so to narekove potrebe za zgraditev povsem nove in večje steklarne.

Naj mimogrede še omenim, da sta ti dve vili nastali med letom 1860 in 1870, dočim je bil grad dograjen v letu 1898. Ta grad je dala postaviti v tem delu »Pekla«, kot so ta del prej imenovali, baronica de Sepi po vzorcu »Mira Mare« v Trstu.

Obratovanje obeh tovarn je bilo v tistem času razmeroma še zelo skromno, saj so bili v njih zaposleni samo delavci, ki sta jih pripeljala lastnika s seboj. Predvsem v steklarni so bili zaposleni le izurjeni steklarji, ki so v glavnem bili vsi privabljeni iz sosednje Avstrije in Nemčije, v tovarni kemičnih izdelkov pa celo delavci iz Italije.

Iz že znane zgodovine vemo, da je bil hrastniški dolinski svet razdeljen le na dva ali tri posestnike. To sta bila posestnik Pekar, ki je bil lastnik spodnjega območja, ter Kastner — sedaj Kašner — lastnik zgornjega območja.

Le ta dva posestnika se z lovom rib verjetno še nista ukvarjala. To nas tako rekoč že pripelje na domnevo, da so prav ti prišleci, ki so začeli naseljevati dolino, bili zares prvi, ki so se začeli zanimati za ta danes že toliko priljubljeni šport.

Ne da se ugotoviti, ali so bili steklarji ali kemičarji prvi, ki so si začeli svoj dolg čas preganjati z ribolovom. Vendar pa celo natančno vemo, da so se delavci obeh tovarn v tem začetnem obdobju že ukvarjali z njim.

V tem času je bilo ribarjenje v reki ali v potoku kar na črno, saj dovolilnic za ribolov ni nihče izdajal, kajti v kraju samem še ni obstajala pravna in izvršilna oblast.

Ti prvi ribiči so lovili ribe še na zelo primitiven način, z ostmi in nekakšnimi koši. Pozneje so lovili še s pletenimi saki in trnki, privezanimi na vrvice dolgih drog.

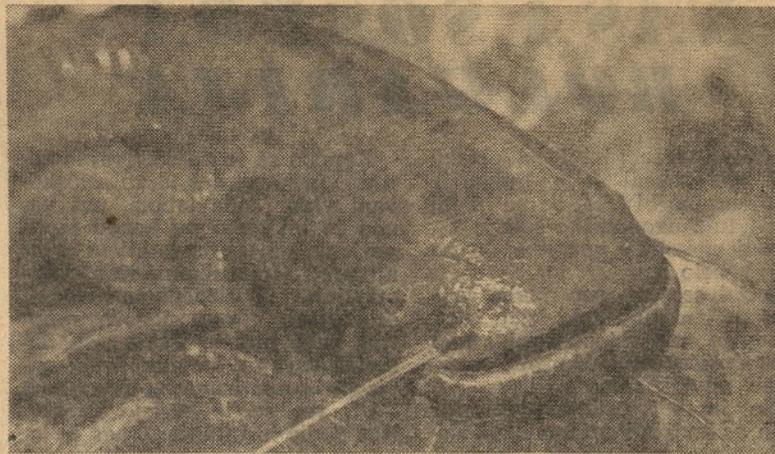
Lovili so vsevprek, male in velike ribe in spravljali na breg, kar se je pač dalo.

Hrastnik sam ni bil le pust kraj, ampak je na njegovem nezdravem in zamočvirjenem območju gomazelo kač in se spreletavali oblaki sitnih komarjev. Zato so bili ti prvotni prišleci nenehno izpostavljeni raznim okužbam, kot so malarija in tifus. Ne smemo se čuditi, če so premnogi prišleci tudi tu našli svoj prezgodnji grob.

Da pa so prav ti prišleci vztrajali na tem pustem in celo nezdravem območju je vsekakor pripisati dobrim plačam, ki sta sta jih nudila podjetnika. Seveda sta se oba podjetnika že od vsega začetka zelo trudila in prizadevala zadostiti potrebe po stanovanjih svojih delavcev. Tako so v kratkem času zrasle na območju med obema tovarnama kar tri velike stavbe za steklarje in nekaj manjših zgradb za delavce kemične tovarne. Kemična tovarna je pozneje dala še zgraditi veliko stanovanjsko hišo v »Podskali« na Brnici. Vse to je brez dvoma pripomoglo k ustalosti delavcev na tem območju. Ta hiša je bila izročena svojemu namenu ob šestdeseti obletnici cesarjevanja cesarja Franca Jožefa. Kar pa se tiče steklarjev samih, so le-ti že bili vajeni puščobe še iz časov gozdnih glažut, ki so bile raztresene po vsej Štajerski od Pohorja preko Zusanje in Jurkloštra do Trbovelj in Zagorja ob Savi.

Ker pa so ti prišleci prišli v kraj ob reki iz raznih krajev sveta, bo več kot verjetno, da so prav oni prinesli ta šport s seboj. Saj najdemo med temi prvimi ribiči že kar znana imena, kot so: Štadelbauer, Sepa, Aschenbrenerja Franca starega, Omerzi Jožeta, Fliesja Janeza, starega, Pečnika Franca, starega, Šlencja Venca, starega, Barocinija, starega, Simla Franca, starega in Killerja.

Killer, ki je bil v tovarni kemičnih izdelkov obratovodja, je pozneje celo postal zakupnik re-

ke Save, medtem ko je inženir Fric Burger postal zakupnik potoka Brnice.

Ce se je prvotno ribiško udejstvovanje, bodisi že na dovoljen način z ribolovnicami, omejevalo le še na majhen skupek ribičev, se je to stanje v letu 1904 že spreverglo v pravo ribiško izživljanje.

V tem letu je namreč hrastniška steklarna, ki je bila tik pred tem že na robu svojega propada, doživljala svoj prvi in resnični preporod.

V tem letu je direktorju Steklarne Hrastnik, Vilčniku, uspelo privabiti v Hrastnik večje število zelo izurjenih strokovnih delavcev — steklarjev iz glažut Osredka, Caroline in Samobora. Med temi strokovnimi delavci je bilo tudi nekaj zelo dobrih brusilcev in graverjev, in ravno med temi je bila cela vrsta vnetih ribičev in lovcev.

Tako opažamo v tem času že kar podvojene vrste ribičev in tudi lovcev. Ta mali skupek ribičev se je docela pomladil z zelo spretnimi in vnetimi ribiči, kot so bili: Miško Jože, Benčina Rudolf, Maurer Viktor — stari, Pufler Janez — stari, Žibert Janez, Komlanc Janez. Tej družini so se pridružili tudi nekateri delavci iz kemične tovarne, Plaznik Janez, Korošec Anton, samostojni kovaški mojster Velej Anton in posestnik Plaznik Martin (Klembuz).

Plaznik Janez je bil bolj vnet sulčar in je prebivalce spodnjega območja prenekaterikrat presentil z izrednim plenom. Oba brata, Janez in Martin Plaznik, sta bila hkrati tudi lovca, kot sta to bila tudi Maurer in Šlenc in kot taki celo zapriseženi lovci Burgerjeve družine.

Tudi Korošec Anton in Velej Anton sta bila lovca. V času pred prvo svetovno vojno in po njej je ribištvo nasploh spadalo pod lovsko okrilje. Tako so bili lovci hkrati tudi ribiči in obratno, razen nekaj izjemnih primerov.

Lovci so v tistih časih že imeli svoja društva in tudi »glasila«, ribiči pa ne. Vendar so imeli v tem glasilu, ki se je imenovalo »Lovec«, svojo posebno rubriko in po zakonskih določilih o lovstvu so bili enako obravnavani.

Od leta 1904 naprej so že obstajale nekatere ribiške dovolilnice. Te dovolilnice je odrejenemu številu ribičev izdajal zakupnik sam. Znani zakupnik reke Save je bil takratni obratovodja kemične tovarne Killer. Tako v tem času že zasledimo nekak red za lovljenje s križaki. Le-te so po zakonskem določili o ribolovstvu morale imeti že dovolj velike kvadrate, skozi katere so se z lahkoto izmuznile vse manjše ribe.

Ribiške dovolilnice je Killer, kot pozneje tudi zakupnik Drnovšek, izdajal odrejenemu številu ribičev le na priporočilo uglednejših ribičev in na polog. Te dovolilnice so veljale le za lov belih rib, medtem ko so bili sulci last zakupnika. Tako je slučajno s križakom ujetega sulca moral ribič po zakonskem določilu oddati zakupniku takoj. Seveda je zakupnik v takem primeru priznal ribiču delno odškodnino po teži. Za kilogram nekako 10 dinarjev.

Ulovljenega sulca je moral ribič takoj očistiti in ga v celem oviti v tanko šibovje, ker ga je le takega sprejel zakupnik in ga poslal na trg v Maribor.

Lov na bele ribe ni bil omejen in je vsak vnet ribič lahko lovil s križakom in s palico hkrati.

Vsaka utaja sulca s strani ribičev se je zakonsko preganjala. Vneti sulčarji so tako vijačili le za zakupnika in v našem primeru sta to bila le brata Plaznik, Martin in Janez, in pozneje bratje Plaznik, Ivan, Jože in Hubert.

Ivan in Jože Plaznik sta hkrati vršila nadzor nad ostalim ribolovstvom. Potoka Boben in Brnica nista bila ribičem dostopna. Za lov na postrvi tako brata Jenko kot tudi Burger dovolilnic niso izdajali. Revirja sta bila izključno zakupniška last in v njih so lovili zakupniki sami, njihovi povabljeni in gostje.

Zakupnik Burger je letno vlagal v potok Brnica do 20.000 postrvij mladic. Verjetno da tudi zakupnika potoka Bobna, brata Jenko, nista zaostajala za tem številom.

Od tega ogromnega števila vloženih postrvi je Burger letno polovil le okoli 200 komadov, več kot polovico vloženih rib so mu pokradli krivolovci z Brnice.

Burger je sicer svoje krivolovce zelo ostro in strogo preganjal in tudi sodnijsko izterjal vsako povzročeno škodo. V primeru, da je bil zasačen krivolovec nekdo izmed njegovih zaposlenih, ga je celo pognal iz tovarne. Vendar je kljub nenehni kraji, katero Brničani niso hoteli opuščati, vsa leta Burgerjevega zakupništva še kar mrgolelo rib v potoku.

No, pa se povrnimo zopet na reko Savo.

Ako so pred tem stari ribiči lovili izključno s saki ter dolgimi drogovi, na katerih konicah je bila v dolžini droga privezana vrvice s težkim vagastim grezilom, pod katerim sta bila pritrdjena trnka, se je po letu 1904 način lovljenja dokaj spremenil. V tem času se že pojavljajo medenina-sta kolesca za navijanje in tudi palice so že kar nekaj kratke, tanjše in večkrat lažje.

(Dalje prihodnjic)

NAŠA SOSEDA - BOLGARIJA

Marsikdo še ni bil na obisku pri naši sosedu — v Bolgariji. Tudi jaz ne bi bila, če ne bi bil 4. b letnik ekonomske šole iz Trbovlj nekoliko počasen, da ne rečem celo len.

Bližal se je konec pouka in s tem tudi maturantski izlet, izlet, katerega smo vsi maturanti zelo težko pričakovali. No, bile so izjeme, ampak samo štiri.

No in kot pridni maturanti smo se tudi mi pridno učili, delali načrte, sanjarili in... zbirali denar. Najmanj težav smo imeli prav z zbiranjem denarja. Prijeljali smo ples, zabave, bili vsem in vsakomur ob vsakem času na razpolago — samo z eno napako — da nam vse to pošteno plačajo. Malo več težav je bilo z realizacijo našega načrta. Obiskati smo namreč hoteli Španijo — vsaj večina je tako hotela. Starejši ljudje sicer pravijo, da večina potegne za sabo manjšino. A pri nas se ta rek ni obnesel. Tista mala manjšina nam je vse pokvarila. Tako je naneslo, da tiste dni, ko smo kot pridne mamine hčerkice in tistih osamljenih pet maminih sinekov opravljali maturo ali tako imenovani »zrelostni izpit«, še nismo vedeli, kako stoji ta reč v zvezi z izletom. Ko smo se končno le zedinili za 7-dnevni izlet v bajeslovno Španijo in to z letalom, da ne bo kdo mislil, da smo bili kar tako, se je zgodilo tisto, kar ni nihče pričakoval, izlet je bil do zadnjega mesta zaseden. Prav nam je, počasnežem, boste rekli. Pa ni tako: Bili smo žalostni, ne, jezni, strti. Sklenili smo, da bo še najboljša, če gremo na Kal peči čevapčiče.

Pa se je spomnil tale naš Cankarček (naš profesor Bernot Jože in razrednik paralelke, op. p.), da TTG prireja izlet v Bolgarijo in to za 10 dni za ceno 2450 din. To se nam je zdelo še kar poceni, saj je izlet v Španijo stal 3750 din in to le za 7 dni!

Mi pa kot pridni ekonomisti in še boljši gospodarstveniki — tako je trdila naša profesorica za gospodarsko poslovanje — smo hitro izračunali, da se to zelo izplača. Čisto potih pa vam povem, da nam kaj drugega tudi ni preostalo, če nismo hoteli iti na Kal peči čevapčiče. Bili smo namreč že 28. 6., zadnji dan preizkušnje našega znanja, velecenjene mature, in to 3 dni pred začetkom izleta.

In tako je dne 1. 7. ob 23 zvečer stala na peronu v Zidanem mostu ne preveč vesela družčina mladih ljudi v spremstvu naše dobre razredničarke Blaže (prof. matematike Blažič Magda, op. p.) in zgoraj omenjenega Cankarja. Oh, pozabila sem, prisostvoval je tov. Blažič, mož naše velecenjene Blaže. Ta skupina je štel 43 ljudi. Sicer manj, kot jih je obiskovalo 4. letnik EŠ, vendar je bila kar dovolj velika družčina. Ta družčina pa je kazala kaj klavrn obraz, saj še vedela ni, kam točno gre in ali ima sploh rezervirane spalnice za vožnjo do Beograda. Da bi bilo »veselje« še večje, je imel vlak še zamudo.

Upam, da ste že uganili, kdo je bila ta družčina. Da, prav ste sklepali, to smo bili mi, ubogi maturanti.

Končno se je s tričetrturto zamudo prikazal naš težko pričakovani vlak. Toda smola, naš vagon je bil čisto na koncu kompozicije, skoraj na zadnjem ovinku pred Hrastnikom. Kar predstavljajte si neučakance male, otovorjene z vso mogočo ropotijo, kako hite in iščejo tisti nesrečni vagon s številko 47 in napisom »rezervirano za Trbovlje«.

Uf, vse se je srečno izteklo. Naš vodič iz Ljubljane nas je lepo razporedil po spalnikih. »Šest v en spalnik,« je rekel. Sedaj pa si predstavljajte: šest v enem spalniku. Človek bi še znorel, saj se še obrniti nisi mogel. Pa ležišče! Ali to je sploh ležišče? Z Zvonko sva takoj ugotovili, da bomo bolj malo spali. Obe se namreč radi strašno premetavava. To ležišče, ne vem kako naj ta konec deske sploh lahko drugače imenujem, je namreč tako ozko, da lahko padeš dol že ob najmanjšem sunku vlaka, kje pa da bi se človek še premetaval povrh.

Pa smo sklenile, kaj bi spale, saj je še veliko časa pred nami, se bomo že naspale. Če ne drugače, pa doma in smo, pametne kot kaj, noč prečule.

Ura je 7.40 naslednji dan. Srečne, a neprespane smo stopile na peron v Beogradu. A glej ga zlomka. Dež! In to danes, danes, ko je prvi dan našega izleta. Rekli boste, kaj se jezite na dež. Saj se boste še jezile, ko boste izvedele, da JŽ ne prekinjajo svoje tradicije.

Namreč, vlak, ki bi nas moral popeljati naprej v Sofijo, je imel reci in piši 3 ure zamude. Rekli boste, saj to pa sploh ni veliko. Veste kaj? Res ni veliko, če sedi doma, če pa si daleč od mame v kolikor toliko mrzlem Beogradu, potem pa je res veliko.

Pa tudi ta čas je nekako pretekel. In že je naš vlak stal na peronu. Srečne kot le kaj — slaba volja se je razpršila kot drobne kaplje dežja — smo se naselile v zadnjem delu vlaka. Da ne bo pomote, to niso bili tesni spalniki — saj je bilo vendar popoldne, pa še sonce se je nekaj sililo, le kdo bi spal — ampak prostorni kupeji s tako na pol lesenimi klopmi.

Imam pa res srečo. Z Meto, Ireno, Vlasto in Sandijem smo se zrinili ravno v tisti kupe, kjer sta domovala dva bradata Nemca. In da bo »sreča« še večja, sta govorila tudi angleško. Potih, potovala sta v Istanbul na izlet. Ja hudiča, saj sem se komaj rešila angležarice in njenih večnih konverzacij. Sedaj pa bom doživela čisto tazersno konverzacijo na domačih tleh s tujcem, ki pa k sreči ni pravi Anglež in ni vsake moje napake pogruntal.

Pa se sredi našega največjega »rajanja« prikaže Cankar — ta ima pa res vsepovsod prste vmes — in nam takoj pokvari veselje. »Ja, tako je sedaj punce. Ja, kdo sta pa ta dva? A, Nemca? No, v redu. No, ne vem kje bi začel. No, ja...« Da boste vedeli, Cankar je vedno najbolj preprosto stvar tako zakompliciral, da nazadnje nisi vedel, pri čem si. Nadaljujmo. »Namreč v Sofiji bi nas moral čakati avtobus z na-

šim vodičem. In to približno ob tem času. (Nahajali smo se v bližini Niša.) Do Sofije imamo pa še najmanj 7 ur vožnje.« No Cankar je malo pretiraval, vendar nam je vseeno uničil našo dobro voljo.

»Dimitrovgrad«. Punce pripravite potne liste. Bile smo ko na trnju. Prišel je carinik. Saj je bil še kar prijazen, pa reče Zvonki, na odpre potovalko. Pa ravno Zvonki, ki je imela potovalki z dvojnimi dnem. Da ne bo pomote, nič ni skrivala, samo potovalka je bila tako narejena. Pa se je vse srečno izteklo.

Končno Sofija. Toda zlomka, ura je 9 zvečer, zunaj pa je svetlo kot popoldan ob štirih. Verjetno imam uro narobe. Pa pove vodič, da naj uro pomaknemo za eno uro nazaj. No, mi je že bolj jasno, zakaj je tako svetlo.

In vse se je srečno izteklo kot v kakšni pravljici. Avtobus z napisom Balkanturist nas je še vedno čakal na železniški postaji.

Medtem ko smo se vozili po mestu, nam je vodič povedal nekaj zanimivosti. Za nas bo menda zanimivo to, da imajo cene fiksirane, ne pa tako kot pri nas. Vsaka stvar stane enako, ne glede na to ali kupiš to v Sofiji ali pa na Črnem morju v Albenu. Bolgarski narod se na splošno kar dobro oblači, le da so v zaostanku za modo približno pet let. Zelo poceni lahko kupiš razne spominke, tudi kozmetika ni draga. Tekstilni izdelki pa so zelo dragi, zelo drage so tudi ženske nogavice. Za primerjavo: navadne ženske nogavice so bile po 7 levov (to je nekaj več kot 7 starih tisočakov). V Bolgariji imajo samo eno turistično agencijo pod imenom Balkanturist. Ta agencija ima pod okriljem vse izlete, gradi turistična naselja, hotele, prireja zabave.

Se to, hoteli so bili vsepovsod čudoviti. Opazili pa smo, da so sode vsepovsod enake.

Prvo noč smo prespali v modernem hotelu Šipka v središču mesta. To je bila enajstnadstropna stavba, bogato opremljena. Namesto da bi se hitro spreoblekla za večerjo, sem samo gledala okrog sebe. Nisem mogla verjeti, da je to res. Bilo je prečudovito. Toda veselje je kaj kmalu splahnelo, ko sem se znašla v veliki jedilnici. Na mizi je bilo pred vsakim servirano le eno trdo kuhano jajce, lepo dekorirano in surov opran paradiznik in surova kumara. Mi pa vsi tako lačni. Kaj nam je preostalo drugega, kot da smo pojedli zraven ves kruh. Potem pa pride natak in prinese vsake-mu še zvrhan krožnik dobrot. Bila je le predvečerja. Mi pa taki kot smo, tega nismo vedeli.

Zanimivo je to, da v Bolgariji ne poznajo zelene solate. Namesto solate jedo surove oprane kumare in paradiznik z naribanim ovčjim sirom. Ko se človek navadi na hrano, se vam zdi še kar v redu.

Naslednji dan smo šli na obisk v 200 km oddaljeni Rilski manastir. Rilski manastir je znan bolgarski samostan, zgrajen sredi gozda.

Bali smo se, da naš avtobus tega napora ne bo vzdržal. Pa smo se uštel, saj smo kmalu videli, da je zmožen še kaj več kot le borih 200 km. V četrtek zjutraj smo namreč odpotovali preko cele Bolgarije na Črno morje v Zlatni Piasce (Zlati pesek). Naj omenim znamenito Dolino rož. To je za romantične duše nekaj

enkratnega. Na obeh straneh ceste, do kamor ti seže oko, rastejo rože. Na spodnji strani ceste lavende, na zgornji pa vrtnice. Bolgari so znani predelovalci rožnega olja. Steklenička rožnega olja je še sorazmerno poceni — 13 levov. Na večer smo prispeli v Varno, slovito črnomoško mesto. Po večerji smo se odpravili naprej v Albenu.

Albena je mlado turistično naselje, zgrajeno iz samih hotelov. Albena kot samo mesto ni zanimivo, zanimiva pa je njena okolica, imenovana Zlatni piasci. — Tu smo doživeli presenečenje, ki nas je zelo prevzelo. Čudovita peščena obala, ki je dolga 10 km in široka nekaj 100 metrov na eni strani, na drugi strani pa gozd. Gozd, v pravem pomenu besede. Ne tu pa tam kakšen borovec, kakor pri nas na Jadranu. Ne, čisto pravi gozd, kakršnega zaslediš tu pri nas v Sloveniji. Mislim, da sta ta dva elementa zelo pomembna za bolgarski turizem, saj je to edinstveno na svetu.

Ob bolgarski črnomoški obali je polno turističnih naselij, hotelov, bungalovov in zabavišč. Zanimivo je to, da ima vsak hotel angažiran svoj ansambel, ki zabava njihove goste. Mi smo med drugim obiskali indijansko naselje in ciganski tabor. Bili smo zelo navdušeni, vendar vam moram zaupati, da nas ni bilo lahko kar tako enostavno navdušiti za kako stvar.

Po treh dneh bivanja v Albenu smo se z našim avtobusom podali preko Stare planine na Sončno obalo. Tudi tu je čudovito, vendar ni ničesar pristnega, vse je umetno zasajeno.

Naš izlet se je počasi iztekal. Vračali smo se po drugi strani Bolgarije nazaj v Sofijo. Za konec izleta pa smo doživeli še eno presenečenje. Naši bolgarski prijatelji so nas popeljali po vseskozi tlakovani cesti na 2000 m visoko Vitošo v prečudovit hotel.

Ponoči smo doživeli celo snežni metež. Vendar nas to ni motilo. Kako bi nas tudi. V sobah je bilo prijetno toplo. Pa bila je tudi naša zadnja noč v Bolgariji, le komu bi prišlo na misel, da bi spal. In bilo je potrebno tudi pošteno zaliti.

Tako smo na izletu doživeli čudovito sončno vreme (30° C v senci), strašno mrzlo morje (16° C) z velikimi valovi, kar pa nas seveda ni motilo. Pa še bolgarski sneg so nam za nameček pokazali. Le nekaj nismo videli, namreč slabo vreme in dež. Seveda pa to nismo nobenemu zamerili. Še več, zelo smo bili veseli, da so nam poklonili 10 dni lepega vremena. Zamerili smo jim le tisto mrzlo morje. Pa kaj bi sedaj nergali. Bilo pa je le prijetno, ko smo se po norenju na sviz prijetno osvežili v morju.

Zadnji dan našega izleta. Vlak za Beograd gre po voznem redu ob 12.30. Mi pa smo dopoldan izkoristili za potep po sofijski veleblagovnici na lovu za spominke. Poskrbeti je bilo potrebno, da se znebimo vseh levov. Da ne bo pomote, mislim na bolgarski denar, da ne bo kdo mislil na kralja živali.

In že sopiha vlak proti Beogradu. V Beogradu smo še skočili na večerjo: »Konobare, molim jedne čevapčiče i salatu od kupusa!« In že smo se peljali domov. Zopet smo potovali v tesnih spalnikih, pa nas to ni preveč motilo. Bile smo trudne, zato smo noč v večini prespale. M. P.

Medobratna športna tekmovanja

Kljub izredno slabemu vremenu, kakršno je letošnje jesen, potekajo medobratna tekmovanja nemoteno naprej. V času pisanja tega članka preostane samo še tekmovanje v šahu in pikadu. O poteku tekmovanj vas sproti obveščamo v našem glasilu. Tako smo storili tudi tokrat. Pa pogledajmo!

Mali nogomet

Prav zagotovo je bilo letošnje tekmovanje v malem nogometu eno najbolj razburljivih tekmovanj nasploh. Kajti vprašanje zmagovalca je bilo odprto do zadnjega sodnikovega žvižga na tekmi med ekipama delavnic in skupnih služb. Še pet minut pred koncem so imeli nogometaši delavnic naslov v žepu. Kajti po vodstvu 3:0, je bilo praktično vse odločeno.

No, predstavniki skupnih služb niso bili istega mnenja. Vodstvo nasprotnika od 1:4 so spremenili v 5:4. V zadnji minuti so delavnice sicer uspele izenačiti, kar je bilo vseeno premalo za prvo mesto. Na ta način je ekipa notranjega obrata III pravzaprav po zaslugi nogometašev skupnih služb osvojila prvo mesto. S tem pa ne mislim reči, da je njihov naslov nezaslužen. V drugem delu prvenstva so premagali vse svoje nasprotnike ter se s četrtega povzpeli na prvo mesto. Dosegli so 41 zadelkov, prejeli pa le 9. V tem delu prvenstva so razočarali predvsem nogometaši orodjarne, ki so v igri z ekipo avtomatov zapravili možnost za osvojitve prvega mesta. Pa si ogledimo rezultate zadnjega kola.

Notranji obrat II — Samsik dom	0:5
Delavnice — Skupne službe	5:5
Avtomati — Notranji obrat III	1:3
Orodjarna — Notranji obrat I	4:0

Končna lestvica

Notranji obrat III	14	9	3	2	59:19	21
Delavnice	14	9	3	2	46:38	21
Orodjarna	14	9	2	3	60:27	20
Skupne službe	14	8	2	4	50:35	18
Samski dom	14	5	2	7	37:49	12
Avtomati	14	5	1	8	35:54	11
Notranji obrat I	14	1	3	10	25:56	5
Notranji obrat II	14	1	2	11	26:60	4

Za zmagovalce, ekipo notranjega obrata III, so nastopili: Pufler E., Pufler I., Stopinšek, Majcen, Pogačnik, Trinkar, Ocepek, Vidovič, Rancinger V. in Brunček.

Za konec še nekaj števil

V 56 tekmah je nastopilo blizu 200 igralcev. Doseženih je bilo 338 zadelkov. V listo strelcev pa se je vpisalo 86 igralcev. Najboljši strellec Cvelbar Venci je dosegel 22 zadelkov. Če k temu dodamo še, da si je vsako soboto tekme ogledalo še precejšnje število gledalcev, potem je jasno, da je nogomet še vedno najbolj priljubljena igra med našimi člani kolektiva.

Ekipa notranjega obrata, prvaki mnogokratnega prvenstva v malem nogometu

Namizni tenis

Letos nam je prvič uspelo, da smo izvedli tudi tekmovanje v namiznem tenisu. V dvorani TVD Partizan so se v četrtek 14. 11. pomerile štiri ekipe. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Delavnice — Notranji obrat	5:0
Orodjarna — Avtomati	5:0
Orodjarna — Notranji obrat	5:0
Delavnice — Avtomati	5:1
Notranji obrat — Avtomati	2:5
Orodjarna — Delavnice	5:2

Lestvica

Orodjarna	3	3	0	15:2	6
Delavnice	3	2	1	12:6	4
Avtomati	3	1	2	6:12	2
Notranji obrat	3	0	3	2:15	0

Ekipa orodjarne je zmagala povsem zaslužno. Njihovi igralci Zlindra, Soba in Premec so bili kvalitetno najbolj izenačeni, kar z drugih ekipah ni bilo opaziti. Letošnje tekmovanje je pokazalo, da je zanimanje za namizni tenis tudi precejšnje. Treba je samo znati ljudi pritegniti.

Kegljanje

Na kegljišču Bratstva za Savo je v soboto 16. 11. nastopilo 6 ekip. Nekatero ekipo (delavnice, avtomati) so tekmovanje vzele precej neresno ter se tekmovanja kljub prijavi niso udeležile. Takšen neodgovoren korak je vreden vse graje.

Sicer pa je tekmovanje potekalo na naslednji način. Vsaka ekipa je štela 6 tekmovalcev, ki so nastopili v treh setih.

Rezultati

Brusilnica	261
Samski dom	237
Skupne službe	207
Orodjarna	196
Notranji obrat II	190
Notranji obrat I	186

Prvouvrščena ekipa brusilnice je nastopila v postavi: Dacar Božo, Gnjudič Mile, Drame Stanko, Pokrajac Djoko, Tosič Savo, Čakič Ljubo.

Sindikalne športne igre Hrastnik 1974

V nadaljevanju rednih občinskih sindikalnih športnih iger za leto 1974 so nastopile kegljavke in kegljači. Na kegljišču KK Hrastnik na Rudniku so nastopile dve ženski ekipi in sedem moških. Predvsem slab je bil odziv pri ženskih ekipah. Samo dve ekipi je res zelo malo, če vemo, da je na primer lansko leto nastopilo več ekip.

Moške ekipe so nastopile v disciplini 6-krat 100 lučajev. Zmagala je naša ekipa, za katero so nastopili: Mlakar 423, Kolšek 433, Hudi 418, Drame 419, Korotnik 415 in Pokrajac 448, kar znaša skupaj 2556 podrtih kegljev. Sledijo ekipe Rudnik Hrastnik 2482, Rudnik Dol 2468, KOP 2304, Sijaj, TKI in Invalid. Naši tekmovalci so tako ponovili uspeh iz lanskega leta, ko so tudi bili zmagovalci občinskih sindikalnih športnih iger.

Kot že rečeno, so nastopile samo dve ženski ekipi. Naše predstavnice so premagale ekipo Jutranjke ter se jim na ta način oddolžile za poraz v lanskem letu. Za našo ekipo so nastopile: Dramejeva, Pokrajčeva, Bratuševa in Mlinaričeva. Žal uradnih rezultatov še nismo prejeli pa čeprav so bili pokali že podeljeni.

Tudi tekmovanje v namiznem tenisu je že končano. V dvorani TVD Partizan je nastopilo pet od šest prijavljenih ekip. Naši so ponovili uspeh iz lanskega leta. Razlika je samo v tem, da je bilo letošnje tekmovanje množičnejše, pa tudi kvaliteta je bila na dokaj visoki stopnji, kar velja zlasti za ekipo »Steklarja« in TKI. Tekmovanje je bilo enodnevno in je zahtevalo precejšnje napore od vseh nastopajočih. Pa si ogledimo rezultate naše ekipe.

Steklarna — Sijaj	5:0
Steklarna — KOP	5:1
Steklarna — Rudnik	5:0
Steklarna — TKI	5:3

Končni vrstni red

1. Steklarna
2. TKI
3. Rudnik
4. Sijaj
5. KOP

V naši ekipi so nastopili: Zalaznik, Bočko, Soba, Zlindra in Spitaler.

Odločilen dvoboj med TKI in Steklarno je bil izredno kvaliteten. Naš najboljši igralec Zalaznik pa je gladko premagal vse tri nasprotnice igralce, med njimi tudi Pevcina, člana prve postave »Kemičarja«. Pohvaliti pa je treba organizacijo turnirja, katero je izvedel Pevcin Bojan.

Memorialni turnir rokometašic - Kreže Puflar - Milbauer

Tretjega septembra je minilo pet let od hude prometne nesreče na avtocesti Ljubljana — Zagreb, ko so po povratku s prijateljske tekme v Brežicah izgubili življenje igralca Irena Kreže ter člana UO ŽRK »Steklar« Ernest Puflar in Bogomir Milbauer. V počastitev njihovega spomina ter vsega, kar so storili za napredek in razvoj ženskega rokometna kot športa nasploh, je ŽRK »Steklar« tudi letos organiziral memorialni turnir. Turnir je bil v soboto 9. novembra na igrišču »Steklarja« za Savo. Nastopilo je šest ekip. Ekipe Zagorja in Radeč kot predstavnika conске lige, ter republiški ligaši Lisca iz Sevnice, Borec iz Ljubljane-Polja, Brežice ter domačinke.

V uvodnem govoru je predsednik UO ŽRK »Steklar« Jože Premec obudil spomin na tragično preminule člane kluba, nakar so vse prisotne ekipe kot gledalci počastili spomin preminulih z enominutnim molkom.

Predhodno pa je ekipa Brežic skupaj s predstavniki ŽRK »Steklar« obiskala grobove ponesrečenih ter nanje položila šopke ter prižgala svečke.

Turnir se je odvijal v dveh delih. Najprej so se v prvem delu pomerile med seboj naslednje ekipe:

Radeče — Brežice	9:5
Borec — Lisca	12:11
Steklar — Zagorje	16:5

Vse tri zmagovalne ekipe so se uvrstile v finalni del, kjer so v medsebojnih srečanjih odločile zmagovalca memoriala.

Domače rokometašice so prijetno presenetile z zelo dobro ter borbena igro v vseh tekmah ter zaslužno zmagale pred favoriziranimi igralkami iz Ljubljane-Polje.

Rezultati

Borec — Radeče	17:11
Steklar — Radeče	14:9
Steklar — Borec	7:6

Za ekipo »Steklarja« so na turnirju nastopile Krajnc Lidija, Bajda Viki, Sodec Jolanda, Pintar Marjana, Jus Diana, Urbajs Marija, Draksler Janja, Draksler Metka, Jelčič Lilijana, Kolšek Darja in Mlinarič Marjana.

Vse tekme sta sodila Jekoš Ivan in Šparenblek Feliks iz Trbovelj. Memorialni pokal je ekipi »Steklarja« predal dipl. pravnik Viktor Sušin kot najstarejši član UO ŽRK »Steklar«.

Vse ekipe so prejele spominske vaze z obeležjem memoriala Kreže — Puflar — Milbauer.

ŠPORT

V bodoče bo tehnični vodja kegljačev »Bratstva« Haberl Adolf, tako so se namreč odločili kegljači na svojem sestanku. Trenerske posle bo opravljal Gnjiđič Mile. Kljub uspešnemu delu dosedanjega tehničnega vodje Ljuba Čakića pa bodo kadrovske spremembe vseeno verjetno precej vplivale na boljše delo.

Če bi sodili po začetku, potem bi bilo drugače. Nogometaši »Hrastnika« so v ljubljanski nogometni podzvezi v jesenskem delu tekmovalne sezone 1974/75 med 12 ekipami zasedli 9. mesto. Zmagali so na treh tekmah, 3-krat igrali neodločeno in 5-krat izgubili. V 11 tekmah so zabili 13 golov in prejeli 16. Z osvojitvijo devetih točk so na lestvici v coni izpadanja, kar pa bodo morali v spomladanskem delu popraviti. Verjetno niti vodstvo kluba niti navijači niso zadovoljni s takšno uvrstitvijo.

Epilog razširjene seje tekmovalne komisije II. republiške kegljaške lige — vzhod v Celju je, da bodo pričeli s tekmovanjem v začetku januarja 1975 po novem sistemu! 12 ekip te lige bo v tekmovalni sezoni 1975 nastopalo po 2-krat na šestih kegljiščih in ne po 1-krat na osmih, kot je to bilo v preteklih sezonah. Določena so 3 kegljišča iz zasavsko-celjskega področja in 3 iz mariborskega področja. V Zasavju bo tekmovalje potekalo na kegljišču »Rudarja« v Trbovljah, 1 krog bo na kegljišču »Hrastnika« v Hrastniku, drugi krog pa na kegljišču »Hmeljarja« v Zalcu.

Radi se veselimo uspehov. Poseben uspeh so dosegli mladi košarkarji »Hrastnika«, ki so na kadetskem prvenstvu Slovenije zasedli 5. mesto. Posamezni rezultati: Rudar : Hrastnik 106 : 67, Hrastnik : Litija 90 : 84, Zagorje : Hrastnik 73 : 96, Maribor : Hrastnik 96 : 88, Hrastnik : Olimpija 83 : 82, Kroj : Hrastnik 71 : 88, Olimpija : Hrastnik 80 : 81.

Ali res tu ne bo prišlo do premikov. V skoraj vseh športnih društvih, ki kvalitetno nazadujejo, je opaziti predvsem nezadovoljiv odnos do vzgoje mladih kadrov. Vsi ti, če bodo želeli napredka, se bodo morali tesneje povezati s šolskim športnim društvom »Mladost« na osnovni šoli narodnega heroja Rajka. Pogoji in možnosti so skoraj vsem dane enake, treba jih bo le izkoristiti. Da je temu tako, kaže praksa!

Jasno je, da kegljanje privlači vse večje število tudi sicer neaktivnih športnikov. Na posameznem prvenstvu Hrastnika v disciplini na 100 lučajev je v okviru prirediteljev ob dnevu republike nastopilo nad 70 kegljačev in kegljavk. Med moškimi je s 448 podrtimi keglji zmagal član TOZD II Steklarne Hrastnik Peršič Anton, drugi pa je bil Kolšek Anton s 447 podrtimi keglji iz skupnih služb Steklarne Hrastnik. Med ženskami je Pokrajac Krista s 346 podrtimi keglji zasedla 4. mesto.

Da je bodočnost na mladih, so dokazali letos mladi košarkarji »Hrastnika«. V letošnjem letu so odigrali 28 tekem. V zimski ligi 4, v deljeni republiški ligi 14, na kadetskem prvenstvu Slovenije 7 in 3 prijateljske tekme. Skupaj so 16-krat zmagali in 12-krat izgubili. Mladi košarkarji so dali 1995 in prejeli 1985 košev. Za letošnje uspehe gre hvala tudi trenerju Niku Toplaku.

Ali res pozabljam o na šahiste šahovskega kluba »Hrastnik«. Le-ti so namreč že pričeli s tekmovanjem v II. slovenski šahovski ligi — vzhod. V tem društvu deluje tudi nekaj članov naše OZD. V I. kolu so v gosteh premagali »Granit« iz Slovenske Bistrice s 5,5 : 4,5. V tej ligi poleg teh dveh nastopajo še: Velenje, Šempeter, Zagorje, Fram, Žalec, Lendava, Rudar (Mežica) in Brežice.

NTK »Kemičar« tudi letošnje nastopa z boljšo ekipo v I. republiški namiznoteniški ligi, ki tokrat šteje 10 klubov. Po 6. kolu zasedajo 1. mesto z 10 osvojenimi točkami in set razliko 28 : 13. Po prikazanih igrah in njihovem prizadevanju je videti, da bodo ponovno v tej tekmovalni sezoni visoko uvrščeni.

Evidentno je, da v okviru TTKS občine Hrastnik deluje kar 24 najrazličnejših športnih društev in klubov ter drugih. S programi so vsi ti zahtevali za leto 1974 1.280.322 din sredstev. Na osnovi tekočih periodičnih programov so zahtevali skupaj 909.371,25 din, TTKS občine Hrastnik pa je v letu 1974 dotirala 500.078,35 din. Glede na to, da je bilo lahko ugotoviti, da v tem letu sredstev za to dejavnost ni primanjkovalo, potem lahko trdimo, da so skoraj vsi poslali nerealne predračune za leto 1974.

Samo vsaj delno normalni pogoji za delo bodo dali zelene uspehe vsaj v nekaterih športnih klubih. Tu se ponovno izraža misel in potreba po športni dvorani v Hrastniku. Postavlja se vprašanje, kje bodo v zimskih mesecih vadile najrazličnejše ekipe. Glede na to, da jim bo zimska vadba skoraj popolnoma onemogočena, potem bo težko od njih pričakovati vidnejše uspehe v nadaljevanju ligaškega tekmovanja v spomladanskem delu tekmovalne sezone 1974/75.

Jasno je s programom TTKS občine Hrastnik, ki temelji na programih klubov, začrtana dejavnost telesne kulture za leto 1975. Ta program je TTKS občine že prezentirala javnosti. Poleg redne tekmovalne dejavnosti bo tudi v prihodnjem letu dokaj velik poudarek na reaktivni dejavnosti, zato nameravajo v nekaterih akcijah sodelovati s komisijo za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Hrastnik.

Upati je, da bodo v zimskem času ponovno oživele nekatere zimske rekreativne akcije. V primeru zadovoljivih razmer se namerava na nivoju občine organizirati v preteklih letih dobro znan smučarski tek z željo, da bi se ga udeležilo čim več občanov. V programu pa so še nekatere akcije.

Tudi tokrat moramo ponovno ugotoviti, da v športnih društvih in klubih primanjkuje operativnih delavcev. Smo v času, ko bodo imeli skoraj v vseh društvih letne konference in upati je, da si bodo pridobili v svoje vrste čim več takih, ki bodo z entuziazmom delali in tako pripomogli k hitrejšemu razvoju športne dejavnosti v Hrastniku. Prav od teh je odvisno v dokajšnji meri, kako bodo klubi delovali in se povezovali s TTKS občine Hrastnik.

Rekreativna dejavnost v naši OZD se nadaljuje tudi v tem času. Zal so to še vedno enkratni sunki in ne kontinuirano rekreativno delovanje, kar v določeni meri celo negativno vpliva na človeka, tako vsaj trdijo zdravniki športne medicine. Rekreativni odbor je organiziral tekmovalje v namiznem tenisu, streljanju, pikadu in kegljanju. Zaželeno je, da bi sodelovalo čim več članov kolektiva pod geslom: važno je sodelovati!

Interesne skupnosti kot nova samoupravna oblika dogovarjanja na teh področjih bodo vsekakor v prid tudi boljšemu razvoju športne in rekreativne dejavnosti. Skupščina TTKS občine Hrastnik bo štela 56 članov, in to: zbor uporabnikov bo štel 45 delegatov, od tega jih bodo izvolili v OZD 34 in 11 v krajevnih skupnostih. Zbor izvajalcev pa bo štel 11 mest, ki bodo izvoljeni iz športnih društev in klubov.

OBVESTILO!

Članom kolektiva priporočamo, da naj bodo obzirni do svojih sodelavcev, ki so jim bile po samoupravni plati naložene odgovorne in nevhvaležne funkcije, kot je

»predsednik odbora za družbeni standard in stanovanjske zadeve«

in naj jih po tem vprašanju ne nadlegujejo v njihovih stanovanjih.

Stedijo naj tudi z neumestnimi opazkami in neupravičenimi kritikami na račun posameznikov ter služb na upravi podjetja.

Poudarjamo, da ima vsaka TOZD svoje organe in komisije. Zato naj se člani kolektiva obračajo za informacije na organe TOZD kjer delajo, ne pa na predsednike odborov, ker en človek v sedanjih organiziranosti ne more sam o ničemer odločati, ampak celotna komisija ali odbor, ki je bila izvoljena od neposrednih proizvajalcev posamezne TOZD.

Vse zadeve pa se obravnavajo in rešujejo na podlagi pisemenih vlog.

Smešno o resnih stvareh

BRANJE PRIPOROČAMO 14. V MESECU

V eni naših TOZD so imeli prejšnji mesec veselje, da je kaj. Dva mlada fanta je bilo treba spraviti iz »ledige« stanu. Da bi vsa stvar potekala po strogih družbenih načelih in v smislu samoupravnih aktov, so vso stvar strogo resno sprejeli. Izvolili so kadrovske komisijo, katera je izdala naslednji

RAZPIS

za prosto delovno mesto v zakonskem jarmu.

Pogoji:

- starost nad 18 let,
- spolno izkušen (lahko tudi delno),
- več kuhinjskih opravil,
- brez prakse, tudi »koruza« ni zaželeno,
- brez ambicij in volje do lepšega življenja,
- delo je za nedoločen čas.

Ker so bili v »odboru za kadre« pretežno poročeni možje, ni treba posebno omenjati, da so bile vloge takoj sprejete.

Tako je bil opravljen prvi del. Toda Slovenci se tako neradi veselimo, da je bilo treba ustanoviti posebno komisijo za reklamne namene, kot tista na TV

»KAM, KJE, KAKO«!

Gore vabijo. Zabavna prirediteljev.

Veseli pijančki — fantovščina. Nudili vam bomo prekrasen nočni pogled v dolino, še rajši pa v kozarec. Za jedačo in pijačo preskrbljeno.

Prekomerno bruhanje ni zaželeno. Zaželeno so polne denarnice. Samoprispevek zagotovljen. Po končanem programu prost spust v dolino. Delo pustite doma.

Vabi odbor

To pa ni bilo vse. Sestavljen je bil tudi poseben program, katerega so se na veselje prireditelja vsi gostje strogo držali. In kakšen je bil

TV PROGRAM

za soboto in nedeljo

- ob 17 TV kažipot — motel Marano
- ob 17.30 Športno popoldne — rekreacija v gostilni
- ob 19 Kuharski nasveti 3 — 2 — 1 litrov
- ob 20 Igre brez meja
- Zaupaj se mi
- Pet minut za boljši jezik
- ob 21—23 Celovečerni film »pod Križem«
- celovečerni film oprostite prekinitev
- ob 23 Disneyev svet
- Ura obračuna — socialna drama
- ob 01 Od mraka do zore
- od 02—04 Cik—cak (proti domu)
- ob 04 Mi med seboj (doma)
- ob 06 Nemi film
- ob 07 Pravljica za lahko noč
- ob 15 Včeraj, danes, jutri!

Tak je bil program. Lahko vam zatrdim, enkrat in brez vsake pritožbe gledalcev. Tudi nove in ojačane gostinske potrebščine so vzdražale vse napetosti. Cviček in merlot ter rebula so svoje delo TV ekipe, ki je tokrat izjemoma posnela ves program v barvah, opravili zelo kvalitetno in strokovno.

Prihodnji program bo spet na sporedu, ne vemo kdaj. Verjetno po potrebi.

POGOVARJALI SMO SE...

HILDA DRAME,
administratorka

V Celju je bil 7. in 8. novembra kongres Zveze sindikatov Slovenije. Kongresa se je udeležila tudi tovarišica Drame Hilda, naša dolgoletna delavka. Zdelo se mi je prav, da vam za decembrsko številko našega glasila pripravim pogovor prav z njo. Receno — storjeno.

Hilda sem obiskal na domu. Čeprav je bil obisk nenapovedan, je bila takoj pripravljena povedati nekaj svojih misli in zapažanj z 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije.

Takole je tekel najin pogovor. **Dober dan! Prišel sem glede kratkega pogovora za naše glasilo. Si pripravljena?**

Stopi naprej! Pripravljena ravno nisem. Toda o čem se bova pravzaprav pogovarjala?

No, o čem? Saj si bila na kongresu v Celju. Vidiš zaradi tega sem prišel.

Aha, to je pa kaj drugega.

Pri tem sem opazil, da je Hilda stvar sprejela hudo resno. Takoj je odprla omaro ter hip za tem je bila pred menoj cela kopica materiala z 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Na hitro sem pogledal ponujeni material, nato pa dejal:

Veš, vse prav in lepo. Toda jaz sem prišel zato, da boš ti govorila.

Malo me je postrani pogledala in pristala.

Bom poskusila, čeprav bi potrebovala malo časa za premislek.

No, saj nisva na oddaji »Pokaži kaj znaš«, sem pristavila.

Od tu naprej sva prišla na pravo temo najinega pogovora. Hilda je bila kar prijeten sogovornik. Trudila se je, da bi kar se da bolj živo prikazala vzdušje na kongresu. Seveda je pogovor v živo nekaj drugega kot pa vse to preneseno na papir.

Takole je začela Hilda.

Rodila sem se 22. 12. 1934 v Hrastniku kot hči steklarja. Osnovno šolo sem obiskovala in končala v Hrastniku. Po končani šoli sem se zaposlila na rudniku, kjer sem delala skoraj dve leti. No že leta 1951 sem prišla v steklarstvo, kjer sem, kot vidiš še danes.

Če se ne motim, si bila edina naša (ženska) predstavica na 8. kongresu ZS v Celju?

Da! Kongresa sem se udeležila kot delegat republiške konference delavcev kemične industrije. Poleg mene pa je bil tudi Krsnik Franjo kot predsednik OSS Hrastnik. Midva sva bila iz steklarne, medtem ko nas je bilo vsega skupaj iz Hrastnika štiri.

Kako si sprejela vest, da si izvoljena za delegata 8. kongresa?

Ne vem, bila sem nekako presenečena, razburjena, a hkrati nadvse počaščena.

Kaj ti je to pomenilo?

Ce sem odkrita, nisem kaj takega nikoli pričakovala. Zato sem bila vesti še toliko bolj vesela. Cutila sem, da mi je s tem izkazano nekakšno priznanje za moje večletno delo v sindikatu. Obenem pa sem se zavedala, da je to samo še korak naprej pri obveznostih do družbe, predvsem sindikalne organizacije.

Si se potem, ko si izvedela, da si delegat, morda kako posebno pripravljala na kongres?

Ne bi mogla reči, da sem se kako posebno pripravljala. Ves kongresni material, katerega sem prejela, sem skrbno in po svojih močeh najbolj temeljito predelala. To pa je bilo praktično tudi vse.

Če mi dovoliš, kakšne občutke si imela ob vstopu v kongresno dvorano?

Po pravici povedano, sem imela precejšnjo tremo že mnogo prej. Saj zadnji dve noči niti spati nisem mogla. Človeku je to vse nekaj novega. Saj sem bila prvič na kongresu. Zato ti niti ne bi mogla reči, kako sem vstopila v dvorano. Vem samo to, da so se mi noge precej tresle.

Bi nam lahko kaj povedala o samem poteku kongresa?

Torej kongres je potekal 2 dni. Dopoldne smo bili vsi skupaj, medtem ko je v popoldanskem času kongres nadaljeval delo v štirih komisijah. Sama sem se odločila za sodelovanje v delu komisije za organiziranost sindikata. Drugo, kar me je impresioniralo, pa je resnost in disciplina ter organiziranost, s kakršno je bil kongres pripravljen. Vse to skupaj, pa mnogo novinarjev in radijskih ter TV poročevalcev je napravilo name poseben vtis, kakršnega nisem prej nikoli občutila. Ko pa je bilo vse to končano, pa sem imela nekak prijeten notranji občutek zadovoljstva in če sem odkrita, tudi sreče.

Si s potekom kongresa bila zadovoljna? Se ti je zdel kongres ploden?

S samim potekom kongresa sem bila izredno zadovoljna. Sklepi, kateri so bili sprejeti, so nadvse pomembni. Pokongresna aktivnost pa bi morala biti dokaz o njegovi plodnosti.

Ko sva že pri sklepih, kateri so po tvojem najpomembnejši?

Torej skupno je bilo podanih in v materialih zajetih 17 osnutkov sklepov za delo 8. kongresa.

Po mojem so vsi izredno važni za nadaljnje uspešno delo sindikatov. Zato naj navedem samo nekatere:

- organiziranost sindikata v bodoče,
- delovne in življenjske razmere delavcev,
- samoupravni odnosi pri stvarjanju in razporejanju dohodka ter pri delitvi sredstev za osebne dohodke,
- produktivnost in dohodek,
- oddih in rekreacija delavcev itd.

In kako vse te naloge realizirate?

Torej za realiziranje vseh teh nalog smo prav gotovo zadolženi vsi, tako organizacije kot posamezniki.

Čeprav je razmeroma malo časa, odkar je kongres končal delo, pa vseeno, ali imaš občutek, da

že kaže sadove v vrstah sindikatov?

Res je, da je malo časa od tega, ko je kongres končal z delom, pa se mi že zdi, da je njegov veter zajel sindikalne vrste.

In kaj kot delegat 8. kongresa svetuješ našim sindikalistom?

Kot delegatka in članica sindikata predlagam vsem sindikalnim delavcem, da poskušajo sklepe 8. kongresa čimprej in čim bolj dosledno sprovesti v delo. Kajti le tako bomo lahko z zavestjo in optimizmom gledali v naš jutrišnji dan.

Pa še nekaj. Si o delu kongresa že poročala našim sindikalnim organom?

O delu in poteku kongresa do sedaj še nisem poročala nikomur. Priznati ti moram, da si sploh prvi, ki me je prišel uradno povprašat o tem, kaj sem na kongresu sploh počela.

Preden končava, samo še nekaj. Zvedel sem, da si bila izvoljena v republiški svet Zveze sindikatov. Je to res?

Da, res je.

Čestitam.

Hvala, ni za kaj.

Toda, to je vsekakor priznanje, katero nalaga nove naloge?

Res je. Zato se bom trudila kar najbolje, da bo zveza med bazo in vrhom čimbolj plodna in naloge pravočasno prenešene. Želim, da bi o tem dobila vso podporo vseh zainteresiranih činiteljev. Kajti brez tega ni pričakovati kvalitetnega dela.

Torej Hilda, najlepša hvala za pogovor. Želim ti, da bi bilo tvoje delo v republiškem sindikalnem svetu kar najbolj uspešno. Rad pa bi ti svetoval nekaj. Poleg vse aktivnosti se kdaj pa kdaj spomni s kakšnim člankom o delu sveta tudi za naš list. Dosedanja praksa je namreč pokazala, da predstavniki kaj malo poročajo o svojem delu v višjih organih. Žal smatrajo, da so svoje delo opravili že s tem, če so bili izvoljeni in se udeležili sestankov. To pa je vsekakor napak. Mar ne?

Hvala za obisk, pogovor in navet. Kot sem že rekla, bom skušala zadovoljiti vse, da ne bo razočaranj.

Prav, pa na svidenje!

Pogovarjal se je Jože Premec.

Prečitajte še to

Zaradi izrednega zanimanja za knjigo **ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA**, ki je bila z vsakim ponatisom razprodana, vam pripravljamo novo, obsežnejšo, boljšo in lepšo izdajo z enakim naslovom **ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA**.

ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA, to je izbor napotkov, modrosti in izrekov velikih mož sveta, ki so s svojimi razmišljanji skušali omogočiti človeštvu boljše in srečnejše življenje, človeku pa olajšati borbo za njegov danes in jutri in ga spodbujati za pošteno in resnicoljubno doživljanje sveta okrog sebe.

Knjiga bo priročnik za stare in mlade, polna napotkov za življenje, skritih misli in razmišljanj, ki so kdaj pa kdaj potrebni vsakomur. Velikih leksikonov ni vedno pri roki, zato bo knjiga dobrodošla novost na našem tržišču.

Priporočamo jo vsem, ki jim je pri srcu svet razmišljanja, zlasti pa mladim, kajti vse kar je kdajkoli prišlo izpod peresa modrijanov, je bilo posvečeno človeku z namenom, kako pošteno in modro živeti.

Vse to in še mnogo več boste našli v knjigi **ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA**.

Vsem, ki **Zlata pravila življenja** že poznate v žepni izdaji, še posebej priporočamo novo, izboljšano veliko edicijo, ki bo ne samo dopolnilo prejšnji zbirki, ampak prepotraben življenjski pripomoček za vsakogar in ob vsaki priliki.

ZLATA PRAVILA SO PRIJATELJ, KI NIKDAR NE RAZOČARA.

Subskripcijska cena knjige v prednaročilu je 100 din, cena v prosti prodaji bo znatno višja. Priporočamo, da knjigo naročite čimprej na naslov:

Kulturni atelje Slovenije, p. p. 179 Ljubljana.

ZAHVALA

Ob izgubi našega ata, starega ata

JOZETA SANTEJA

se iskreno zahvaljujemo za izraženo sožalje, govorniku, godbi in pevcem »Svobode II« in vsem, ki ste ga spremili do njegovega poslednjega doma.

Družine Santej — Kastelic

9. KONGRES ZSM JUGOSLAVIJE

Enoten dogovor o nadaljnji akciji

9. kongres, ki je s svojim tri-dnevним delom začel 21. novembra, se je končal s pesmijo in kolom na trgu pred Domom sindikatov v Beogradu.

Jugoslovansko mladino je predstavljalo preko 930 delegatov republiških in pokrajinskih organizacij ZSM, mladinskih društev in specializiranih organizacij, ki vključujejo mlade. Kongresa so se udeležili tudi številni gostje, vidni predstavniki našega družbenopolitičnega in javnega življenja ter nad 200 delegacij mladinskih organizacij iz tujine.

Uvodni referat o aktualnih nalogah ZSMJ v boju za izgradnjo socialistične samoupravne družbe je imel predsednik odbora za pripravo 9. kongresa ZSMJ in kandidat za predsednika ZSMJ, tovariš Azem Vlasi. Poudaril je, da moramo 9. kongres Zveze socialistične mladine Jugoslavije

obravnavati kot logično nadaljevanje dejavnosti, ki se je začela s pripravo in nato z izvedbo republiških mladinskih kongresov. Zelo napačno bi bilo, ko bi to srečanje mladih iz vse države jemali kot nekakšen finale politične ofenzive med mladimi, ker je po svoji naravi dogovor, kako naj se mladina idejno-politično usposablja in organizira za širše in učinkovitejše sodelovanje v boju za nadaljnjo graditev samoupravnih socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov. To pa pomeni, da je mladinski kongres del akcije, ki teče in ki je dobila večjo moč po X. kongresu ZKJ in kritičnih besedah tovariša Tita o stanju in problemih v mladinskih organizacijah.

Uvodni referat in akcijski politični program poudarjata, da se mladina mora vključiti v organiziran boj delavskega razre-

da in vseh socialističnih sil za nastajanje takšnih odnosov v združenem delu, v katerih delavski razred odloča o pogojih in rezultatih svojega dela in celotnih odnosih v družbi. Takšna popolnoma jasno opredeljena naloga, ki zanika vsakršen nevtalizem in naravnost kliče v boj proti njemu, bo vsekakor mobilizirala mlade, saj je velika večina mladih sprejela stališča 21. seje, pismo tovariša Tita in sklepe X. kongresa ZKJ in s svojim delovanjem vsak dan dokazuje, da je za nadaljevanje socialistične revolucije. Obveznost, da se mladina mora vključiti v organiziran boj delavskega razreda, je prav gotovo tudi najpomembnejše, zlasti še, če upoštevamo, da so mnoge oblike organiziranja mladine, nastale bodisi v Zvezi mladine, zvezi študentov in drugih organizacijah, ki vključujejo mlade in

jih združujejo, delovale nepovezano; to pa je ločevalo posamezne sloje in kategorije mladine, včasih pa jih je celo postavljalo vsaksebi. Tako organiziranje je pripeljalo do ločevanja intelektualne mladine od delavske in do slabitve akcijske in idejno-politične enotnosti mladega rodu. Zato lahko takšna enotna naloga mladih, da se bojujejo za odločanje delavskega razreda o pogojih in rezultatih svojega dela, samo strne vrste mladega rodu v boju za uresničevanje ustavnih načel in sklepov X. kongresa ZKJ. Istočasno pa ne pušča nobenega prostora za programe, ki bi odstopali od tega cilja in imeli pečat drugih ideologij!

V neposredni zvezi s tem je tudi naloga, da mora celotni sistem delovanja in organiziranja Zveze socialistične mladine omogočiti večji vpliv delavske mladine. Ker pa sta pogoj za to delo in znanje, je nujno, da se mladi delavci vključujejo v vse oblike idejno-političnega izobraževanja na osnovi marksistične ideologije.

Poglavitna naloga Zveze socialistične mladine, da usposablja osnovne organizacije mladine za konkretni revolucionarni boj, pa ni uresničljiva, če osnovne organizacije ne bodo aktivno delovale povsod tam, kjer mladina živi in dela. To pa praktično pomeni, da morajo biti vsa področja, na katerih mladina izraža svoje interese, pokrita za organizirano aktivnostjo ZSM. Ta naloga postaja še pomembnejša, če upoštevamo, da je v minulem obdobju precej mladih ljudi ostalo zunaj kakršnekoli organizirane družbene in politične dejavnosti.

Vsem udeležencem kongresa je nato spregovoril predsednik republike in ZKJ tovariš Tito, ki je dejal:

»Tovarišice in tovariši, mladinke in mladinci! Pozdravljam vas, delegate IX. kongresa socialistične mladine Jugoslavije in sem zelo vesel, da sem danes med vami na tem pomembnem kongresu in da vam lahko zaželim veliko uspeha pri delu kongresa. Ob tej priložnosti prek vas najprisrčneje pozdravljam mladino vse naše dežele.

Vaš kongres je v času, ko praznujemo jubilejne obletnice datumov in dogodkov, ki so napovedali bližnji zmagoviti konec našega narodnoosvobodilnega boja. Prav na te dni smo pred tridesetimi leti bojevali hude boje za končno osvoboditev naše države. In v teh bojih, tako kot med vso narodnoosvobodilno borbo, je padlo tudi veliko mladih ljudi, (Nadaljevanje na 2. strani)

Nove naloge v OO ZSMS TOZD V

Delovno predsedstvo na volilni in programski seji konference

Mladi v OOZSMS TOZD V smo se odločili, da bomo resneje pristopili k delu v novi mladinski organizaciji, ki se je dokončno izoblikovala in bila potrjena na 9. kongresu ZSMS in ZSMJ.

Na osnovi novo sprejetega statuta smo takoj pristopili k delu. Na sejah predsedstva naše osnovne organizacije smo se dogovorili, katere so naše permanentne naloge za izvedbo volilne in programske seje konference, ki je bila 22. 11. 1974.

Čeprav je bila seja zelo dobro pripravljena, kar se imamo zahvaliti vodstvu TOZD V kakor tu-

di družbenopolitičnim organizacijam v tovarni, ni popolnoma uspela. Uspeh, mislimo, da ta beseda zajema ves trud nekaterih entuziastov, ki so se na ta račun veliko trudili pri sami organizaciji seje.

Odziv samih mladincev je bil zelo skromen, v čemer opazimo nezainteresiranost članov OO ZSMS.

Resda je naša osnovna organizacija do sedaj životarila in še to samo na papirju, vidimo v sprejetem programu, da bo delo tudi pri nas obrodilo sadove.

Seja sama je bila zelo zanimiva. Mladinci, ki so bili prisotni na seji, so z zanimanjem sledili vsem razpravam. Kakor smo omenili že prej, bomo naredili premik v sami OO ZSMS. To potrjujejo novoizvoljeni člani predsedstva, ki se s tem obvezujejo, da bodo sprejeti program tudi uspešno realizirali.

Za predsedstvo
OO ZSMS TOZD V
Boris Volaj

Gračner Marjan sekretar OO ZSM Slovenije TOZD V čita poročilo o doseženem delu

Enoten dogovor o nadaljnji akciji

(Nadaljevanje s 1. strani)
med njimi so bili nekateri še otroci. Tega se spominjam tudi na tem srečanju zato, ker ne smemo nikoli pozabiti na te dni, izpolnjene z brezmejnimi pogumi in žrtvami, zlasti mladih. To ni le obveznost njihovih preživelih soborcev, temveč nove generacije, ki uživa sadove tega boja, ki živi in ustvarja v svobodi. Hkrati je to neusahljiv vir navdih za nova prizadevanja in ustvarjalnost, za nove zmage v nadaljnjem razvoju naše socialistične revolucije.

Nadalje je dejal, da je samoupravljanje edinstvena prilika mladega rodu, da si zagotovi boljšo prihodnost, kajti nadaljnje izgrajevanje socialističnih samoupravnih odnosov ni le obveznost, ki jo imajo mladi do družbe, temveč tudi njihova prava prilika, da si ustvarijo boljšo in srečnejšo prihodnost. To je delež pri izpolnjevanju naloge, pri graditvi družbe svobodnega dela in vsestransko razvite osebnosti, delež pri ustvarjanju vse bolj popolnih materialnih in drugih pogojev za izgradnjo socializma in komunizma.

»Prepričan sem, da se bo Zveza socialistične mladine Jugoslavije kot idejno-politična organizacija, množična, socialistično jasno opredeljena, odzvala potrebam in željam najširših slojev mladine, da bo vaša reorganizirana zveza kot sestavni del enotne fronte organiziranih socialističnih sil z zvezo komunistov na čelu prava organizatorica družbene dejavnosti mladih.

Na X. kongresu smo opozorili na odgovornost komunistov pri delu med mladimi; njihova dolžnost je predvsem povezovanje akcij mladine z neposrednimi in dolgoročnimi interesi delavskega razreda in socializma. V interesih delavskega razreda in v njegovem boju za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov se odražajo tudi življenjski interesi mlade generacije.

Zlasti sem vesel samokritičnosti, ki je prišla do izraza ob pripravah na ta kongres. To je najbolj trdno poročilo, da se boste pravilno opredelili in se odločno lotili uresničevanja nalog, ki čakajo vso vašo organizacijo in vso družbo. Vselej sem imel samokritičnost za eno od poveljnih lastnosti ne le komunistov, temveč vsakega delovnega človeka v socialistični skupnosti. To lastnost moramo negovati predvsem med mladimi, saj bo to povečalo tudi vašo pravico do kritičnega gledanja na vse, kar je v družbi slabega in kar je treba popraviti. In tega je še vedno precej. Tudi vaša kritika bo tehtna le, če bo utemeljena z lastnim delom in če bo konstruktivno prispevala k temu, da bi našli najustreznejše rešitve.

V tem ste lahko mladi dober zgled tudi nekaterim starejšim, ki ponavadi samo kritizirajo, sami pa ne store nič, da bi pomagali k hitrejšemu napredku. Večkrat sem govoril o tem, koliko smo izgubili zaradi tega, ker smo zanemarjali marksistično izobraževanje mladine. Boli me, ko vidim, da mlad človek, ki se je rodil in odrasel v naši socialistični družbi, ne obvlada niti temeljev marksistično-leninističnih nauk.

Mislím, da je zelo zdrava vaša osnovna usmerjenost, da mladega človeka cenite predvsem po tem, kakšen odnos ima do dela in učenja.

Letos smo sprejeli novo ustavo SFRJ, imeli smo X. kongres ZKJ in si zastavili daljnosežne naloge v zvezi z nadaljnjo materialno in družbeno preobrazbo naše skupnosti. To je zdaj jasen program tistega, kar hočemo. Za uresničevanje vsega tega pa nam niso več potrebne pravljice in parole, temveč delo in akcija. Le z vztrajnim delom in požrtvovalnim zavzemanjem vsakega posameznika bomo lahko dosegli tisto, kar je zapisano v ustavi in kongresnih dokumentih.

Starejše generacije so opravile velik del revolucionarne preobrazbe družbe. Marsikaj čaka še vas. Prepričan sem, da boste tudi vi častno kos svoji zgodovinski nalogi. Nihče nima pravice v to dvomiti in tudi nima razloga, da bi se bal za prihodnost socialistične samoupravne neuvrščene Jugoslavije.

Na kraju svojega govora je predsednik Tito poudaril: »Vaša generacija mora graditi mostove razumevanja in prijateljstva in se skupaj z vsemi naprednimi silami v domovini in po svetu bojevati za takšne spremembe, ki bodo utrle pot v novi svet in srečnejšo prihodnost današnjih in bodočih rodov.«

Drugi dan kongresa so se mladi delegati razdelili na pet delovnih skupin in delali po komisijah. Razprave v vseh komisijah so potekale izredno razgibano in vsebinsko ter akcijsko utemeljeno, kar je predvsem odraz želje mladih po povezanosti mladine tako na delovnih mestih in v krajevnih skupnostih, kakor tudi v okviru specializiranih organizacij in društev. Vse to pa smo mladi dobili, oziroma priborili in pridobili z novo Zvezo socialistične mladine. Sprememba naziva Zveza mladine v Zvezo socialistične mladine pa ni zgolj formalnost, zgolj četrti sprememba njenega naziva, temveč tudi korenita sprememba njenega mesta, vloge in statusa v celotnem družbenem in političnem sistemu. V posameznih komisijah so mladi delegati razpravljali in tudi dokončno sklepali o družbeno-ekonomskih odnosih, družbenih dejavnostih, o izobraževanju, vzgoji, idejnem usposabljanju in kulturi, nadalje o organizacijsko-političnem razvoju in statusu ZSMJ ter o mednarodnih odnosih.

Na popoldanskem plenarnem zasedanju IX. kongresa ZSMJ so delegati spregovorili o vseh pomembnih vprašanjih in konkretnih nalogah, ki stoje pred mladim rodom. Sklenili so, da morajo sklepi IX. kongresa preiti v vsakdanjo prakso delovanja sleherne sredine mladih.

O nalogah mladih v pripravah za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito je spregovorila Zora Abram, delegatka iz Zagorja, ki je poudarila pomembnost izročil in obujanj tradicij NOB med mladimi ter opisala glavne oblike idejno-političnega in strokovnega usposabljanja mladih na tem področju.

Nadalje so spregovorili še o vlogi mladega rodu pri krepitvi

enakopravnosti ter bratstva in enotnosti med narodi, o enotni organizaciji ZSMJ, ne pa tako kot doslej (Zveza mladine in Zveza študentov), o mednarodnem sodelovanju ZSM Jugoslavije, kjer se je slovenski delegat Aleksander Raynikar posebno zavzel za demokratizacijo in decentralizacijo mednarodne dejavnosti mladih ter za večje vključevanje delavske mladine v to delo, mladi so se zavzemali tudi za hitrejše izdajanje marksistične literature v jezikih narodov in narodnosti ter širjenje te literature med mladimi, o športu, rekreaciji in športnikih ter namenskih sredstvih v te namene. Mladi razpravljalci so se dotaknili tudi problemov kmečke mladine in družbeno-ekonomskih odnosov v kmetijstvu, delavske mladine, mladih v JLA ter pionirjev.

Na zadnjem plenarnem zasedanju so mladi, potem ko so poslušali in sprejeli poročila o delu vseh komisij, v katerih je razpravljalo 236 mladink in mladincev, soglasno sprejeli nekoliko spremenjene in dopolnjene kongresne dokumente, tako statut ZSMJ, akcijsko-politični načrt ter resolucijo o mednarodni dejavnosti in sodelovanju ZSMJ.

Potem so izvolili tudi novo jugoslovansko mladinsko vodstvo. Predsednik konference ZSMJ je

postal 26-letni diplomirani pravnik iz Kosovske Kamenice, Azem VLASI, sekretar pa 30-letni sociolog iz Zenice, Matko TOPALOVIĆ. V 29-članskem predstvedstvu konference ZSMJ so tudi delegati iz Slovenije, in sicer delavka Fanika Lapornik ter študenta Boris Mužević in Vojko Venišnik.

Delegati so na tem plenarnem zasedanju tudi sklenili, da bodo člani ZSMJ plačevali po en dinar članarine na mesec ter da se mladinskim delovnim brigadam zveznega značaja podelijo »Plakete IX. kongresa ZSMJ«.

Ob zaključku zadnje plenarne seje pa so delegati IX. kongresa ZSMJ poslali tovarišu Titu pismo, katerega je prebrala študentka tretjega letnika titogradske pravne fakultete Ljiljana Pešič.

V pismu so med drugim zapisali, da so predvsem s plodnim kongresnim delom mladi ponovno potrdili in dokazali pripravljenost, da nadaljujejo z izgradnjo socialističnih samoupravnih odnosov, negujejo pridobitve narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije, utrjujejo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti ter varujejo svobodo in neodvisnost socialistične, samoupravne in neuvrščene Jugoslavije.

viza

PRED NAMISTA DELO IN AKCIJA

Republiški kongresi, pokrajinske konference mladinskih organizacij in kongres Zveze socialistične mladine Jugoslavije, vse to je za nami, zaprla so se vrata kongresnih dvoran; istočasno pa so se na stečaj odprle dveri delovni zagnanosti in ustvarjalnosti mlademu rodu, mladinkam in mladincem, katerih število je že okoli pet milijonov. Nekaj tisoč njihovih delegatov je na vseh kongresih in konferencah namreč sklenilo, da se bo še z večjo zagnanostjo in vnemo, odgovornostjo in doslednostjo lotili problemov, ki so v resnici ravno toliko mladinski kot splošno družbeni oziroma ravno toliko splošno družbeni kot mladinski.

Realno podlago in prve temelje nove mladinske organizacije je podal tovariš Tito, ko je kritično ocenil dosedanje forumsko in preveč vase zaprto delo Zveze mladine. Na osnovi tega se je celotna mladinska organizacija preobrazila tako, da bo v njej lahko prišel do izraza sleherni mladinski interes.

Mladi delavci, kmetje, študenti, učenci, taborniki, vojaki, radioamaterji, planinci, počitničarji, športniki in vrsta drugih mladih ljudi še niso z golim dejstvom, da je nova organizacijska zgradba postavljena, da so s sprejetjem kongresnih dokumentov odstranjeni še zadnji, tako imenovani »zidarski odri«, skoraj popolnoma nič pridobili. Mladi bomo morali šele zdaj zares zavhati rokave, trdo prijeti za delo, predvsem pa tu ne more in ne

sme manjkati resnosti do dela v mladinski organizaciji, kajti že star pregovor pravi, da prazna vreča ne stoji sama od sebe!

Dosti bolj jasno in konkretno kot doslej bo treba ob načelu prostovoljnega vstopanja v Zvezo socialistične mladine nakazati možnosti, ki jih imajo mladi v okviru te organizacije.

Popolnoma ali pa v precejšnji meri je zdaj »odzvonilo« tudi forumskemu delu v mladinski organizaciji, oziroma tisti »oblastni« samozadovoljnosti, katere posledica je bila v najboljšem primeru brezplodno in dolgovozno ter nekonstruktivno sestankovanje. Zelo pomembno bo seveda vplivalo na odločanje dejstvo, da bo Zveza socialistične mladine interesno rastla iz temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, šol, specializiranih organizacij ter drugih, delovnih in razvedrilnih okolij. Povsem logično in razumljivo je, da bodo tudi v bodoče v mladinski organizaciji delali čisto navadni ljudje, s takšnimi ali drugačnimi osebnostnimi potezami, karakterjem. Toda, v bodoče bo najbolj zgovoren dokaz politične uspešnosti posamezne mladinske organizacije že samo število članov.

In ne nazadnje še popolnoma realno dejstvo, da so zaman spodbudne besede o aktivni, angažirani, revolucionarni, učinkoviti, dosledni ter samokritični mladini, če tega ne bo sproti potrjevalo delo oziroma rezultati dela!

Z. V.

VOLILNA IN PROGRAMSKA SEJA ZK IN ZSMS HRASTNIK

Na osnovi sklepov kongresa in akcijskega programa republiške konference ZSMS je bila v nedeljo dne 17. 11. 1974 volilna in programska seja občinske konference ZSMS. Seji je prisostvovalo 45 delegatov iz OO ZSMS v TOZD in iz OO ZSMS v krajevnih skupnostih ter ostalih vabljenih. Seje so se udeležili tudi predstavniki ostalih družbenopolitičnih organizacij, in sicer tov. Logar Samo, sekretar komiteja OK ZKS, tovariš Prosenč Anton, predsednik občinskega odbora ZZB NOV ter tovariš Krsnik Franjo, predsednik občinskega sindikalnega sveta.

Predsednik občinske konference ZSMS je v uvodnem govoru opisal vsebinske in tudi organizacijske spremembe v mladinski organizaciji s sprejemom republiškega statuta in resolucije na 9. kongresu slovenske mladine. V svojem govoru je med drugim tudi nakazal, kaj te spremembe pomenijo za vsebinsko delovanje občinske konference, kaj pomenijo za osnovne organizacije ZSMS tako v TOZD kot tudi v krajevnih skupnostih, kaj vse to pomeni za slehernega mladega človeka, člana Zveze socialistične mladine.

Sekretar občinske konference ZSMS pa je poslal pismeno poročilo o delu OK ZSMS in predsedstva v obdobju med obema sejama. V poročilu je poleg kronološkega naštevanja opravljenih nalog in akcij po posameznih mestih precej realno in tudi kritično ocenil dosedanje delo. Nekaj vzrokov za takšno delo je objektivnega značaja, ostalo pa je pretežno odraz neaktivnosti in nezainteresiranosti vsega dela mladine, kjer bo potrebno še posebej posvetiti veliko več pozornosti in ažurnega dela nekaterih osnovnih organizacij ZSMS. Nakazal pa je tudi potrebo po administrativni pomoči na sedežu OK ZSMS, kar je do sedaj tudi imelo določen vpliv na relativno slabe rezultate dela.

V razpravo se je vključil tov. Mejač Jože, ki je dejal, da moramo predvsem poiskati vzroke za neaktivnost OO ZSMS, katere pa na drugi strani praktično vsi dobro poznamo. Dejstvo je, da se vse preveč ukvarjamo z organizacijskimi spremembami in administracijo, veliko premalo pozornosti pa polagamo realnim problemom, ki tarejo mladega človeka tako na delovnem mestu kot tudi tam, kjer živi. Zelo malo se ukvarjamo s stanovanjsko problematiko, ki je prisotna skoraj pri vseh mladih zakoncih, potem s socialno politiko itd. Ze dalj časa, tako v naši kot tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah, pa je prisotna neverjetno slaba kadrovska politika na vseh nivojih delovanja organizacij. Tudi on je poudaril nujno potrebo po administrativni pomoči na OK, kajti v sedanjem primeru je predsednik prej administrator kot pa koordinator in duhovni vodja vsebine dela in delovanja osnovnih organizacij ZSMS na vseh področjih dela.

Tov. Prosenč je v svojem govoru predvsem poudaril, da verjetno moramo poiskati in tudi najti nov način in metodo dela, ter si zastaviti smernice in stališča, na osnovi katerih bo poleg kongresnih stališč in sklepov verjet-

no lažje pričeti s konkretnim delom.

Nadalje se je v nekaterih razpravah pojavila tudi velika vloga in pomen informiranja o delu celotne občinske mladinske organizacije.

Potem je spregovoril sekretar komiteja OK ZKS tov. Logar in poudaril pomen programskih izhodišč ZSMS z jasno opredelitvijo, da je ZSMS sestavni del avantgardnih sil, ki usmerjajo in oblikujejo samoupravno socialistično družbo. To pa pogojuje dejstvo, da je nujna prisotnost mladih v vseh sredinah družbenega in samoupravnega življenja. Poseben pomen pa je potrebno posvetiti tudi idejno-političnemu izobraževanju, ker bomo le na

osnovi pridobljenega izobraževanja zastopali lastne interese v vseh žariščih. Ne nazadnje pa je tudi poudaril, da moramo odločno zavzeti korake proti religiji, ki je že prešla iz okvirov svoje pristojnosti.

Tov. Krsnik Franjo je v svoji razpravi dal predvsem velik, že evidentiran poudarek povezavi Zveze socialistične mladine s sindikati tako v TOZD, OZD, občinskih odborih itd., česar velika vloga in pomen so tudi sklepi 8. kongresa ZSS. Nadalje pa je v nekaj besedah opisal bistveni pomen in tudi nujno potrebo po ustanovitvi in konstituiranju samoupravnih interesnih skupnosti.

Velik pomen in vlogo v nadaljnji kadrovski politiki in izobra-

ževanju, delovanju OO ZSMS na osnovnih šolah je v svoji razpravi nakazala tov. Berčko Joži.

Delegati so razpravljali in sprejeli tudi pravila o delovanju in organiziranosti OK ZSMS, program za naslednje leto ter osnutek predračuna.

Nato pa so izvolili nove člane predsedstva OK ZSMS ter sekretarja in predsednika.

Za predsednika občinske konference ZSMS je bil izvoljen tov. Vili Zaletel, za sekretarja pa tov. Tone Povše.

To volilno in programsko sejo OK ZSMS pa smo tudi izkoristili in svečano podelili priznanja prvim trem OO ZSMS, ki so aktivno sodelovale v akciji »Mladi delavci pred kongresi«. V. Z.

PRAVICE IN DOLŽNOSTI ČLANOV ZVEZE

Pravice in dolžnosti članov ZSMS izvirajo iz njihove odločnosti, da se aktivno angažirajo v uresničevanju programskih načel ter ciljev in statuta ZSMS. Na tej osnovi ima član ZSMS naslednje pravice in dolžnosti:

— da aktivno dela v delu organizacije in organih ZSMS in da aktivno sodeluje v kreiranju programa, vsebine dela in načina njihovega uresničevanja,

— da se neposredno angažira za uresničevanje sklepov in stališč organizacije in organov ZSMJ in ZSMS ter je odgovoren za njihovo realizacijo,

— da aktivno in enakopravno sodeluje v razpravi in sprejemanju sklepov in stališč, ki so v pristojnosti njegove osnovne organizacije in organov, katerih je član,

— da predlaga, da voli in da je voljen v vse organe ZSMS in ZSMJ ter da sodeluje v odločanju o kriterijih za volitve v vse organe ZSM,

— da kritično in samokritično razpravlja o svoji aktivnosti, delu organizacije in organov ZSMS in ZSMJ ter s tem povečuje svoje angažiranje, delo organizacije in organov celotne Zveze socialistične mladine Jugoslavije,

— da kritično razpravlja o delu članov organov ZSMS ter o njihovem odklicu ali menjavi,

— da organizacijam in organom ZSMS daje predloge in vprašanja, katera se nanašajo na njihovo delo ter da od njih zahteva in dobiva odgovore,

— da se obrača na organizacijo za pomoč v reševanju svojih življenjskih problemov in vprašanj,

— da v skladu s svojimi željami in koristmi sodeluje v nekaterih družbenih aktivnostih na področju kulture, znanosti, tehnike, telesne kulture, turizma ali drugih oblikah interesnega organiziranja mladine ter tako deluje in se angažira, da le-te razvija in razširja,

— da odgovorno izvršuje svoje naloge, ki jih ima kot občan, proizvajalec, delovni človek, učenec in študent,

— da se aktivno angažira pri delu družbenopolitičnih organizacij in društev, katerih član je,

— da sodeluje v reševanju vseh družbenih vprašanj z aktivnim

vključevanjem in angažiranjem v oblikah in organih samoupravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevni skupnosti, šoli, fakulteti, interesni skupnosti, občini in širše ter v družbenih organizacijah in društvih,

— da deluje in se angažira, da čim večje število mladine sprejema statut ZSMJ in ZSMS in se včlanja v ZSMS,

— da se vsestransko informira

o družbenih vprašanjih ter da spremlja družbena gibanja pri nas in v svetu,

— da deluje in se bori za razvijanje in krepitev ljudske obrambe, neodvisnost in suverenost socialistične samoupravne družbene skupnosti jugoslovan-
skih narodov in narodnosti,

— da se idejnopolično izobražuje,

— da redno plačuje članarino. Z. V.

PODELJENA PRIZNANJA

Seja konference mladih delavcev pri republiški konferenci ZSMS je bila sklicana za 9. 11. 1974, na kateri naj bi podelili tudi republiška priznanja OO ZSMS v TOZD in KMD pri OK ZSMS. Tej seji je poleg 75 delegatov ter ostalih vabljenih prisostvovala tudi tov. Ljubo Jasnič, predsednik RK ZSMS ter pomočnik republiškega sekretarja za gospodarstvo tov. Klemenčič.

Uvodoma je spregovoril predsednik republiške konference mladih delavcev tov. Darko Smrdelj, ki je nakazal vse permanentne naloge, ki naj v bodoče sestavljajo program. Posebno je poudaril, da je med drugimi naša stalna naloga uveljavljanje in krepitev delavskega samoupravljanja in razvijanje družbeno-ekonomskih odnosov. Velika odgovornost za izvajanje le-tega pa leži predvsem na nas mladih vzporedno z našo zainteresiranostjo, ki mora biti vsepovsod prisotna pri reševanju gospodarsko-ekonomskih in vseh ostalih problemov, kateri se postavljajo pred našo družbo. Osnovni moto pa nam mora biti ta, da so vsa družbena vprašanja problem mladih in obratno, vsa mladinska vprašanja so problem družbe, ker le na ta način lahko zagotovimo pogoje za uspešno in vsestransko izvajanje zastavljene programa.

Po nadaljnji široki razpravi je konferenca sprejela celoten akcijski program.

Pri naslednji točki dnevnega reda pa je spregovoril predstavnik mladinske organizacije v ru-

darstvu širom Slovenije, tov. Bojan Škarja iz Velenja. V svojem referatu o problemih v rudarstvu je nakazal nekaj zaključnih točk v tej veji gospodarstva, ki včasih mejijo na kritičnost.

Dejal je, da so na osnovi sedanjih kritičnih situacij v rudarstvu v Velenju sklicali posvet vseh predstavnikov mladinskih organizacij iz posameznih rudnikov ter med drugim sprejeli tudi naslednje predloge sklepov, o katerih naj razpravlja konferenca mladih delavcev pri RK ZSMS in zavzame določena stališča.

Navedel bom le nekaj bistvenih predlogov, ki so se izkristalizirali na tem posvetu v Velenju:

1. da se mladim rudarjem oprosti služenje vojaškega roka s tem, da obvezno vojaško znanje pridobijo v teritorialnih enotah in da se za najmanjšo dobo 10 let pogodbeno vežejo na delo v rudarstvu (prevelika fluktuacija),

2. da se učna doba šteje v pokojninsko dobo,

3. da se čas služenja vojaškega roka šteje v pokojninsko dobo,

4. da se nadurno delo šteje v pokojninsko dobo,

5. da se zmanjšajo carinske davke na uvoz modernejših rudarskih naprav,

6. da se razbremenijo davčne obveznosti iz naslova OD,

7. pomoč družbe za beneficirano delovno dobo,

8. da se uvedejo cene električne energije,

9. da se uredijo vsi osnovni, nujni pogoji za študij na rudarski fakulteti.

Spoštovani urednik!

Mislím, da je že čas, da se vam zopet oglašim. Moram se vam zahvaliti za glasilo »Steklar«, ki ga redno dobivam ter tudi stalno prebiram. Rad bi tudi, če mi bi še vnaprej pošiljali tovarniško glasilo.

Lep pozdrav celotnemu kolektivu, posebno pa brigadi Edmunda Geca

vojak
BAJDA Dušan
V. P. 3672/22 VE-1
66250 Ilirska Bistrica
Slovenija

Dragi Dušan

Hvala za pismo in pozdrave. Skrb, da Steklarja ne bi dobival, je odveč. Kot tudi doslej ga boš redno dobival. Oglasi se še kaj.

Te pozdravlja

urednik

Spoštovani urednik!

Najprej vas lepo pozdravljam. Nahajam se na meji z Avstrijo kot graničar — kuhar. V Ljubljani sem končal obuko in šel v prekomando v Radlje. Prosim, če mi pošljete »Steklarja« na moj naslov.

Lep pozdrav

vojak
LISEC Danijel
V. P. 8413/3
62360 Radlje ob Dravi

Dragi Danijel

Zahvaljujem se ti za lepo razglednico in pozdrave. Upam, da so vojaki — graničarji zadovoljni s teboj. Tvoj novi naslov sem si zabeležil.

Te pozdravlja tvoj

urednik

Spoštovani urednik!

Prejmite najprej lepe pozdrave iz Prištine, kjer služim vojaški rok. Prosim, če bi mi pošiljali »Steklarja« na moj novi naslov, obenem pa se vam zahvaljujem za redno pošiljanje glasila. Vam, kakor celotnemu kolektivu želim polno uspehov pri delu

vojak
Maksimovič Momčilo
V. P. 4904/2
38002 Priština

Dragi Momčilo

Hvala ti za vse lepe želje, ki si jih poslal, tudi jaz ti želim vse

Za nagradni kviz znanja iz prejšnje številke smo prejeli 52 rešitev. Pravilni odgovori se glase:

1. c) lenta
2. a) pnevmatična pošta
3. b) clinch
4. b) vitraža
5. c) oda

Za pravilne odgovore prejmejo nagrade:

1. nagrada (30 din): Jazbinšek Olga; 2. nagrada (20 din): Škofic Dragica; 3. nagrada (10 din): Miklič Jože, upokojenec.

najlepše pri služenju vojaškega roka. Prav je, da si mi poslal spremembo vojne pošte, tako ti bomo lahko redno pošiljali glasilo še vnaprej.

Te pozdravlja

urednik

MISLI

1. Preljubi moj domači kraj kako rad spomnim se nazaj, hiša ti domača vsak dan misel k tebi se obrača.

2. Ko sem jemal slovo vsem bratom sestri sem podal roko,

se mati stran je obrnila svetlo solzo potočila, a ate pravi nak saj to za naju veselje je, če je sin vojak.

3. Saj ni hudo, če si vojak zgodaj resda moraš vstajati, discipline in vse v redu moraš imeti, to je pač vojaški red.

4. Saj mine vse, tudi to minilo bo, a nekaj me skrbi močno, če dekle čaka me zvesto.

5. Zato pa, fantič mlad, zaupal bi ti nekaj rad: ne zaljubi se kot sem se jaz, če še nisi bil vojak.

Franci Kaše

Vsakodnevni prizori v tovarni — premalo prostora za odvoz gotovih izdelkov

Mladinci TOZD V na volilni in programski seji konference

HUMOR

Škotske

»Na Škotskem sta se na samotni cesti zaletela dva osebna taksija. Na mestu je bilo šest Škotov mrtvih, štirje so umrli med prevozom v bolnišnico, dvanajst je bilo težje in dva lažje ranjena...«

*

Kadar Škot ponoči pri luči bere knjigo, luč ugasne ko obrne list naprej!

*

Kitajščina

Ali več kako se po kitajsko reče reforma?

Ne, ne vem.

DIN — DIN — NI.

*

Kako se pa reče, če pride podjetje v likvidacijo?

Ne vem.

DIN — DIN — ŠEL!

NAGRADNI KVIZ ZNANJA

GLAS
MLADIH

1. Slovenski skladatelj, dolgoletni ravnatelj ljubljanske opere, ki je med drugim napisal opero »Deseti brat« po Jurčičevem romanu. Kdo je bil to?

- a) RIJAVEC
- b) POLIČ
- c) TATIC

2. Slovenski »slikar svetlobe« — impresionist, rojen v Ljubljani leta 1872, je naslikal vrsto avtoportretov, pa ne zato, ker bi si bil tako všeč, temveč zato, ker je lovil na platno najkrajše trenutke, najnezatnejše spremembe. Umrli je v Ljubljani leta 1947. kateri impresionist je bil to?

- a) MATEJ STERNER
- b) IVAN GROHAR
- c) MATIJA JAMA

3. Sočasno s predstavniki slovenske moderne so v obdobju 1900—1918 ustvarjali literarno delo pesniki in pisatelji. Eden izmed njih je bil tudi sodobnik slovenske moderne, ki se je rodil leta 1867 na Braču. Znan je po svojih

delih: ep Medved Bruno, povesti Veli Joža, katero je tudi izdal pri Slovenski Matici leta 1908.

- a) VLADIMIR NAZOR
- b) KSAVER MEŠKO
- c) MILE KLOPČIČ

4. Zelo obsežna veda, katera se ukvarja z proučevanjem različnih živih bitij, njihove zmotane zgradbe, njihovo zapleteno dogajanje v njih. Katera veda je to?

- a) FIZIKA
- b) KEMIJA
- c) BIOLOGIJA

5. Finska je zgrajena iz starih kamnin, na površju pa je razorana in obrušena od nekdanjih ledenikov. Imenujemo jo »deželo gozdov in jezer«. Jezer je v Finski okoli 60.000, in zavzemajo:

- a) 2/10 površine Finske
- b) 1/10 površine Finske
- c) 1/3 površine Finske